

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

(วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ถึง วันที่ 15 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565)

สัญญาเลขที่ A13F640094

การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน
ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

Enhancing of the local consciousness for
children and youth development through
local curriculum and creative media creation learning activity

โดย อาจารย์ ดร.ปทุมมา บำเพ็ญทาน หัวหน้าโครงการวิจัย
สังกัด คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

สนับสนุนโดยกองทุนส่งเสริม ววน. และหน่วยบพท.

วันที่ส่ง 15 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565

รายงานฉบับสมบูรณ์ ระยะ 15 เดือน

(วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ถึง วันที่ 15 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565)

สัญญาเลขที่ A13F640094

การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน
ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

Enhancing of the local consciousness for
children and youth development through
local curriculum and creative media creation learning activity

คณะผู้วิจัย

อาจารย์ ดร.ปทุมมา บำเพ็ญทาน	หัวหน้าโครงการวิจัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒิพงษ์ ทองก้อน	นักวิจัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา ทิมเมือง	นักวิจัย

สังกัด มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

สนับสนุนโดยกองทุนส่งเสริม ววน. และหน่วยบพท.

วันที่ส่ง 15 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัย ขอขอบคุณ หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ ภายใต้โครงการวิจัย “การขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมสองฝั่งคลองแบบมีส่วนร่วม สู่การพัฒนาผู้ประกอบการทางวัฒนธรรม ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์อำเภอบางเสาชง จังหวัดสมุทรปราการ” ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยได้รับทุนพัฒนาโครงการวิจัย (Project development grant) ภายใต้ชุดโครงการ “มหาวิทยาลัยกับการขับเคลื่อนศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่” โครงการต่อยอดระยะที่ 2 ที่รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ประจำปีงบประมาณ 2564 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย 15 เดือน

ผู้วิจัย ขอขอบคุณ หัวหน้าชุดโครงการ นักวิจัยชุดโครงการทุกท่าน และทีมงานพัฒนาระบบประเมินผลลัพธ์ทางสังคม (SROI) ที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ รวมถึงการสนับสนุนที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งการดำเนินโครงการนี้สำเร็จเรียบร้อย

ผู้วิจัย ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาชง ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย ขอขอบคุณ คณะสงฆ์อำเภอบางเสาชงและชาวบ้านชุมชนบางเสาชง ที่เข้าร่วมกิจกรรมและนำผลผลิตและผลลัพธ์จากการวิจัยไปต่อยอดในชุมชนบางเสาชง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการร่วมพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชงเพื่อดำรงรักษาและสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชงให้ยั่งยืนต่อไป

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม 2) เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง และ 3) เพื่อนำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนาโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ

การวิจัยระยะที่ 1 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบางเสาชง และสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรกับครูระดับมัธยมศึกษา ครูภูมิปัญญา ประชาชนชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมากำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การวิจัยระยะที่ 2 พัฒนาร่างหลักสูตรท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 หลักสูตร คือ 1) ร่างหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษา และ 2) ร่างหลักสูตรฝึกอบรม ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษารายวิชารัก(ษ์) บางเสาชง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวคู้ และทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาชง โดยมีนักเรียนที่อาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 30 คน การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้และนำเสนอข้อมูลหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง โดยผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษา รายวิชารัก(ษ์) บางเสาชง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งนักเรียนมีความเห็นต่อการดำเนินการหลักสูตร โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) การใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้สร้างสรรค์สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัล วิดีทัศน์ ตรายัญลักษณ์ ลวดลายจากทุนทางวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์ ผลการวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนภายหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) โดยเจตคติต่อท้องถิ่นบางเสาชงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$)

ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ คะแนน

ประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชงไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) คะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) และคะแนนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตรภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

การประเมินผลกระทบทางสังคม (SROI) มูลค่าการลงทุนหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ อำเภอบางเสาชง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวนทั้งสิ้น 289,855.07 บาท สามารถสร้างมูลค่าผลประโยชน์จากการลงทุน จำนวน 1,200,501.45 บาท เมื่อนำมาคำนวณการประเมินผลกระทบทางสังคมเทียบกับเงินลงทุนดำเนินการ จำนวน 1 บาท จะได้ผลตอบแทนทางสังคม SROI = 4.14 บาท สรุปได้ว่าเป็นโครงการที่น่าลงทุน นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชง และมีทักษะผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรม ครูได้ถ่ายทอดความรู้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชง

Abstract

The research study on “Enhancing of the local consciousness for children and youth development through local curriculum and creative media creation learning activity”. The purposes of this research were 1) to develop a local curriculum and a training curriculum to promote creative media creation skills from cultural capital of Bangsaothong, Samut Prakarn. 2) to study the results of the curriculum and 3) to present the curriculum to stakeholders. The research was divided into three phases: 1) Interview the school directors and survey of the needs for curriculum development with Bangsaothong teachers. 2) Develop the curriculum. 3) Study the results of the curriculum implementation to junior high school students of Bangsaothong group schools and present the curriculum to stakeholders.

The results of first phase research showed that the directors wanted to develop a curriculum that focused on learning art and culture, local wisdom and traditions for students to practice. Bangsaothong teachers agreed that the aim should be set for students to be proud of cultural capital, having knowledge and participating in the preservation of Bangsaothong cultures. The findings of second phase showed that the outline of curriculum sets out the objectives to build positive attitudes and creative media production skills from cultural capital. There are 10 activities, each activity is 3 hours, totaling 30 hours. Bring the curriculum to 3 experts to assess the suitability of the components of the curriculum outline. It was found that the results of the consistency index were between 0.60 and 1.00. In the third phase of the research, the results of using the curriculum revealed that students create digital publications, videos, logos, patterns and products from cultural capital. The result of measuring the attitude towards locality of the students after participating in the training was at a high level ($\bar{X} = 4.23$). The overall creative skills and creative media design assessment scores were at the highest level ($\bar{X} = 4.68$).

The researcher presented the curriculum to the stakeholders and found that the results of the evaluation of the appropriateness of the sustainable use of the training curriculum were at the highest level ($\bar{X} = 4.85$) and the satisfaction assessment scores on the overall curriculum use data were at the highest average level ($\bar{X} = 4.90$) with the evaluation score being at the highest level for all items.

Social impact assessment (SROI), The investment value of local curriculum and learning activities for creative media production, Bangsaothong district, Samut Prakan Province, totaling 289,855.07 Baht. Generate value from investment in the amount of Baht 1,200,501.45 Baht. Calculating social impact assessment against operating investments. 1 baht will get social return $SROI = 4.14$ baht. In conclusion, it is an investment project. The students are proud, have a local consciousness and have the skills to produce creative media from cultural capital. Teachers have passed on local curriculum knowledge to create local awareness of Bangsaothong.

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการย่อยที่ 5 การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรคส์สื่อจากทุนวัฒนธรรม 2) เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง และ 3) เพื่อนำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรคส์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

การวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินงานโดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาชง และสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา กลุ่มบางเสาชง ครูภูมิปัญญา ราษฎรชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมากำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยผู้อำนวยการต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นย้ำการนำและรักษาเอกลักษณ์ท้องถิ่น เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และประเพณี ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ซึ่งครู ครูภูมิปัญญา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เห็นว่าควรกำหนดจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก รัก ภาคภูมิใจ มีความรู้และเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมบางเสาชง

ก่อนการพัฒนาหลักสูตรผู้วิจัยได้ประเมินความรู้ความเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาชงกับนักเรียนจำนวน 30 คน ผ่านระบบออนไลน์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาชงที่อยู่นอกเหนือเขตพื้นที่ของตนเอง โดยนักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ใกล้บ้านหรือโรงเรียนของตนเองเท่านั้น จึงไม่สามารถเลือกรูปภาพที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ชุมชนมากที่สุดได้

การวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้พัฒนาร่างหลักสูตรท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 หลักสูตร คือ 1) ร่างหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษา และ 2) ร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษารายวิชารัก(ษ์) บางเสาชง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ 5 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภูมิหลังครั้งเก่าบางเสาชง จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 รักษ์ธำรงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สภาพความพร้อมด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำนวน 3 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา จำนวน 5 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การพึ่งพาอาศัยในท้องถิ่น จำนวน 4 ชั่วโมง

ผู้วิจัยนำร่างหลักสูตรรัก(ษ์) บางเสาชง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านวิชาสังคมศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.67

โดยผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 แสดงว่าโครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น ผู้วิจัยนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

2) ร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาะง ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมมีทั้งหมด 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการทำกิจกรรมละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- 1) กิจกรรมเรียนรู้ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ในอำเภอบางเสาะง สมุทรปราการ
- 2) กิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อสร้างสรรค์
- 3) กิจกรรมเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่จากทุนวัฒนธรรมบางเสาะง
- 4) กิจกรรมเรียนรู้สร้างสรรค์สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลจากทุนวัฒนธรรมบางเสาะง
- 5) กิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมบางเสาะง
- 6) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบตราสัญลักษณ์โดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรมบางเสาะง
- 7) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบลวดลายสำหรับผ้าพันคอโดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรม
- 8) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบลวดลายสำหรับผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาะง
- 9) กิจกรรมการเรียนรู้ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาะง
- 10) กิจกรรมเรียนรู้สร้างสรรค์สื่อวิดีโอจากทุนวัฒนธรรมบางเสาะง

นำหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตร พบว่า ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ว่าโครงร่างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น

ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษา รายวิชารัก(ษ์) บางเสาะง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวคู้ และทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาะง กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาะง โดยมีนักเรียนที่อาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 30 คน จาก 5 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดบัวโรย โรงเรียนวัดมงคลนิมิตร โรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และโรงเรียนวัดหัวคู้ โดยจัดเป็นกิจกรรมการฝึกอบรมออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ซึ่งปรับจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานรูปแบบทั้งการเรียนในชั้นเรียนผสมผสานกับการเรียนรู้แบบออนไลน์ โดยฝึกอบรมทุกวันเสาร์ ตั้งแต่วันเสาร์ที่ 8 มกราคม – วันเสาร์ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2565 อบรมผ่านโปรแกรม Zoom มีการสร้างกลุ่ม Facebook ชื่อ Youth of Bangsaothong กลุ่ม Line และทีมในโปรแกรม Canva เพื่อฝึกปฏิบัติผลิตสื่อสร้างสรรค์

การวิจัยระยะที่ 3 เป็นการดำเนินงานเพื่อศึกษาผลการใช้และนำเสนอข้อมูลหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาะง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมพบว่า การใช้หลักสูตรท้องถิ่น สำหรับสถานศึกษา รายวิชารัก(ษ์) บางเสาธง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งนักเรียนมีความเห็นต่อการดำเนินการหลักสูตร โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$)

การใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอ บางเสาธง นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้สร้างสรรค์สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัล วิดีทัศน์ ตรายล์สัญลักษณ์ สวดลายจากทุน ทางวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์ ผลการวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนภายหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตร ฝึกอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) โดยเจตคติต่อ ท้องถิ่นบางเสาธงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยเฉพาะรายการวัดเจตคติด้านความรู้สึกเห็น ความสำคัญของคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) คะแนนประเมินทักษะการสร้างสื่อสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) โดยคะแนนประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทุกรายการ โดยเฉพาะรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ประกอบด้วย นักเรียนสามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์สื่อ หรือนวัตกรรมต้นแบบของตนเองจากข้อมูลที่ได้จาก การศึกษา ผลงานแสดงถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่นบางเสาธง ผลงานมีความสวยงาม ประณีต และผลงานสามารถ นำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างหลากหลาย

ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึก รักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งส่วนการบริหารงานหลักสูตร ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการและศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียน ส่วนการปฏิบัติงานประกอบด้วยครูครูระดับมัธยมศึกษา กลุ่มบางเสาธง และ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาธง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ คะแนนประเมินความเหมาะสมในการ นำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธงไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) คะแนนประเมิน ความเหมาะสมในการนำหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) และคะแนนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตรภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

Executive Summary

Sub-project 5: Raising local consciousness in Bangsaothong to develop children and youth through local curriculum and creative media production learning activities. The objectives are 1) to develop a local curriculum and creative media production learning activities for youth in Bangsaothong district; 2) to study the results of using creative media production learning activities for youth in Bang Sao Thong District, and 3) to present local curriculum and creative media production learning activities for youth in Bangsaothong district.

In the first phase of the research, the researcher conducted an on-site interview with the director of a school that taught lower secondary education. Under the Samut Prakan Educational Service Area Office, Region 2, Bangsaothong Group and inquiring about the need for local curriculum development and creative media production learning activities for secondary teachers Bangsaothong group, Wisdom teachers, local philosophers and those involved to bring information to determine guidelines for local curriculum development. The director wants to develop a local curriculum that emphasizes leadership and preserving local identity. Learn about arts, culture, wisdom and traditions through a learning process that focuses on real practice for students in which teachers, wisdom teachers and those involved. Aims should be set for students to have a sense of love, pride, knowledge and be a part of the preservation of Bangsaothong culture.

Before developing the curriculum, the researcher assessed the knowledge and understanding of cultural heritage of Bangsaothong district with 30 students through an online system. It was found that most students did not know the cultural heritage of Bangsaothong District beyond their own area. Students will only have knowledge and understanding of cultural heritage near their home or school. Therefore, it is not possible to choose the image that represents the community's identity the most.

In the second phase of research, the researcher developed a local curriculum divided into 2 curriculum 1) a draft local curriculum for educational institutes and 2) a draft training curriculum. The details are as follows: 1) Local curriculum for educational institutes, the Love Bangsaothong course, is an additional subject. in the group of learning social studies religion and culture Mathayomsuksa 1, learning management plan, 5 learning units, totaling 20 hours, as follows:

Learning Unit 1: Bang Sao Thong Old Background, 4 hours

Learning Unit 2: Preserving nature and the environment, 4 hours

Learning Unit 3: Conditions of readiness in social and economic aspects, 3 hours.

Learning Unit 4: Lifestyle, Culture, Wisdom, 5 hours

Learning Unit 5: Local dependence, 4 hours

The researcher brought the draft curriculum Love Bangsaothong to 5 experts, consisting of experts in curriculum and learning management. Social Studies and measurement and evaluation. The results of the evaluation of the overall curriculum outline components were at the highest level with an average (\bar{X}) = 4.67. The curriculum is consistent in all respects. The researcher uses the evaluation results to improve and develop the curriculum.

2) The purpose of the activity plan was to create awareness of local cultural and skills in producing creative media from the cultural capital for youth in Bangsaothong district. The activity plan contains 10 activities, each activity takes 3 hours, totaling 30 hours, consisting of

- 1) Tangible and intangible cultural capital learning activities in Bangsaothong district, Samut Prakan Province.
- 2) Activities to learn about creative media production.
- 3) New Generation Entrepreneurship Learning Activity from Bangsaothong Cultural Capital.
- 4) Learning activities to create digital publications from the Bangsaothong Cultural Capital.
- 5) Activities to learn about Bangsaothong cultural products.
- 6) Logo design learning activity using inspiration from Bangsaothong Cultural Capital.
- 7) Activity to learn to design patterns for scarves using inspiration from cultural capital.
- 8) Learning activities to design patterns for products from Bangsaothong Cultural Capital.
- 9) Learning activities for designing product sketches from the Bangsaothong Cultural Capital.
- 10) Learning activities to create video media from the Bangsaothong Cultural Capital.

The researcher brought the creative media learning activities training course to 5 experts to assess the suitability of the components of the curriculum outline. consistent in all aspects.

Trial of local curriculum for schools Bangsaothong Course with Mathayomsuksa 1 students at Wat Hua Khu School and tried out the training course for learning activities to produce creative media from the cultural capital for youth in Bangsaothong District. with junior high school students studying in schools under the Samut Prakan Educational Service Area

Office 2, Bang Sao Thong group There were 30 volunteer students from 5 schools participating in the activity, including Wat Buaroi School. Wat Mongkolnimit School Surao Ban Rai School Wat Sri Waree Noi School and Wat Hua Khu School It is organized as an online training activity due to the COVID-19 epidemic situation. which is adapted from a blended learning activity, both classroom learning and online learning by training every Saturday, January 8th to February 5th, 2022, training via Zoom program. A Facebook group called Youth of Bangsaothong has been created, a Line group, and a team in the Canva program to practice producing creative media.

The third phase of the research was to study the results of using and presenting local curriculum information and learning activities to produce creative media for youth in Bangsaothong District. To create awareness of local love and skills in creating media from cultural capital.

The results of using local curriculum and learning activities to produce creative media for youth in Bangsaothong District to create awareness of local love and skills in media creation from cultural capital found that using local curriculum for educational institutions For the Love Bangsaothong course, students had higher learning achievement after school than before. and the comparative results of students' attitudes towards locality before and after learning with Local curriculum, Mattayomsuksa 1 after learning was higher than before learning at the statistical significance level of .01. which students have opinions on the course operation Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 4.18$).

The use of training courses for learning activities to produce creative media from the cultural capital for youth in Bangsaothong District Participating students created digital publications, videos, logos, designs from cultural capital and products. The results of measuring the student's local attitude after participating in the online training course activities produced creative media from cultural capital in pictures. included at a high level ($\bar{X} = 4.23$), with the attitude towards Bangsaothong localities having an average level of high ($\bar{X} = 4.25$). The way of life and local wisdom of Bangsaothong were at the high level ($\bar{X} = 4.50$). The evaluation scores of creative skills and creative media design works from the cultural capital of the students who participated in the training course activities were at the highest level ($\bar{X} = 4.68$). Especially, the evaluation items with the highest average ($\bar{X} = 5.00$) consisted of students being able to develop or create media. Or their own prototype innovation from

the information obtained from the study. The work represents the local identity of Bangsaothong. The work is beautiful, exquisite, and the work can be applied in a variety of ways.

The researcher presented a local curriculum and learning activities to produce creative media. To create awareness of local cultural and creative media production skills with stakeholders. Both the curriculum administration consists of deputy director and supervisor of Samut Prakan primary educational service area office 2, and the Bangsaothong school director. The operational part consists of Bangsaothong group secondary school teachers and the students who participated in the project. Participants in the assessment of the appropriateness of using the local curriculum and learning activities to produce creative media for sustainable use were overall averaged at the highest level ($\bar{X} = 4.84$), with evaluation scores in the highest level of all items. The evaluation scores of the suitability for sustainable use of the local curriculum were at the highest level ($\bar{X} = 4.83$). The scores for appraisal of the appropriateness of using the training curriculum for learning activities to produce creative media for sustainable use were at the highest level ($\bar{X} = 4.85$) and the scores for the satisfaction assessment towards the information return meeting activities for using the curriculum were averaged. at the highest level ($\bar{X} = 4.90$), with the assessment score being at the highest level for all items.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ง
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ
Executive Summary	ณ
สารบัญ	ฐ
สารบัญรูป	ฑ
สารบัญตาราง	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 ทบทวนบริบทข้อมูล ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	31
บทที่ 4 ผลการวิจัย	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	110
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	127

สารบัญรูป

	หน้า	
รูปที่ 1-1	กรอบแนวคิดการวิจัย	2
รูปที่ 4-1	ความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้	61
รูปที่ 1-17	บรรยากาศใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ และตัวอย่างผลงานผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียน	152-157

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1-1	ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัยที่สอดคล้องกับ OKR	3
ตารางที่ 3-1	ขั้นตอนการดำเนินโครงการวิจัย	35
ตารางที่ 4-1	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของหลักสูตรท้องถิ่นต่อการจัดการศึกษา	40
ตารางที่ 4-2	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน	42
ตารางที่ 4-3	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับการร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนอำเภอบางเสาธง	45
ตารางที่ 4-4	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงที่ควรจะเป็น	47
ตารางที่ 4-5	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายสำคัญหรือสิ่งที่ควรเน้นย้ำ ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธง	49
ตารางที่ 4-6	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับองค์ประกอบของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธง	51
ตารางที่ 4-7	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธง	52
ตารางที่ 4-8	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตร	54
ตารางที่ 4-9	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของการสร้างจิตสำนึกท้องถิ่นบางเสาธงผ่านหลักสูตรท้องถิ่น	56
ตารางที่ 4-10	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับรูปแบบและองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนในอำเภอบางเสาธง	58
ตารางที่ 4-11	ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไปและสถานภาพ	62
ตารางที่ 4-12	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้านและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น	63

ตารางที่ 4-13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านจุดมุ่งหมายในการจัด การศึกษา	64
ตารางที่ 4-14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้	66
ตารางที่ 4-15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	68
ตารางที่ 4-16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	69
ตารางที่ 4-17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	70
ตารางที่ 4-18	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับประโยชน์และความจำเป็นของการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	73
ตารางที่ 4-19	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	73
ตารางที่ 4-20	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	74
ตารางที่ 4-21	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนบางเสาะง	75
ตารางที่ 4-22	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ควรสอน ให้นักเรียนเพื่อผลิตสื่อสร้างสรรค์	75
ตารางที่ 4-23	ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	76

ตารางที่ 4-24	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร	78
ตารางที่ 4-25	ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร	80
ตารางที่ 4-26	ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาชง	83
ตารางที่ 4-27	คะแนนวัดความรู้ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น	84
ตารางที่ 4-28	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนได้รับการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	85
ตารางที่ 4-29	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนภายหลังที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	87
ตารางที่ 4-30	แสดงคะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น	89
ตารางที่ 4-31	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการหลักสูตร	90
ตารางที่ 4-32	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนภายหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม	102
ตารางที่ 4-33	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรม	105
ตารางที่ 4-34	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืน	107
ตารางที่ 4-35	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตร	109
ตารางที่ 5-1	สรุปผลการดำเนินงานวิจัย	112
ตารางที่ 5-2	สรุปผลผลิตที่ระบุไว้ในสัญญาตามวัตถุประสงค์การวิจัย	119

บทที่ 1

บทนำ

สัญญาเลขที่	A13F640094
ชื่อโครงการ	การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์
หัวหน้าโครงการ	อาจารย์ ดร. ปทุมมา นวเพ็ญทาน
หน่วยงานต้นสังกัด	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ระยะเวลาดำเนินการ	วันที่ 15 พฤษภาคม 2564 ถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2565
งบประมาณดำเนินการ	300,000 บาท

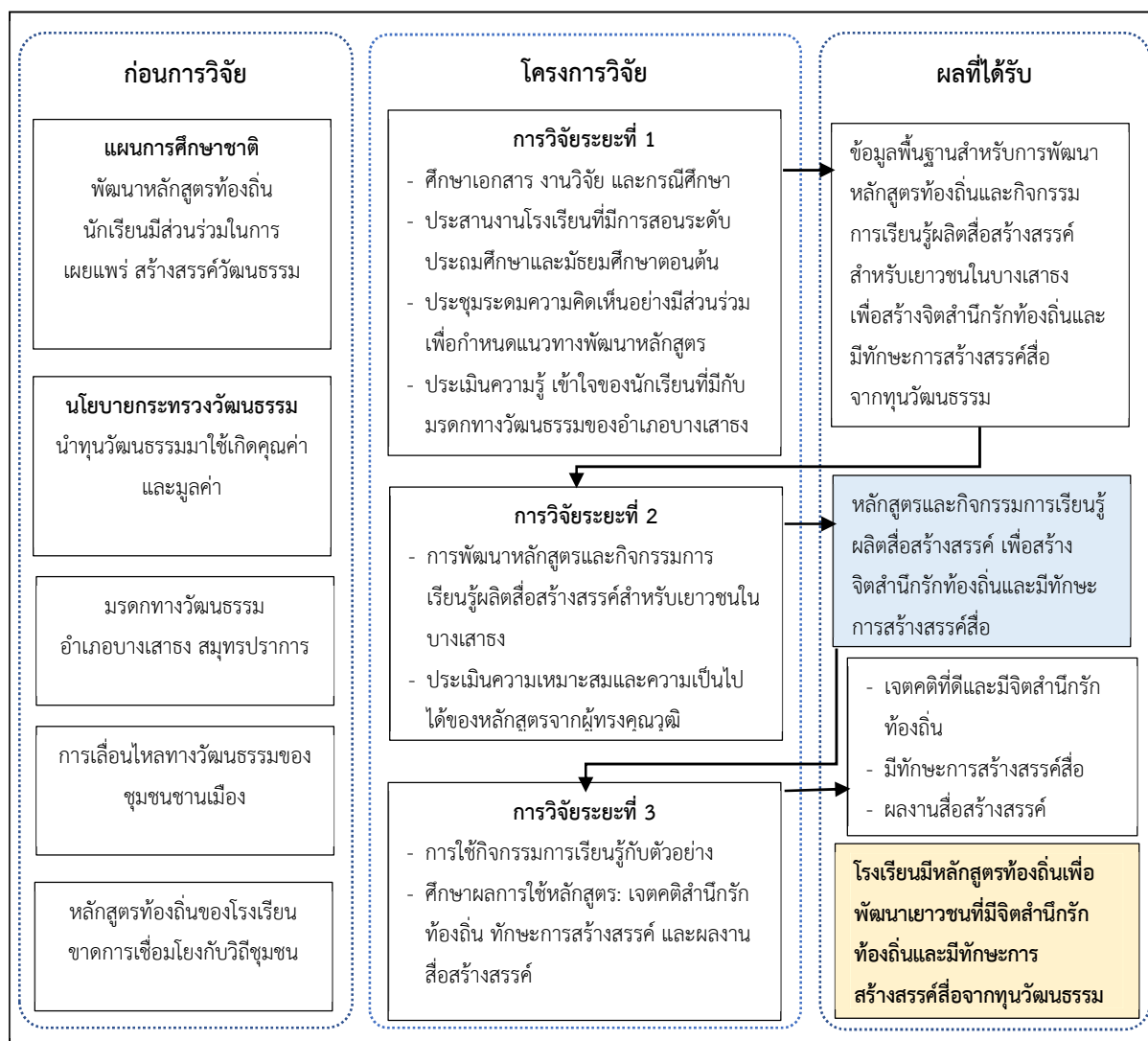
1.1 บทนำ

อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตพื้นที่ที่มีทุนทางวัฒนธรรมอันแสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น แต่เขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง เป็นเขตชานเมืองในจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างเมืองกับชนบท ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ จึงต้องส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความรัก ความภูมิใจในชุมชน และส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเผยแพร่ สืบสานสร้างสรรค์ค่านิยมและวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามการจัดการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการเชื่อมโยงกับความรู้ด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมประเพณี จึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้สามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนในอำเภอบางเสาธงให้สามารถนำทุนทางวัฒนธรรมมาเผยแพร่และพัฒนาให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ด้วยการจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชุมชน อันเป็นแนวทางอย่างมีส่วนร่วมเพื่อสร้างผลสัมฤทธิ์เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน การทำวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างเจตคติที่ดี ตระหนักถึงความสำคัญ มีจิตสำนึกรักวัฒนธรรมท้องถิ่น มีทักษะในการสร้างสรรค์สื่อเพื่อเผยแพร่ สืบสานวัฒนธรรม และนำทุนวัฒนธรรมอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มาเผยแพร่และพัฒนาให้เกิดคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอ บางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง
3. เพื่อนำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอ บางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

1.3 กรอบแนวคิด

รูปที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 อำเภอบางเสาธงได้หลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากการมีส่วนร่วมของครูอำเภอบางเสาธงเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเยาวชนให้เกิดจิตสำนึกรักบางเสาธงและมีทักษะผลิตสื่อสร้างสรรค์

1.4.2 เยาวชนในอำเภอบางเสาธงมีจิตสำนึกรักบางเสาธงและมีทักษะผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรม

ตารางที่ 1-1 ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัยที่สอดคล้องกับ OKR

ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบที่สำคัญของงานวิจัย และนวัตกรรมของโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับ OKR ของแผนงานสำคัญ คาดว่าจะได้ครบเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (Outcome)	ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact)
ข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	เกิดการทบทวนวรรณกรรมที่เป็นข้อมูลต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทางวัฒนธรรมบางเสาธง
โรงเรียนเป้าหมายเกิดความเข้าใจต่อความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงจากทุนวัฒนธรรม	ทำให้โรงเรียนในอำเภอบางเสาธงมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงจากทุนวัฒนธรรม	เกิดเครือข่ายการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธง
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม	ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม เพื่อนำไปพัฒนาเป็นร่างหลักสูตร	เกิดเครือข่ายการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงจากทุนวัฒนธรรม
ผลการประเมินการรับรู้เรื่องเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนบางเสาธงของนักเรียน	ทำให้ได้ประเมินการรับรู้เรื่องเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนบางเสาธงของนักเรียน ที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาร่างหลักสูตร	นักเรียนในอำเภอบางเสาธงได้รู้จักมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาธงมากขึ้น
ร่างหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	ทำให้ได้ร่างหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่จะนำไปประเมินผลก่อนการนำไปทดลองใช้	อำเภอบางเสาธงได้ร่างหลักสูตรท้องถิ่นจากการมีส่วนร่วมของชุมชน
ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	ทำให้ได้ร่างหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อนำไปใช้	
หลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	ทำให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้	ได้นักเรียนแกนนำที่มีจิตสำนึกและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จาก
ได้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรกับตัวอย่าง	ทำให้เห็นข้อดี-ข้อเสียของกิจกรรมการเรียนรู้	ทุนวัฒนธรรมบางเสาธง

ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (Outcome)	ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact)
ผลการใช้หลักสูตร ด้านเจตคติ ทักษะ การสร้างสรรค์สื่อ และผลงานสื่อสร้างสรรค์	ทำให้ได้ผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการนำเสนอ	อำเภอบางเสาธงได้หลักสูตรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม
ผลการประเมินโครงการนำเสนอข้อมูล และคืนข้อมูลสู่ชุมชน	ทำให้ได้ผลการประเมินโครงการเพื่อนำความคิดเห็นของผู้แทนชุมชนที่มีต่อหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาการนำเสนอหลักสูตรไปใช้จริง	ชุมชนเกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม
รายงานวิจัยเสนอต่อผู้ให้ทุน	เกิดผลงานวิจัยหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีจิตสำนึกและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม	-

บทที่ 2

ทบทวนบริบทข้อมูล ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่น และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การจัดการศึกษา
3. การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
4. สื่อสร้างสรรค์
5. ทูทางวัฒนธรรม
6. เศรษฐกิจสร้างสรรค์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 27 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 15-16) กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนจะก่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงต่อท้องถิ่น

1.1 ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

พิกุล สีหาพงษ์ (2534 : 2) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 107) กล่าวว่า หลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานและบุคคลในท้องถิ่นจัดให้แก่ผู้เรียนตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 8) ได้กล่าวถึงหลักสูตรท้องถิ่นว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณภาพการดำรงชีวิต โดยพยายามใช้ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของตน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชาติ บ้านเมือง

ปฎุ นันทวงศ์และไพโรจน์ ดั่งวิเศษ (2543 : 187) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นคือหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนมาจากหลักสูตรแกนกลาง หรือหลักสูตรแม่บท เพื่อให้มีลักษณะของโครงสร้างหลักสูตรเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นนั้น

ปรีชา เครือสินธุ (2545 : 10) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่าเป็นหลักสูตรที่สถานศึกษา บุคคลในชุมชน รวมถึงองค์กรในชุมชนทุกระดับจัดทำขึ้นใช้ในท้องถิ่นของตนเอง โดยจัดทำนอกเหนือไปจากหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งทางรัฐกำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับท้องถิ่นตลอดจนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

อุดม เขยกิจวงศ์ (2545: 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นว่า หมายถึงหลักสูตรที่สถานศึกษา หรือครูหรือผู้เรียนร่วมกันพัฒนาขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในชีวิตจริงเรียนแล้วเกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้อย่างมีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่าหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนมาจากหลักสูตรแกนกลาง โดยสอดคล้องกับสภาพปัญหา ทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

1.2 เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดหลักการที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้เวลาและการจัดการเรียนรู้และได้กำหนดจุดหมายให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข โดยกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะ ได้แก่ การอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุขการเป็นพลเมืองดีศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมความรักชาติและภูมิใจในความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 109 - 110) ได้ให้เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางได้กำหนดจุดหมาย เนื้อหาสาระและกิจกรรมอย่างกว้างๆเพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้ คล้ายคลึงกันไม่ตอบสนอง ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละแห่งได้ทั้งหมดจึงต้องพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้มากที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อตรงต่อทัศนคติในการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและชนบทจึงต้องมีหลักสูตรระดับ ท้องถิ่นเพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว

3. การเรียนรู้ที่ดีควรจะเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่ไกลตัว เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน สามารถดูดซับได้รวดเร็วกว่าดังนั้นจึงควรมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพ เศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นตน

4. ทรัพยากรท้องถิ่นโดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักสูตรแกนกลางไม่สามารถนำเอาทรัพยากร ท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งหลายมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตน เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตนและสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการประกอบอาชีพได้

1.3 ประเภทของหลักสูตรท้องถิ่น

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, ลัดดา ภูเกียรติและ สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (2544 : 246 -247) ได้แบ่ง หลักสูตรท้องถิ่นเป็น 3 ประเภทคือ

1. หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาโดยท้องถิ่นเองทั้งหมด แต่ต้องเป็นไปตามนโยบายที่ส่วนกลางกำหนดไว้
2. หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นจากหลักสูตรแม่บทที่ส่วนกลางจัดทำ กล่าวคือส่วนกลางของรัฐจัดทำ หลักสูตรแม่บทและวันที่วางให้ท้องถิ่นมีเสรีภาพ ให้การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นประเภทนี้จะพัฒนาได้ 2 กรณีคือ

2.1 หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาโดยปรับบางส่วนของหลักสูตรแม่บท กล่าวคือเป็นการปรับ องค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรแม่บท เช่น ปรับรายละเอียดของเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น

2.2 หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นเป็นรายวิชาใหม่ หรือการสร้างหลักสูตรย่อยเพื่อเสริม หลักสูตรแม่บทโดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

3. หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาสำหรับท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะเป็นหลักสูตรที่หน่วยงานใน ท้องถิ่นพัฒนาเป็นหลักสูตรเฉพาะกิจ และเป็นหลักสูตรระยะสั้น ๆ เพื่อให้ใช้กับชุมชนหรือท้องถิ่นตามความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนรวมทั้งความสอดคล้อง กับสภาพสังคมเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชุมชนใน ท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ประเภทของหลักสูตรท้องถิ่นมี 3 ประเภท คือ หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาโดยท้องถิ่นเอง ทั้งหมด หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาหลักจากหลักสูตรแม่บทที่ส่วนกลางจัดทำ และหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาสำหรับท้องถิ่นในท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ

1.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพสังคมท้องถิ่นอาจดำเนินการในระดับเขต การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ หรือระดับโรงเรียนก็ได้สำหรับการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น ได้มีนักศึกษามากท่านได้เสนอแนวทางในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไว้ดังนี้คือ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 :151- 151) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยจำแนก 2 ประเด็นดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนขยายหลักสูตรแกนกลางซึ่งมีกระบวนการตามลำดับดังต่อไปนี้

1.1 จัดตั้งคณะกรรมการการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นโดยการปรับเปลี่ยนหรือขยาย

1.2 กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

1.3 คณะกรรมการนำข้อมูลผลสรุปที่พบว่ามีสิ่งใดไม่ครอบคลุมหรือไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นมาดำเนินการปรับเปลี่ยนหรือขยายให้มีความเหมาะสมจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรท้องถิ่น แล้วจึงนำเอกสารประกอบหลักสูตรเผยแพร่ในท้องถิ่น

1.4 การนิเทศติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่เป็นผลจากการพัฒนาระดับท้องถิ่น

2. การสร้างหลักสูตรย่อยเสริมหลักสูตรแกนกลางมีกระบวนการตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 จัดตั้งคณะกรรมการการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นโดยสร้างหลักสูตรย่อยเสริมหลักสูตรแกนกลาง

2.2 กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

2.3 การออกแบบหลักสูตรอันเป็นกระบวนการในการเลือกองค์ประกอบต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีวิธีการต่าง ๆ ในการสร้างหลักสูตรต้องไม่ขัดแย้งกับหลักสูตรต่าง ๆ แต่เป็นการช่วยเสริมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.4 การร่างหลักสูตร

2.5 การตรวจสอบคุณภาพและการทดลองใช้หลักสูตร

2.6 การอนุมัติใช้หลักสูตร

2.7 การนิเทศติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรย่อย

ดังนั้นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคมท้องถิ่น โดยการปรับเพิ่มขยายหลักสูตรแกนกลาง การสร้างหลักสูตรย่อยเสริมหลักสูตรแกนกลาง มีการจัดทำเป็นลำดับขั้นตอน

1.5 ลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ ได้มีหน่วยงานทางการศึกษา และนักการศึกษาได้ให้แนวปฏิบัติไว้หลายลักษณะ

พิบูล สีหาพงษ์ (2534 : 2) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ โดยเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมเสริม
2. ทำสื่อเสริม
3. พัฒนาเทคนิคและกระบวนการการเรียนการสอน
4. จัดทำวิชาใหม่ในกลุ่มวิชาบังคับเลือกและเลือกเสรี

สงัด อุทรานันท์ (2528) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นว่ามีวิธีการดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะคือ

1. การปรับหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับหลักสูตรท้องถิ่น
2. การสร้างหลักสูตรย่อยในระดับท้องถิ่นขึ้นมาเสริมหลักสูตรกลาง

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 139) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เข้ากับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของท้องถิ่นมีแนวทางการดำเนินงาน 2 ลักษณะใหญ่คือ

1. การปรับหลักสูตรแกนกลางให้มีความเหมาะสมกับระดับท้องถิ่น เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้ประชาชนทั่วไปประเภที่มีมาตรฐานขั้นต่ำทางด้านการศึกษาในระดับเดียวกัน การพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้กว้างขวางในระดับประเทศ เช่นนี้จึงมีเนื้อหาสาระซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นอยู่บ้างดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นทำการปรับเนื้อหาของหลักสูตรบางส่วนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นได้

2. การสร้างหลักสูตรย่อยในระดับท้องถิ่นขึ้นมาเสริมหลักสูตรแกนกลางโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชาเลือกในกลุ่มการทำงานเลขพื้นฐานอาชีพวิชาอาชีพ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในกลุ่มประสบการณ์พิเศษของระดับประถมศึกษา หลักสูตรอาชีพในกลุ่มการทำงาน และอาชีพของระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนและท้องถิ่น

อาจร่วมกันสร้างหลักสูตรย่อย สำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยการขออนุมัติหลักสูตรตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2. การจัดการศึกษา

2.1 เป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา

องค์การสหประชาชาติได้รับรองวาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. 2030 (The 2030 Agenda for Sustainable Development) ในการประชุมสุดยอดการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Summit) ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2558 ซึ่งวาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. 2030 (The 2030 Agenda for Sustainable Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อขจัดความยากจนในทุกมิติและทุกรูปแบบเพื่อให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ประกอบด้วยเป้าหมายการพัฒนายั่งยืน 17 ข้อ (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยการศึกษาเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนายั่งยืน เพื่อประกันว่า ทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเป็นธรรม และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (UN, 2015)

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNESCO ได้กำหนดเป้าหมาย 4 เสาหลักทางการศึกษา (The four pillars of learning) (UNESCO, 2016) ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to know) เพื่อให้การเรียนรู้พัฒนากระบวนการทางปัญญาที่จำเป็นต่อการเข้าใจโลกที่มีความซับซ้อน และเพื่อให้รากฐานให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอตลอดชีวิต 2) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to do) เป็นการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติ หรือลงมือทำให้มีทักษะความรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจและสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to be) เป็นการเรียนรู้เพื่อให้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้านทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และ 4) การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (Learning to live together) เป็นการเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน หลักการประชาธิปไตย มีความเข้าใจและเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและสมานฉันท์ ทั้งนี้แนวคิด 4 เสาหลักทางการศึกษา เป็นการใช้การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา การปฏิบัติ การเข้าใจตนเอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กำหนดวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาไทยว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น โดยมีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ทักษะด้านความร่วมมือ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ และควมามีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดความมุ่งหมาย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งยึดหลักการศึกษา ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการ เรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้คนไทย มีความรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของไทย จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ โดยเฉพาะ จากแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อัน ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละระดับ และสถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน รวมถึงส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

ปัจจุบันสังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคการศึกษาไทย 4.0 เป็นการเปลี่ยนผ่านจากยุคการศึกษา 3.0 ที่มุ่งเน้น ด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อทุกรูปแบบ รวมถึงการนำสื่อ สังคมออนไลน์ (Social Media) มาเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาการเรียนการสอน มาสู่ยุคการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นยุคผลิิตภาพที่ผู้เรียนไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับความรู้ แต่เป็นผู้ที่สร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งพัฒนาการของ การศึกษาไทยในแต่ละยุคสมัยมีความแตกต่างกัน โดย ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2557) ได้แบ่งยุคของการศึกษาไทย ออกเป็น 4 ยุค ดังนี้

1. การศึกษาไทย 1.0 เป็นการศึกษายุคเกษตรกรรม เน้นทักษะการอาชีพเพื่อการดำรงชีวิตเป็นหลัก กระบวนการผลิตจะใช้แรงงานคนและแรงงานสัตว์ โดยอาศัยความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการ ดำรงชีวิต

2. การศึกษาไทย 2.0 เป็นการศึกษายุคอุตสาหกรรม วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนไป โดยนิยมความเจริญแบบตะวันตก มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะในแนวโรงงานอุตสาหกรรม (Factory Model) ระบบการศึกษาไทยเป็นไปตามระบบโรงเรียนที่เป็นแนวความคิดใหม่ทั่วโลก โดยไม่ได้เน้นทางด้านความคิด สร้างสรรค์

3. การศึกษาไทย 3.0 เป็นยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งประเทศไทยได้รับเทคโนโลยีเข้ามา ทักษะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มุ่งตามกระแสเทคโนโลยี ส่งผลให้เยาวชนไทยกลายเป็นผู้บริโภคตามกระแสโลก

4. การศึกษาไทย 4.0 เป็นยุคที่สังคมไทยต้องเน้นส่งเสริมการผลิตความคิด ทักษะการผลิตและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ จำเป็นเพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันสูง

การศึกษาไทยในยุค 4.0 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการสร้างสรรค์องค์ความรู้และนวัตกรรม การจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ในการส่งเสริมการผลิตความคิด ทักษะการผลิต และสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ซึ่ง ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2556) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะพื้นฐานที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีในการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ดังนี้

- การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Mind)
- การคิดสร้างสรรค์ (Creative Mind)
- การสร้างสรรค์ผลผลิต (Productive Mind)
- การมีความรับผิดชอบ (Responsible Mind)

ผู้เรียนจะต้องมีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์ผลผลิตใหม่ ๆ และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ด้วยการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการ 4 แบบ คือ Criticality-based instruction, Creativity-based instruction, Productivity-based instruction และ Responsibility-based instruction เป็นการเปลี่ยนแปลงให้คนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสร้างสรรค์ผลงานได้ โดยบรรยากาศในการเรียนรู้จะต้องมีการจัดระบบให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative idea) มีกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถร่วมมือกัน (Corporative activity) มุ่งเน้นคุณภาพ (Quality Oriented) และสิ่งที่เรียนมาจะต้องเชื่อมโยงกับสังคม (Social relevance) ซึ่งการเรียนรู้จะต้องให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและพัฒนาผลงานด้วยตนเองให้มากที่สุด

จากการศึกษาเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องมีคุณภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนต้องพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา การปฏิบัติ การเข้าใจตนเอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข โดยผู้เรียนต้องมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์ผลผลิตใหม่ ๆ และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ

2.2 องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการศึกษา ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการทางการศึกษา โดยวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาของไทยให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและ

เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบในการจัดการศึกษาได้ดังนี้

2.2.1 องค์ประกอบในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1. จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. เนื้อหาสาระ การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

3. ผู้เรียน การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

4. ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา ครูผู้สอนทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ และบุคลากรทางการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ

5. การจัดกระบวนการเรียนการสอน จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

6. บรรยากาศ สื่อการสอน และแหล่งการเรียนรู้ จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

7. การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

8. ความร่วมมือในการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

9. การพัฒนาและการวิจัยการจัดการศึกษา พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

2.2.2 องค์ประกอบในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. จุดมุ่งหมาย พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. ผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

3. ครูผู้สอน ต้องศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำทลายความสามารถของผู้เรียน โดยกำหนดเป้าหมาย ออกแบบ และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ตามที่กำหนด

4. สาระการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

5. การจัดการเรียนรู้ ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

6. สื่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกๆระดับ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ความร่วมมือในการจัดการศึกษา การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

3.1 การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหรือการเรียนการสอนแบบใช้สถานที่เป็นฐาน เป็นวิธีการสอนที่สร้างความสนใจและจินตนาการของผู้เรียนต่อสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และทำให้ผู้เรียนเกิดความผูกพันในฐานะสมาชิกของชุมชน การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานมักขึ้นต้นด้วยคำถาม เช่น ฉันทอยู่ที่ไหน สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสังคมของสถานที่นั้นเป็นอย่างไร สถานที่นั้นดำรงอยู่อย่างเหมาะสมกับการอยู่อาศัยอย่างไร เป็นต้น (Ministry of Education, New Zealand, 1997) การศึกษาโดยใช้สถานที่เป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตของชุมชน จุดเด่น คือ เป็นการศึกษาในห้องเรียน ผู้เรียนได้มีส่วนเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้โดยผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนดำเนินการต่อไปนี้ ก) ศึกษาชุมชนของตนเองเพื่อที่จะเข้าใจความสัมพันธ์และนำไปสู่การส่งเสริมการมีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่ดีขึ้น ข) จัดทำแผนที่ของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ค) ศึกษาระบบนิเวศและวัฒนธรรมชุมชน ง) จัดทำโครงการพัฒนาและปรับปรุงที่อยู่อาศัยของชุมชน และ จ) ร่วมมือกับคนในชุมชน องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมกายภาพของชุมชน

ประโยชน์ของการจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีรายงานวิจัยว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง มีทักษะการคิดและพฤติกรรมในชั้นเรียนดีขึ้น การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการใช้สถานที่เป็นฐานศึกษา มีองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ คือ (ออมสิน จตุพร และ อมรรัตน์ วัฒนาร, 2558)

- 1) การศึกษาผ่านกระบวนการเรียนรู้ชุมชนทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจมิติที่มีความซับซ้อน เช่น ประเด็นเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ได้ดีขึ้นและขยายวงกว้างไปยังส่วนอื่น ๆ อาทิ ภูมิภาค ประเทศ และโลก ในโอกาสต่อไป
- 2) การเรียนรู้และการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ กระตือรือร้น และมีความใส่ใจชุมชนในฐานะพลเมืองของพื้นที่แห่งนั้น
- 3) การเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ชุมชนของตนเองเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันด้วยความอดทนอดกลั้น ด้วยความสันติและเพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเองและชุมชนนั้น ๆ

3.2 ประเภทของการศึกษาโดยใช้สถานที่เป็นฐาน

The Yukon Department of Education (2017) ได้แบ่งประเภทของการใช้สถานที่เป็นฐานศึกษา 5 ประเภท โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นโครงการ ดังนี้

1. โครงการวัฒนธรรมชุมชน (Resonant with Communities Project)

การศึกษาตามวัฒนธรรมเป็นการสะท้อนคุณค่าเกี่ยวกับโลกและวัฒนธรรมชุมชน ประเพณี ประวัติศาสตร์ค่านิยมและภาษาที่สร้างขึ้นของแต่ละชุมชนและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนต่อวัฒนธรรมในชุมชน ที่ตนเข้าไปศึกษา ซึ่งเปิดโอกาสให้มีการผสมผสานกิจกรรมในเนื้อหาของหลักสูตรและกิจกรรมทางวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมเดียวกันได้เป้าหมายโครงการวัฒนธรรมชุมชน คือการทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในมรดกและคุณค่า ความสำเร็จของครอบครัวชุมชนและบรรพบุรุษของพวกเขา สร้างความภาคภูมิใจในชุมชน (The Yukon Department of Education, 2017) ดังตัวอย่าง ชุมชน Broadus ในมลรัฐมอนทาน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้เรียนเรียนรู้วิธีสัมภาษณ์ชาวบ้าน ศึกษาค้นคว้าเอกสารเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนจากห้องสมุด และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของชุมชน ทำให้เกิดกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน คนในชุมชน และนักวิชาการประวัติศาสตร์ ร่วมกันวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ รวมถึงการใช้ศิลปะเพื่อสานสัมพันธ์ระหว่างผู้คนและสถานที่ภายใต้บริบทชุมชนท้องถิ่น (Miller, 1993)

2. โครงการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม (Monitoring Environment Project)

การตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นกิจกรรมเพื่อศึกษาลักษณะและตรวจสอบคุณภาพของสิ่งแวดล้อม แล้วจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์โดยศึกษา สถานะปัจจุบันของสภาพแวดล้อม มีการเฝ้าติดตามตัวบ่งชี้เพื่อนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์แล้วจึงเผยแพร่ ผลการศึกษาแก่สาธารณชน (Stribling & Davie, 2005) เช่น “โครงการการศึกษาสถานที่ของคุณในโลก : สถานที่และวัฒนธรรมมีส่วนร่วมสนับสนุนหรือมีอุปสรรคต่อเป้าหมายทางการศึกษาอย่างไรบ้าง” โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายของวัฒนธรรมและความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมมาเป็นเครื่องมือในการอธิบาย เกี่ยวกับสถานที่และวัฒนธรรม โดยได้รับทุนจากอุทยานแห่งชาติเอ็กซัมมัวร์ (Exmoor National Park Authority) ในการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบตัดขวาง (Cross-sectional research) กับสามโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศไทยที่มีการใช้หลักสูตรการเรียนรู้นอกห้องเรียนมาแล้ว 4 ปีและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยโปรแกรม NVivo ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนอายุ 9 – 13 ปี มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active learning) โดยมีการจัดกิจกรรม 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านระบบนิเวศวิทยา ในท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมธรณีวิทยา ภูมิศาสตร์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งการอบรมปลูกฝังวัฒนธรรมผ่านการสร้างบทเรียนที่มีประสิทธิภาพของครูทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ เข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการเห็นคุณค่าในตนเอง การเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์จริงฝึกการตัดสินใจ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองการพัฒนาทักษะทางสังคม มีความสัมพันธ์และความรู้สึกที่ดีต่อชุมชนมากขึ้น นี่เป็นกระบวนการที่จะเตรียมความพร้อมพวกเขาในการตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์และเสริมสร้างความมั่งคั่งของธรรมชาติ สัตว์ป่าและมรดกทางวัฒนธรรมของอุทยานแห่งชาติและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในโลก ที่มุ่งเน้นให้เห็นความต้องการจำเป็นสำหรับผู้เรียนที่ต้องก้าวต่อไป การเรียนการสอนโดยใช้สถานที่ เป็นฐานรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงควรมีการสนับสนุนในมุมมองเรื่องนี้อย่างยิ่ง (Sue, 2013)

3. โครงการปฏิบัติการชุมชน (Community Action Project)

การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการดำเนินการของชุมชนอาจมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับการรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะที่มีจริยธรรมอย่างเคร่งครัด การมีส่วนร่วมในปฏิบัติการชุมชนมี 3 ประเภท คือ

1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนกิจการในชุมชน
2. การมีส่วนร่วมในปัญหาชุมชนแบบเจาะจง และ
3. การมีส่วนร่วมต่อปัญหาชุมชนในภาพกว้าง (เช่นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือการอนุรักษ์พลังงาน)

ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวนำไปสู่การเป็นพลเมืองโลกที่ดีการมีส่วนร่วมในโครงการปฏิบัติการชุมชนช่วยให้ ผู้เรียนปรับปรุงทั้งทักษะการคิดและการเขียนที่มีส่วนร่วมกับความหวังใต้นจริยธรรมที่สำคัญจะช่วยให้ ผู้เรียนรู้สึกถึงความผูกพันที่เกี่ยวกับโลกกว้างขึ้นโดยอาจได้ทำงานร่วมกับผู้เรียนจากสถาบันอื่น ๆ มีประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน สามารถเชื่อมต่อกับประสบการณ์ของผู้เรียนเอง โครงการปฏิบัติการชุมชน ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างคนในวัยเดียวกันจากต่างสถานที่ (Center for a public anthropology, 2017) สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง “การศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน ณ ชุมชนแห่งการเรียนรู้บนเกาะ” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่อธิบายถึงการศึกษาโดยใช้สถานที่เป็นฐานและการศึกษาที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในชุมชน โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ที่เกี่ยวข้อง คือ ความเป็นผู้นำของผู้อำนวยการโรงเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับ คนในชุมชน เทคนิคการสอนที่หลากหลายของผู้สอน และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ทำให้ผู้เรียนได้เกิด กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ และสิ่งที่ช่วยอธิบายเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้บนเกาะได้มากยิ่งขึ้น คือ การเรียนรู้ประเพณีของชุมชน จากการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครองและคนในชุมชนโครงการระยะยาว ที่โรงเรียนและชุมชนจะต้องมีส่วนช่วยในเรื่องของหาเงินทุนสนับสนุน โครงการระยะสั้นที่คณะครูมีการพัฒนา กิจกรรมโดยใช้สถานที่เป็นฐาน ในการออกแบบบทเรียน และโอกาสพิเศษที่น่าประทับใจ เช่น การผลิตละคร เวที (Broadway) ที่ได้แสดงในรายการทีวี Independent Lens งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงการเตรียมตัวผู้เรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนชนบทกับการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมและมีทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตในอนาคต ต่อไป (Aimme Marged, Christi and Heike , 2011)

4. โครงการศิลปะชุมชน (Art and Community Project)

ศิลปะเป็นสื่อกลางของสังคมและชุมชน ศิลปินมักใช้ศิลปะในรูปแบบของการอุปมาอุปไมยผ่านเทคนิค การทำงานศิลปะที่หลากหลายแสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมความไม่เท่าเทียมกันความโหดร้ายของสังคม ศิลปะจึงเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจของคนในสังคม ผลงานศิลปะมีทั้งการแสดงที่ประกอบด้วยดนตรีและละคร

งานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรม ประติมากรรมวรรณกรรมรวมทั้งบทกวีและเรื่องเล่า ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึง คำวิจารณ์ที่มีต่อสังคม ที่แสดงในสื่อสังคมออนไลน์ (The Yukon Department of Education, 2017) สำนัก สังคมสงเคราะห์มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมในโครงการศิลปะชุมชนเป็นประสบการณ์ที่คุ้มค่าและมีพลัง อย่างมาก โครงการศิลปะชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อที่หลากหลายรูปแบบ หลายโครงการเหล่านี้ถูกสร้างขึ้น ด้วยจินตนาการและด้วยความช่วยเหลือของศิลปิน การมีส่วนร่วมของเด็กและผู้ใหญ่ โอกาสในการสร้างงาน ศิลปะจะสร้างความภาคภูมิใจในตนเองและการสร้างแรงบันดาลใจให้กับชุมชนของตนได้อย่างเต็มที่ (Social Work

5. โครงการแก้วิกฤตการณ์ชุมชน (Place based for Crisis/Big Project)

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการแก้วิกฤตการณ์ชุมชนจะช่วยส่งเสริมมุมมองและ ความรับผิดชอบของคนในชุมชนมากยิ่งขึ้น “Think globally, act locally” โครงการประเภทนี้ในปัจจุบัน เป็นแนวคิดระดับโลกที่มีความสำคัญมาก ไม่ใช่แค่กลุ่มที่มีจิตอาสาที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมเท่านั้น อาจเป็น องค์กร บริษัท ข้าราชการ สถานศึกษาและชุมชนท้องถิ่น (The Yukon Department of Education, 2017) เป็นการผลักดันให้ผู้คนในสังคมทุกกลุ่มเกิดความตระหนัก และหันมาสนใจถึงคุณธรรมความรับผิดชอบต่อ การ ดำเนินธุรกิจ โดยความรับผิดชอบต่อสังคม หรือเรียกกันว่า CSR (Corporate Social Responsibility) The World Bank ได้ให้นิยาม CSR คือ ความมุ่งมั่นขององค์การธุรกิจที่จะพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยดูแลบุคลากรขององค์การรวมถึงครอบครัวของบุคลากร ตลอดจนชุมชนและสังคมโดยมุ่งที่จะพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนเหล่านี้ให้ดีขึ้น (กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552)

4. สื่อสร้างสรรค์

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อสร้างสรรค์และปลอดภัย พ.ศ. 2558 (2558: 30) ให้ความหมาย ของ “สื่อ” หมายความว่า สิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร เครื่องหมายภาพ หรือเสียง ไม่ว่าจะจัดทำในรูปแบบ ของเอกสาร สิ่งพิมพ์ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมายรูปถ่าย ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ การแสดงข้อมูลคอมพิวเตอร์ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือได้จัดทำในรูปแบบอื่นใด และให้ความหมาย ของ “สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” ว่าหมายถึง สื่อที่มีเนื้อหาส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี ในครอบครัวและสังคม รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนสามัคคี สามารถใช้ชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลาย ได้อย่างเป็นสุข

กระทรวงวัฒนธรรม (มปป.) กำหนดแนวทางการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ว่า สื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์จะต้องไม่ขัดหรือละเมิดต่อกฎหมาย ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะในชีวิตจริง

เน้นการมีส่วนร่วม โดยกำหนดกรอบแนวคิดยุทธศาสตร์สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ว่า มีการบังคับใช้กฎหมาย การสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ การสร้างเสริมวัฒนธรรมการใช้สื่อที่เหมาะสม การกำหนดการบริหารจัดการโครงสร้างการบริหารจัดการสื่อทุกแขนงอย่างเป็นระบบ และการรณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนัก และการมีส่วนร่วมสำหรับคนทุกส่วนในสังคม

4.1 ประเภทของสื่อ

การแบ่งประเภทของสื่อ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2550) กล่าวถึงการแบ่งประเภทของสื่อ ได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง มีทั้งพิมพ์ที่สร้างขึ้นเพื่อสนองการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยตรง เช่น หนังสือเรียน คู่มือครูแผนการเรียนรู้หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบฝึกกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ฯ และสิ่งพิมพ์ทั่วไปที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น วารสาร นิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ จดหมายข่าว โปสเตอร์แผ่นพับ แผ่นภาพ เป็นต้น

2. สื่อบุคคล หมายถึง การถ่ายทอดสาระความรู้แนวคิด และวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น นับเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการโน้มน้าวจิตใจของนักเรียน สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คนทำอาหาร หรือตัวนักเรียนเอง หรือ อาจเป็นบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ

3. สื่อวัสดุ หมายถึง เป็นสื่อที่เก็บสาระความรู้ไว้ในตัวเอง จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์ ช่วย เช่น รูปภาพ หุ่นจำลอง เป็นต้น

3.2 วัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้โดยตนเองจำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น ภาพยนตร์เทปบันทึกเสียง ซีดีรอม แผ่นดิสก์ เป็นต้น

4. สื่ออุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่าน ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน เช่น เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

5. สื่อบริบท หมายถึง เป็นสื่อที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยาการหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด หรือ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในรูปของสิ่งมีชีวิต เช่น พืชผัก ผลไม้สัตว์ชนิดต่าง ๆ หรืออยู่ในรูปของปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นรอบตัว ตลอดจนข่าวสารด้านต่าง ๆ เป็นต้น

6. สื่อกิจกรรม หมายถึง เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ได้แก่ การแสดงละคร บทบาทสมมติการสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การทำโครงการ

4.2 การออกแบบสัญลักษณ์และเครื่องหมาย

การออกแบบสัญลักษณ์และเครื่องหมาย คือ การออกแบบที่แสดงถึงการสื่อความหมายให้รับรู้ร่วมกันได้ในสังคม โดยเป็นการสื่อความหมายที่แสดงนัยหรือเงื่อนไขความคิดที่แฝงไว้ในรูปแบบ ไม่ใช่ภาษาหรือภาพที่แสดงเป้าหมายไว้ตรง ๆ ผู้ที่จะทำความเข้าใจกับสื่อความหมายนั้นอาจจะต้องพบเห็นบ่อย ๆ หรือเรียนรู้จากประสบการณ์ในระดับหนึ่งจึงจะสื่อความหมายกันได้ดี งานออกแบบสื่อความหมายตามที่กล่าวถึงนี้ พอจะสรุปแยกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. เครื่องหมาย (Sign) เป็นงานที่เกี่ยวข้องทั้งในแง่การออกแบบมนุษยวิทยาและจิตวิทยา เครื่องหมายถูกแยกออกเป็นหลายลักษณะคือ

1.1 เครื่องหมายสัญลักษณ์ (Symbol) เป็นการใช้อ็องค์ประกอบทางการออกแบบ เช่น ภาพ จุด เส้น โดยที่ไม่มีตัวอักษรมาผสม อาจมีการนำตัวอักษรที่เป็นชื่อมาวางประกอบด้วย แต่ไม่นิยมวางติดกัน จะวางแยกออกจากตราสัญลักษณ์ แบ่งการออกแบบได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 Allusive Mark เป็นการใช้อ็องค์ประกอบที่เป็นภาพของสิ่งที่มีความเกี่ยวเนื่องกับประวัติ ประเภทหรือลักษณะพิเศษอื่นขององค์กร แล้วนำเสนอในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ส่วนใหญ่ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรจะดูและเข้าใจตราสัญลักษณ์ประเภทนี้ได้ง่าย แต่ผู้ที่ไม่เคยรู้จักองค์กรมาก่อนจะไม่เข้าใจความหมาย จนกว่าจะได้รับทราบข้อมูลที่มาของตราสัญลักษณ์

1.1.2 Abstract Mark การใช้อ็องค์ประกอบเป็นภาพหรืออ็องค์ประกอบทางการออกแบบอื่น ๆ ที่ไม่มีตัวอักษรที่สะท้อนประวัติ ปรัชญา หรือลักษณะพิเศษขององค์กร มาพัฒนาจนเกิดเป็นรูปร่างนามธรรม

1.2 เครื่องหมายภาพ (Pictograph) ภาพแสดงใช้เป็นสัญลักษณ์ทางสาธารณประโยชน์ ใช้แก้ปัญหาอุปสรรคในด้านสื่อความเข้าใจทางภาษาหรือตัวอักษร ในด้านบอกทิศทาง ยานพาหนะ ความปลอดภัย ควรมีลักษณะเป็นสากล เข้าใจง่าย และไม่สับสนสำหรับทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

1.3 เครื่องหมายอักษร (Lettermark) จะแสดงตัวอักษรย่อในลักษณะเป็นตัวย่อที่ไม่อ่านออกเสียงเป็นคำ ส่วนมากจะใช้เป็นเครื่องหมายบริษัทห้างร้าน นิยมออกแบบให้เป็นตัวอักษรที่เด่นชัด

1.4 เครื่องหมายภาษา (Logo) แสดงภาษาตัวอักษรที่เป็นคำอ่านออกเสียงเป็นคำตามความต้องการของผู้ถือสิทธิ์ ใช้แสดงบริษัทห้างร้านหรือเป็นตรา ลักษณะที่สำคัญคือ อ่านได้ เอกภาพเด่นชัด

1.5 เครื่องหมายผสม (Combination mark) เมื่อออกแบบสัญลักษณ์และเครื่องหมายภาษา (Logo) เข้าไว้ด้วยกัน จะเรียกว่า เครื่องหมายผสมหรือบางครั้งก็เรียกว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างภาพและตัวอักษร

1.6 เครื่องหมายการค้า (Trademark) เป็นเครื่องหมายที่สามารถจดทะเบียนถือลิขสิทธิ์ เป็นเครื่องหมายการค้าได้ตามกฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์

2. สัญลักษณ์ (Symbol) คือ สื่อความหมายที่แสดงนัยหรือเงื่อนไขความคิด เพื่อเป็นการบอกให้ทราบถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ แต่มีผลทางด้านการรับรู้ ความคิดหรือทัศนคติการสื่อความหมาย เป็นการสื่อสารระหว่างนักออกแบบกับผู้ชมหรือผู้บริโภค การออกแบบสัญลักษณ์ควรออกแบบโดยใช้ รูปลักษณะที่ปรากฏอยู่และจากสภาพสิ่งแวดล้อม เป็นที่มาในการออกแบบ แล้วผ่านกระบวนการคิดสร้างสรรค์ เป็นผลงานออกมา ซึ่งมีอยู่ 2 ส่วน คือรูปกับความหมาย ผู้บริโภคดูสัญลักษณ์แล้วแปลความหมายได้ต่อเมื่อ มีการเชื่อมโยงความคิดกับความจริงโดยมีอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง

5. ทูทางวัฒนธรรม

สำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต กล่าวว่า ทูทางวัฒนธรรม คือ สิ่งที่ดีงามที่คนในอดีตคิด ทำขึ้น แสดงออกและสืบทอดด้วยการปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งสิ่งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ ให้ความหมายของทูทางวัฒนธรรมไว้ว่า ทูทางวัฒนธรรม หมายถึง ทูที่ใช้ไปในการ ผลิตสินค้าและบริการที่มีนัยทางวัฒนธรรม สินค้าบริการใดที่มีวัฒนธรรมฝังตัวอยู่สินค้าและบริการเหล่านั้นคือ สินค้าวัฒนธรรม (Cultural Products) กล่าวโดยสรุป ทูทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมายและมีมูลค่า สัมผัสมา ในอดีตและถ่ายทอดรุ่นต่อรุ่น ทั้งเป็นสิ่งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ โดยนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาเหล่านั้น มาแปลงเป็นสิ่งที่มีความหมายและมีมูลค่าที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อวิถีชีวิตและสังคมในที่สุด ความสำคัญ ประโยชน์และลักษณะสำคัญของทูทางวัฒนธรรม มีดังนี้

1) สิ่งที่อยู่เป็น “สินค้าวัฒนธรรม” ต้องมีนัยทางวัฒนธรรมในด้านหนึ่งด้านใดไม่ว่าจะเป็นจารีต ขนบธรรมเนียมประเพณี ระบบความเชื่อและศรัทธา ระบบคุณค่า บรรทัดฐาน ทางจริยธรรม แบบแผน การดำรงชีวิต แบบแผนการบริโภค แบบแผนการพักผ่อนหย่อนใจการเล่นและกีฬา การแต่งกาย วรรณกรรมและสิ่งพิมพ์ ศิลปะ ฯลฯ

2) ทูทางวัฒนธรรมมีทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ในภาคอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมเครื่อง แต่งกาย อุตสาหกรรมเครื่องใช้ในครัวเรือน ฯลฯ ในภาคบริการ เช่น การบริการสนทนา การบริการอาหาร บริการการศึกษา ฯลฯ

3) บรรดากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กลุ่มทูทางวัฒนธรรมหยั่งรากถึง ส่วนใหญ่มีการกระจุกตัวของทูทางอย่างสูง จึงมีอำนาจผูกขาดระดับหนึ่ง

4) กลุ่มทุนทางวัฒนธรรมมีการผนึกตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจด้วยการควบและครอบกิจการ แต่ยุทธวิธีสำคัญในช่วงหลัง ๆ ได้แก่ การสร้างพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์

5) กลุ่มทุนวัฒนธรรมแม้จะเป็นหัวหอกของกระแสโลกาภิวัตน์ มักเลือกทำสัญญาพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์กับกลุ่มทุนท้องถิ่น เพราะต้องการจะหาประโยชน์จากเครือข่ายความสัมพันธ์ของกลุ่มทุนท้องถิ่น ในบางสภาพการณ์ Localization ก็เป็นประโยชน์ต่อ Globalization ในการนี้อาจต้องปรับผลผลิตให้สอดคล้องกับบริบทและวัฒนธรรมท้องถิ่น

6) กลุ่มทุนวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การทุ่มเทรายจ่ายในด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และได้ผลิตภัณฑ์ประเภทใหม่สำหรับสินค้าวัฒนธรรมบางประเภท วงจรชีวิตของสินค้าค่อนข้างสั้นหากไม่สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ทดแทนชนิดเก่าได้ ก็ยากที่จะขยายส่วนแบ่งตลาดหรือรักษาส่วนแบ่งตลาดไว้ได้

7) กระบวนการสร้างอุปสงค์เป็นยุทธศาสตร์การตลาดที่สำคัญยิ่ง การสร้างความภักดีต่อยี่ห้อ นับเป็นยุทธวิธีสำคัญในการรักษาและขยายส่วนแบ่งตลาด

6. เศรษฐกิจสร้างสรรค์

6.1 นิยามของเศรษฐกิจสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2552) ได้ให้นิยามว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์ หมายถึง แนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมตลอดจนการส่งเสริมความรู้ของสังคมและเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่

John Howkins ได้ให้นิยามของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไว้ว่า “How people make money from idea” หมายถึง การสร้าง มูลค่าที่เกิดจากความคิดของมนุษย์ (อ้างจาก เสาวรภัย กุสุมา ณ อยู่ชยา. 2553 : ออนไลน์)

ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (Thailand Creative & Design Center: TCDC) ได้ให้นิยาม เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ไว้ว่า “การสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดของมนุษย์สาขาการผลิตที่พัฒนาไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industries : CI)” เป็นกลุ่มกิจกรรมการผลิตที่ต้องพึ่งพาความคิดสร้างสรรค์เป็นวัตถุดิบสำคัญ

องค์การความร่วมมือเพื่อการค้าและการพัฒนา UNCTAD (United Nation Conference on Trade and Development) ได้ ให้ความหมายของ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” ในบริบทของการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจไว้ว่า “เป็นแนวความคิดในการพัฒนาและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์”

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์มีองค์ประกอบร่วมในการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจหลายประการ เช่น การใช้องค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับพื้นฐาน

ทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของสังคม และเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ นอกจากนี้การพัฒนาทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศจะสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามหลักเศรษฐศาสตร์ภายใต้แนวคิดสร้างสรรค์ได้นั้นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ

6.2 ขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของ UNCTAD

องค์การความร่วมมือเพื่อการค้าและการพัฒนา หรือ UNCTAD (United Nation Conference on Trade and Development) ได้กำหนดขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีรายละเอียดดังนี้ (เสาวรภย์ กุสุมาณ อยุธยา. 2553 : ออนไลน์)

1) ประเภทมรดกทางวัฒนธรรม (Culture Heritage) อุตสาหกรรมประวัติศาสตร์โบราณคดี ประเพณีความเชื่อและสภาพทางสังคมมี 2 กลุ่มคือ

2.1) กลุ่มการแสดงออกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Cultural Express) เช่น ศิลปะและงานฝีมือ เทศกาล งานและงานฉลอง เป็นต้น

2.2) กลุ่มที่ตั้งทางวัฒนธรรม (Culture Sites) เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑน์ ห้องสมุด และการแสดงนิทรรศการ เป็นต้น

2) ประเภทศิลปะ (Arts) เป็นกลุ่มสื่อผลงานสร้างสรรค์ ที่สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ มี 2 กลุ่มคือ

2.1) งานศิลปะ (Visual Arts) เช่น ภาพวาด รูปปั้น ภาพถ่ายและวัตถุโบราณ เป็นต้น

2.2) ศิลปะการแสดง (Performing Arts) เช่น การแสดง ดนตรีการแสดงละคร การเต้นรำ โอเปร่า ละครสัตว์และการเชิดหุ่นกระบอก เป็นต้น

3) ประเภทสื่อ (Media) เป็นกลุ่มผลงานสร้างสรรค์ที่ สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ มี 2 กลุ่มคือ

3.1) งานสื่อสิ่งพิมพ์ (Publishing and Printed Media) เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์และสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ

3.2) งานโสตทัศน (Audio Visual) เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์วิทยุและการออกอากาศอื่น ๆ

4) ประเภทหน้าที่ (Function Creation) เป็นกลุ่มของสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกัน คือ

4.1) กลุ่มออกแบบ (Design) เช่น การออกแบบภายใน กราฟิก แพชั่น อัญมณีและของเด็กเล่น เป็นต้น

4.2) กลุ่มสื่อสมัยใหม่ (New Media) เช่น ซอฟต์แวร์ วิดีโอเกมและเนื้อหาดิจิทัล เป็นต้น

4.3) กลุ่มบริการทางความคิดสร้างสรรค์ (Creative Services) เช่น บริการทางสถาปัตยกรรม โฆษณา วัฒนธรรมและ นันทนาการ งานวิจัยและพัฒนา บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัล และความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

6.3 ขอบเขตเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2552) ได้กำหนดขอบเขตเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบโดยกว้างเพื่อประโยชน์ในการวัดขนาดทาง เศรษฐกิจของอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ของไทยและสะท้อนถึง ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย โดยยึดรูปแบบของ UNCTAD เป็นกรอบ และปรับเพิ่มเติมตามรูปแบบของ UNESCO แบ่งเป็น 4 กลุ่มหลักและ 15 สาขาย่อยประกอบด้วย

- 1) มรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ แบ่งเป็น 4 หมวดคือ
 - 1.1) งานฝีมือและหัตถกรรม
 - 1.2) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม/ความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 1.3) การแพทย์แผนไทย
 - 1.4) อาหารไทย
- 2) ศิลปะ (Arts) แบ่งเป็น 2 หมวดคือ
 - 2.1) ศิลปะการแสดง
 - 2.2) ทัศนศิลป์
- 3) สื่อสมัยใหม่ (Media) แบ่งเป็น 4 หมวดคือ
 - 3.1) ภาพยนตร์และวีดิทัศน์
 - 3.2) การพิมพ์
 - 3.3) การกระจายเสียง
 - 3.4) ดนตรี
- 4) งานสร้างสรรค์และออกแบบ (Functional Creation) แบ่งเป็น 5 หมวดคือ
 - 4.1) การออกแบบ
 - 4.2) แฟชั่น
 - 4.3) สถาปัตยกรรม
 - 4.4) การโฆษณา
 - 4.5) ซอฟต์แวร์

6.4 ความสำคัญของเศรษฐกิจสร้างสรรค์

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ถือเป็นแนวทางหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการผลิตให้สมดุลและยั่งยืนโดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มีหลักการพื้นฐานของแนวคิดที่สำคัญ คือ การเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการโดยใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมผนวกกับจุดแข็งด้านความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นไทย ความพยายามปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศจากการพึ่งพิงปัจจัยการผลิตที่มีราคาถูกและใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ไปสู่ระดับสูงขึ้นไปสู่ระดับสูงขึ้นไปเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและ

สร้างนวัตกรรม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างจริงจังจะเป็นแนวทางหนึ่งของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552: ออนไลน์)

6.5 เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาสังคมและชุมชน

จากประสบการณ์ในต่างประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไม่ได้จำกัดแค่ในเขตเมือง แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับท้องถิ่นและชุมชน ประสบการณ์จากบางประเทศได้ใช้นโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความยากจนลดการย้ายถิ่น สร้างงานในชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเป็นหลัก

ผลประโยชน์ทางสังคมจากการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับชุมชนจะช่วยสร้างทุนทางสังคมในลักษณะของการสร้างโอกาสของการมีส่วนร่วม (Participation) และสร้างระบบความคิดของ “การเป็นเจ้าของร่วมกัน” ซึ่งจะทำให้เกิดการอนุรักษ์ นอกจากนี้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับชุมชนที่มีทุนทางสังคมที่เข้มแข็งจะเกิดโอกาสการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ได้ง่ายกว่า เนื่องจากเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับชุมชนเน้นการผลิตที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงมากนัก

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับชุมชนต้องดำเนินกลยุทธ์ 4P ได้แก่ 1) ชุมชน (People) 2) ผลิตภัณฑ์ (Product) 3) สถานที่ (Place) และ 4) การอนุรักษ์ (Preserve)

สรุปความสำเร็จของการใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อช่วยในการพัฒนาสังคมและชุมชน จะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นดังต่อไปนี้ (พิริยะ ผลพิรุฬห์. 2556: 30-33)

- 1) ผู้นำในชุมชนต้องมีวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อน
- 2) ต้องมีแผนการขับเคลื่อนที่มุ่งเน้นเพื่อตอบโจทย์และมีความเหมาะสมตาม “สภาพปัญหา” และ “ความต้องการ” ของชุมชนและท้องถิ่น
- 3) ชุมชนต้องมี “ทุนจากภายใน” ท้องถิ่นที่สามารถนำมาต่อยอดได้
- 4) ชุมชนต้องมีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ
- 5) ความสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจะต้องมาจากองค์ความรู้ที่มีการต่อยอดจากฐานการวิจัย
- 6) ต้องมีการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรทั้งในระดับชุมชนด้วยกันและเครือข่ายในด้านวิชาการ
- 7) ชุมชนต้องมีกระบวนการจัดการความรู้ ทั้งในด้านการจัดเก็บ ต่อยอด และถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา
- 8) ชุมชนต้องได้รับการส่งเสริม ทั้งจากหน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาทำงานร่วมกัน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บรรจบ ศิริวัฒน์ (2553) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 จังหวัดสุรินทร์พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.03/90.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์อยู่ในระดับมาก

ประติมา ฉันทบุรณัฏระกุล (2562) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษาโดยใช้สถานที่เป็นฐานเพื่อสร้างนวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมชุมชนชาวนาเมือง โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษาโดยใช้สถานที่เป็นฐานเพื่อสร้างนวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมชุมชนชาวนาเมืองโดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สำหรับระยะที่ 1 – 2 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน และทำการศึกษาผู้เรียนจำนวน 15 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง 2. เครื่องมือวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาทางการรับรู้ (Cognitive Anthropology) ได้แก่ เทคนิค Pile sorting เทคนิค Pictorial ethnography และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับกรณีศึกษา (Informal interview) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และตรวจสอบความตรงของหลักสูตรการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence = IOC) จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) แนวคิดของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ 3) สาระการเรียนรู้ ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรมชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างนวัตกรรม และสื่อสร้างสรรค์เพื่อต่อยอดเชิงพาณิชย์ 4) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานที่เป็นฐาน มีองค์ประกอบดังนี้ 4.1) การเชื่อมโยงผู้เรียนกับท้องถิ่นของตน 4.2) การค้นคว้าเกี่ยวกับท้องถิ่น 4.3) การค้นคว้าแบบองค์รวม 4.4) การมีส่วนร่วมในท้องถิ่น 5) กระบวนการพัฒนานวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมชุมชน โดยใช้แนวคิดการออกแบบ Design Thinking และกระบวนการคิดสร้างสรรค์แบบ Synectics มี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 5.1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา 5.2) วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ 5.3) ออกแบบนวัตกรรม 5.3.1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ 5.3.2) ขั้นเทคนิคที่สนใจ 5.3.3) ขั้นประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5.3.4) ขั้นออกแบบแบบ Synectics 5.4) สร้างหรือพัฒนานวัตกรรม 5.5) ทดลองใช้นวัตกรรม 5.7) สรุปรายงาน และเผยแพร่ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) การประเมินผล 8) การสะท้อนคิด และ 9) ลักษณะผู้เรียน

ลลิตา ธรรมบุตร ปริญา ทองสอน และอาพันธ์ชนิด เจนจิต (2556) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยหลักสูตรบูรณาการ 3) เพื่อศึกษาผลของการฝึกทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน 4) เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคลองบางปลิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 34 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ 1) กระบวนการพัฒนาหลักสูตร 2) การหาคุณภาพหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานและแบบประเมินเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีการดำเนินการดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. สสำรวจความต้องการของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ จำนวน 158 โรงเรียน ได้ผลสรุป เพื่อนำมากำหนดปรัชญา แนวคิดและจุดเน้นของหลักสูตร

2. ศึกษาความคิดเห็นของการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะทั้ง 3 สาระคือ ทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ และความต้องการด้านเนื้อหา โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อนำมากำหนดเป้าหมาย ความมุ่งหมาย จุดประสงค์ เนื้อหาของหลักสูตรและจัดทำหลักสูตรให้สมบูรณ์

3. ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่อง การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตร ได้ผลสรุปขององค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ คือ ปรัชญา แนวคิด และจุดเน้นของหลักสูตร เป้าหมายของหลักสูตร ความมุ่งหมายและจุดประสงค์หลักสูตร เนื้อหา หน่วยการเรียนรู้และอัตราเวลาเรียน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอน บทบาทครู บทบาทนักเรียน สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนที่ 2 การออกแบบหรือการยกร่างหลักสูตร

เป็นการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เมื่อได้ข้อมูลพื้นฐานมาแล้วจึงนำมาออกแบบหรือยกร่างหลักสูตร ประกอบด้วย ปรัชญา แนวคิดและจุดเน้นของหลักสูตร เป้าหมายของหลักสูตร

ความมุ่งหมายและจุดประสงค์หลักสูตร เนื้อหา หน่วยการเรียนรู้และอัตราเวลาเรียน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอน บทบาทครู บทบาทนักเรียน สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การวัด และประเมินผล และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การหาคุณภาพของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง พบว่า ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมและความสอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 การศึกษานำร่อง (Pilot Study) โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนพรานิลวัชร ซึ่งโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการใช้หลักสูตรในสถานการณ์จริง

ส่วนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียน คลองบางปิ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2553 จำนวน 34 คน ใช้เวลาการทดลอง 40 ชั่วโมง การทดลองครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่า t (t-test for dependent samples) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความสามารถทางด้านทักษะการปฏิบัติงาน ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการประเมินผลหลังจากการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ นำไปเผยแพร่ต่อไป

อภิวัฒน์ ปันทะธง จิรวัฒน์ พิระสันต์ และนิรัช สุตสังข์ (2555) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลอ้างอิงวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปจำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวภายในชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนรอบอุทยาน

ประวัติศาสตร์สุโขทัย 2. แบบประเมินผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และ 3. แบบประเมินผลความพึงพอใจที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย สถิติที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย พบว่า การประเมินการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทคู่มืออัตลักษณ์โดยรวมมีค่าการประเมิน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าการประเมินมากที่สุด คือ สื่อมีความน่าสนใจและสื่อเหมาะสมใช้ป็นสื่อประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 4.40 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 การประเมินผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภท แผ่นพับ พบว่า โดยรวมมีค่าการประเมิน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.08 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าการประเมินมากที่สุด คือ สื่อมีเนื้อหาเข้าใจง่ายมีค่าเฉลี่ย 4.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 การประเมินผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์ พบว่าโดยรวมมีค่าการประเมิน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าการประเมินมากที่สุด คือ สื่อมีความน่าสนใจ สื่อดึงดูดใจ/สื่อความหมายได้ดี และสื่อเหมาะสมใช้ป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 4.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 สื่อมีเนื้อหาเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 และการประเมินผลการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผนที่ พบว่าโดยรวมมีค่าการประเมินอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 หัวข้อที่มี ค่าเฉลี่ยค่าการประเมินมากที่สุดคือ สื่อมีปริมาณเนื้อหาเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.40 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 การประเมินผลความพึงพอใจคู่มืออัตลักษณ์พบว่าโดยรวมมีค่าความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.01 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 การประเมินผลการออกแบบ แผ่นพับ พบว่าโดยรวมมีค่าความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 การประเมินผลความพึงพอใจโปสเตอร์ พบว่า โดยรวมมีค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.92 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 และการประเมินผลความพึงพอใจแผนที่ พบว่า โดยรวมมีค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.06 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นการพัฒนาหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนขยายมาจากหลักสูตรแกนกลาง โดยสอดคล้องกับสภาพปัญหา ทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องมีคุณภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนต้องพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา การปฏิบัติ การเข้าใจตนเอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข โดยผู้เรียนต้องมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์ผลผลิตใหม่ ๆ และ

เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งความร่วมมือในการจัดการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดหลักสูตรการศึกษาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่น และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อประเมินผล ปรับปรุง และนำเสนอหลักสูตรที่สร้างขึ้น โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์

1.1 การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรณีศึกษาของหลักสูตรอบรมวัฒนธรรมท้องถิ่น และหลักสูตรการสร้างสรรค์สื่อ

1.2 การประสานงานกับโรงเรียนเป้าหมายที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ในอำเภอบางเสาะง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

1.3 การประชุมระดมความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมกับปราชญ์ท้องถิ่น ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม นักออกแบบที่ทำงานเกี่ยวกับชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม อำเภอบางเสาะง จังหวัดสมุทรปราการ

1.4 การเลือกนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้การเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เต็มใจเข้าร่วมการวิจัย

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาทางการรับรู้ (Cognitive Anthropology) กับนักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัย เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีกับมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาะง โดยใช้เทคนิค Pile sorting (Susan C. Weller, A. Kumball Romney, 1988) เป็นสื่อรูปภาพ เป็นแผ่นภาพแสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และหัตถกรรมมีลักษณะเป็นภาพสี ขนาดกว้าง 4x 6 นิ้ว จำนวน 50 รูป โดยให้ผู้เรียนเลือกรูปภาพที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ชุมชนมากที่สุด จำนวน 8 ภาพ

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยนำข้อมูลพื้นฐานจากการวิจัยระยะที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างหลักสูตร

2.1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อพัฒนาร่างหลักสูตรท้องถิ่นและ
กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

2.2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำผลการประเมิน
ไปปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตร

การวิจัยระยะที่ 3 การใช้และศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรัก
ท้องถิ่นบางเสาชาง

3.1 การใช้กิจกรรมการเรียนรู้กับตัวอย่าง ให้เด็กและเยาวชนผลิตสื่อสร้างสรรค์รักษ์บางเสาชาง

3.2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตร โดยการประเมินเจตคติ ทักษะการสร้างสรรค์สื่อ และผลงาน
สื่อสร้างสรรค์ของเยาวชน

3.3 นำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น
และทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับ
เยาวชนในอำเภอบางเสาชาง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม
ตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

**1. ตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการใช้หลักสูตรท้องถิ่น แนวคิด และการมีส่วนร่วมในการ
พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชาง**

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย คือ ผู้อำนวยการและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ
เขต 2 กลุ่มบางเสาชาง ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้แทนโรงเรียนในอำเภอบางเสาชาง
จำนวนโรงเรียนละ 3-5 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก (Inclusion criteria) ดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการและครูของแต่ละโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีการสอนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาชาง ซึ่งมี
ทั้งหมด 7 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดบัวโรย โรงเรียนวัดมงคลนิมิตร โรงเรียนวัดเสาชาง
กลาง โรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย โรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่ และโรงเรียนวัดหัวคู้
- 2) ยินยอมให้ข้อมูลประกอบการวิจัย
- 3) ยินยอมมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

- 1) ผู้ที่ไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัย
- 2) ผู้ที่ไม่ยินยอมมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

2. ตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะง

ตัวอย่าง คือ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาะง ที่ได้จากการเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) จากโรงเรียนที่ยินดีเข้าร่วมกิจกรรม

3. ตัวอย่างในการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนอำเภอบางเสาะง

ตัวอย่าง คือ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาะง ที่ได้จากการเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) จำนวนโรงเรียนละ 3-4 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก (Inclusion criteria) ดังนี้

- 1) นักเรียนจะต้องศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาะง
- 2) ยินยอมให้ข้อมูลประกอบการวิจัย

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

- 1) ผู้ที่ไม่ยินยอมหรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาะง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรมที่ควรจะเป็น โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

เป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะง สำหรับครูในโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาะง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้
ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อ
สร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3. แบบประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีกับมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาธง

เป็นแบบประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีกับมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาธง
เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาทางการรับรู้ (Cognitive Anthropology) กับนักเรียนที่
เข้าร่วมการวิจัย เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีกับมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาธง
โดยใช้เทคนิค Pile sorting (Susan C. Weller, A. Kumball Romney, 1988) เป็นสื่อรูปภาพ เป็นแผ่นภาพ
แสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และ
หัตถกรรมมีลักษณะเป็นภาพสี ขนาดกว้าง 4x 6 นิ้ว จำนวน 50 รูป โดยให้ผู้เรียนเลือกรูปภาพที่บ่งบอกถึง
เอกลักษณ์ชุมชนมากที่สุด จำนวน 8 ภาพ

4. แบบวัดเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง

เป็นแบบประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับ
เด็กและเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
กลุ่มบางเสาธง โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นบางเสาธง

5. แบบประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม

เป็นแบบประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับ
เด็กและเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
กลุ่มบางเสาธง โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของ
นักเรียน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จาก
ทุนวัฒนธรรมของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้อำนวยการและครูในอำเภอบางเสาธงโดยการ
วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่จำแนกตามเนื้อหาเพื่อหาความถี่

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบประเมิน จำแนกตามรูปแบบคำถามดังนี้

1.1) ข้อคำถามแบบเลือกรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

1.2) ข้อคำถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ความคิดเห็นต่อสื่อประชาสัมพันธ์ อำเภอบางเสาธง

วิเคราะห์โดยการให้ค่าคะแนนของคำตอบแต่ละข้อตามเกณฑ์ต่อไปนี้

เกณฑ์ค่าระดับคะแนน

ระดับ 5 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นจึงหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์การแปลความค่าเฉลี่ย

4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

1.3) คำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่ตามเนื้อหาเพื่อหาค่าความถี่

ตารางที่ 3-1 ขั้นตอนการดำเนินโครงการวิจัย

กิจกรรม	เดือน															ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง																	ข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร
2 ประสานงานโรงเรียนเป้าหมาย																	โรงเรียนเป้าหมายเกิดความเข้าใจต่อความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น บางเสาธงจากทุนวัฒนธรรม

กิจกรรม	เดือน															ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
3 ประชุมหาแนวทางพัฒนาหลักสูตร		←→															แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม
4 ประเมินการรับรู้ด้านวัฒนธรรมกับนักเรียน				←→													ผลการประเมินการรับรู้เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนบางเสาะของนักเรียน
5 การพัฒนาร่างหลักสูตร				←→													ร่างหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์
6 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักสูตร					←→												ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์
7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร						←→											หลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรอบรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์
8 ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร							←→										ได้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรกับตัวอย่าง
9 ประเมินผลการใช้กิจกรรม										←→							ผลการใช้หลักสูตรด้านเจตคติ ทักษะการสร้างสรค์สื่อและผลงานสื่อสร้างสรรค์
10 วิเคราะห์ข้อมูลปรับปรุงและหลักสูตร											←→						หลักสูตรฉบับสมบูรณ์และคู่มือการใช้หลักสูตร

กิจกรรม	เดือน															ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
11 เขียน หลักสูตรฉบับ สมบูรณ์/คู่มือ การใช้หลักสูตร												←→					
12 นำเสนอ ข้อมูลและคืน ข้อมูลสู่ชุมชน													←→				ผลการประเมิน โครงการนำเสนอ ข้อมูลและคืน ข้อมูลสู่ชุมชน
13 สรุปและ อภิปรายผล															←→		รายงานวิจัยเสนอ ต่อผู้ให้ทุน
14 เขียนราย งานวิจัย															←→		

พื้นที่การดำเนินงานโครงการวิจัย

โรงเรียนวัดบัวโรย	ตำบลบางเสาธง
โรงเรียนวัดมงคลนิมิตร	ตำบลบางเสาธง
โรงเรียนวัดเสาธงกลาง	ตำบลบางเสาธง
โรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่	ตำบลบางเสาธง
โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่
โรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่	ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่
โรงเรียนวัดหัวคู้	ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการดำเนินงานวิจัยเรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชิงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ ระยะ 9 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชิง และ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชิง ผู้วิจัยนำเสนอผลการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ตอน ตามระยะการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์

การวิจัยระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1.1) ผลการศึกษาคำความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมที่ควรจะเป็น และ 1.2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชิงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการศึกษาคำความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมที่ควรจะเป็น

เป็นการวิเคราะห์ความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมที่ควรจะเป็น จากการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบางเสาชิง ได้จากการเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาชิง จำนวน

ทั้งสิ้น 7 โรงเรียน โดยให้เข้าสัมภาษณ์จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ของผู้ให้ข้อมูลที่เลือกไว้ วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของหลักสูตรท้องถิ่นต่อการจัดการศึกษาพบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากความรู้ในท้องถิ่นทั้ง ความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ บุคคลสำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่นเกิดจากการบูรณาการและการร่วมมือกันของนักเรียน ครู และ ชุมชน ในการจัดการศึกษา

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีหลักสูตรท้องถิ่นโดยบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นลงไปในการเรียนวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในอำเภอบางเสาธง ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า โรงเรียนในอำเภอบางเสาธงควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธง

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงที่ควรจะเป็น ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงที่ควรจะเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน

5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงคือ การนำและรักษาความเป็น เอกลักษณ์โดดเด่นของท้องถิ่นบางเสาธง เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับผู้เรียน

6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า องค์ประกอบของเนื้อหาสาระการเรียนรู้คือ เนื้อหาเกี่ยวกับองค์ความรู้ ด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และประเพณีในพื้นที่

7) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่นคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ

8) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรจะต้องใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งองค์การบริหารปกครองท้องถิ่น ตัวแทนชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ครู บุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันระดมความคิด เพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาผ่านหลักสูตรท้องถิ่น

9) ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะง ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า องค์ประกอบสำคัญของการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นคือ การทำให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของท้องถิ่น ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมพัฒนาท้องถิ่น และอนุรักษ์ท้องถิ่นของตนเอง

10) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนในอำเภอบางเสาะง ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า รูปแบบและองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมคือ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่มีส่วนร่วม สามารถนำทักษะและองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหรือของดีในชุมชน และนำเสนอของดีของตนในท้องถิ่นของตนเองผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

โดยรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรมที่ควรจะเป็นจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบางเสาะง สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4-1 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของหลักสูตรท้องถิ่นต่อการจัดการศึกษา

ความคิดเห็น	จำนวน
เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากความรู้ในท้องถิ่นทั้ง ความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ บุคคลสำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4
เกิดจากการบูรณาการและการร่วมมือกันของนักเรียน ครู และชุมชน ในการจัดการศึกษา	4
เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ ทำนุบำรุงรักษา เอาไว้อยู่กับชุมชนและสังคมไทยต่อไป	3
การจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพ	3
นักเรียนจะได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	3
เป็นไปตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรับปรุง 2560 ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	1

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากความรู้ในท้องถิ่นทั้ง ความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ บุคคลสำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่นเกิดจากการบูรณาการ

และการร่วมมือกันของนักเรียน ครู และชุมชน ในการจัดการศึกษา โดยรายละเอียดข้อความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“หลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นหลักสูตรที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันของนักเรียน ชุมชน และครู ผนวกกับความร่วมมือของคนในสังคม ชุมชน เป็นการจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ เพื่อที่จะมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงของตนเองในวันข้างหน้า โดยมีครู ปรากฏชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงภูมิปัญญาชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสนาะกลาง

“การจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรับปรุง 2560 ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ซึ่งสถานศึกษาเป็นสถานที่อบรมสั่งสอน ปูปลูกฝังในศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาอันดีงามในชุมชนและสังคมที่นักเรียนอาศัยอยู่ให้นักเรียนมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อทำนุบำรุงรักษาเอาไว้อยู่กับชุมชนและสังคมไทยต่อไป”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“ผู้เรียนได้เรียนรู้สังคมของท้องถิ่น สำนักรักท้องถิ่น เป็นสมาชิกที่ดีในท้องถิ่น มีภูมิปัญญาได้รับองค์ความรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ผู้เรียนได้นำความรู้สู่การปฏิบัติ นำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต และชุมชน ท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุหร่าบ้านไร่

“เป็นหลักสูตรบูรณาการที่ผู้เรียน ชุมชนและครูร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนจากชีวิตศึกษาประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองให้ดำรงสืบไป ซึ่งหลักสูตรท้องถิ่นจะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ชุมชน และวัด ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้สภาพความเป็นมาของชุมชน เห็นความสำคัญของชุมชนและช่วยกันพัฒนาชุมชนของตนเองให้ดีขึ้นสืบเนื่องต่อไป”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“มีความสำคัญเนื่องจากหลักสูตรท้องถิ่นจัดขึ้นตามบริบทในสภาพจริงของสถานศึกษาแต่ละแห่งซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น มีความจำเป็นในการจัดการศึกษาเนื่องจากหลักสูตรท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนโดยการนำเอาความรู้ในท้องถิ่นมาทำให้เกิดการตกผลึกเป็นองค์ความรู้ในแต่ละท้องถิ่นของผู้เรียน”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

“หลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเพราะการเรียนรู้ของผู้เรียนในท้องถิ่นควรมีความรู้ข้อมูลความเป็นมา ทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี อาชีพ บุคคลสำคัญ ภูมิปัญญา ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและรักในท้องถิ่นที่ตนเกิดและอาศัย และอนุรักษ์ไว้ให้อยู่คู่กับท้องถิ่นสืบทอดไปสู่คนรุ่นใหม่ต่อไป”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่

ตารางที่ 4-2 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน

ความคิดเห็น	จำนวน
บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นลงในรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	4
จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเป็นรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	3
บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	1
บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นในกิจกรรมชุมนุม	1
จัดทำโครงการจ้างครูภูมิปัญญาท้องถิ่น	1

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นลงในรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ รองลงมาคือ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเป็นรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรายละเอียดข้อความความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“โรงเรียนวัดเสาชิงช้ามีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยแทรกหลักสูตรท้องถิ่นลงในรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2564 โดยปรับปรุงรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เปิดรายวิชาคณิตศาสตร์ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเปิดรายวิชาเพิ่มเติมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือรายวิชาศาสตร์พระราชาและรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งวิชาเพิ่มเติมนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ท้องถิ่นตนเอง เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับชีวิตจริงและการทำงาน รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและความผูกพันกับท้องถิ่นของตนเองมีการส่งเสริมให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีครู ผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้ให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาชิงช้า

“โรงเรียนวัดหัวคู้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. จัดการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ด้านอาชีพเกี่ยวกับสมุนไพรไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน 2. จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นตามความต้องการของชุมชนและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรท้องถิ่นอังกะลุง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) หลักสูตรท้องถิ่นกลองยาว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) หลักสูตรท้องถิ่นผ้าบาติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 3. จัดทำโครงการจ้างครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรีสากล ในการร่วมประเพณีต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“โรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรดิเกร์ฮูลู โดยเป็นการละเล่นพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิมได้ และได้สอดแทรกเนื้อหาบูรณาการกับกลุ่มสาระศิลปะในรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ รวมถึงกิจกรรมชุมนุม โดยมีวิทยากรเป็นครูในชุมชน”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยจะศึกษาเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วัดบัวโรยแล้วจัดการเรียนการสอนโดยนำไปบูรณาการเข้ากับวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“พัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอผ่านการประเมินการใช้หลักสูตร รายงานการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ภายใต้การขับเคลื่อนของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

“โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยในแต่ละกลุ่มสาระ ครูได้ค้นหาข้อมูลของท้องถิ่นมาสอดแทรกในกลุ่มสาระวิชาที่ตนสอน แต่ยังไม่มีความชัดเจนเพราะครูผู้สอนส่วนมากมาจากต่างถิ่น”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่

ตารางที่ 4-3 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับการร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนอำเภอบางเสาธง

ความคิดเห็น	จำนวน
ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธง	3
เพื่อนำจุดเด่นของท้องถิ่นมาพัฒนาให้เป็นที่รู้จักและอนุรักษ์สืบทอดต่อไป	2
เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม	2
เพื่อส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	1
เพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นของตน เป็นพลเมืองที่ดีในท้องถิ่นของตนเองและสังคม	1

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า โรงเรียนในอำเภอบางเสาธงควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธง รองลงมาความคิดเห็นว่า ควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อนำจุดเด่นของท้องถิ่นมาพัฒนาให้เป็นที่รู้จักและอนุรักษ์สืบทอดต่อไป และเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยรายละเอียดข้อความความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“โรงเรียนในอำเภอบางเสาธงควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นของตนเอง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ เพราะบางเสาธงเป็นท้องถิ่นที่อุดมไปด้วยจารีตประเพณี ภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อและความศรัทธา การที่มีหลักสูตรท้องถิ่นของตนเองเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จะเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูสิ่งที่ทรงคุณค่าในท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาธงกลาง

“ควรร่วมกันพัฒนา เนื่องจากอำเภอบางเสาธงเป็นอำเภอหนึ่งที่มีประชากรจากภูมิภาคอื่น ๆ เข้ามาอาศัยอยู่เพื่อประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก จึงทำให้วัฒนธรรมประเพณีมีความหลากหลายตามประชากรที่อาศัยอยู่ด้วย ทำให้วัฒนธรรมที่เป็นท้องถิ่นของอำเภอบางเสาธงไม่เด่นชัด หากได้ร่วมกันพัฒนาสูตรท้องถิ่นและเป็นไปในถิ่นทางเดียวกันศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอบางเสาธงก็จะเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เด่นชัด”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

ควร เพราะในอำเภอบางเสาธงมีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของตนเอง รวมถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ จำนวนมากและมีประโยชน์ หากได้รับความร่วมมือจากองค์กรหลายภาคส่วน จะพัฒนาศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น พัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาด้านการจัดการศึกษาด้วย นอกจากนี้ผู้เรียนได้นำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นของตน เป็นพลเมืองที่ดีในท้องถิ่นของตนเองและสังคมต่อไป

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

ควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพราะนักเรียนจะได้รู้จักท้องถิ่นของตัวเองให้มากขึ้นและช่วยกันนำจุดเด่นของท้องถิ่นมาพัฒนาให้เป็นที่รู้จักและสืบต่อกันต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อไม่ให้เกิดการสูญหายไป

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

เห็นด้วย เพราะอำเภอบางเสาธงเป็นอำเภอที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก มีโรงเรียนในสังกัดเพียง 13 โรงเรียน หากมีการร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันย่อมสร้างอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของผู้เรียนที่จบจากโรงเรียนในสังกัดอำเภอบางเสาธง

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

ตารางที่ 4-4 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงที่ควรจะเป็น

ความคิดเห็น	จำนวน
หลักสูตรที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน	4
นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม	2
มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ	2
ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความรู้ในท้องถิ่นและสังคมต่อไป	2
ควรเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความหลากหลายของปัญหา มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน	1
จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในระดับตำบล และรวมหลักสูตรตำบลเป็นหลักสูตรอำเภอ	1
ใช้บุคลากรในชุมชนเป็นฐานความรู้ เป็นวิทยากร	1
ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของชุมชน	1

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงที่ควรจะเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน รองลงมาความคิดเห็นว่า ควรเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความรู้ในท้องถิ่นและสังคมต่อไป โดยรายละเอียดข้อความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“หลักสูตรท้องถิ่นที่ต้องการควรเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความหลากหลายของปัญหา มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับเพศ วัย มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด และทักษะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความรู้ของสังคมในด้านศีลธรรมจริยธรรมและการดำรงไว้ซึ่งสังคมประชาธิปไตย การรักษาสິงแวดล้อม เกิดศรัทธาเชื่อมั่นในภูมิปัญญาท้องถิ่น”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาธงกลาง

“จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในระดับตำบล และรวมหลักสูตรตำบลเป็นหลักสูตรอำเภอ ใช้บุคลากรในชุมชนเป็นฐานความรู้ เป็นวิทยากร เพราะศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละตำบล จะมีจุดเด่นเฉพาะ และคนในชุมชนเกิดภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของตัวเอง หากทำเป็นหลักสูตรใหญ่ระดับอำเภอ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นบางอย่างอาจจะใกล้กันเกินไป”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“หลักสูตรที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา มุ่งเน้น การบูรณาการ และส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนเป็นพลเมืองดีในท้องถิ่นและสังคมต่อไป”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“เป็นหลักสูตรที่นักเรียนสามารถเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมให้นักเรียน ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชน สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ชุมชน วัด และโรงเรียน”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“เป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่สามารถขับเคลื่อนสู่การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ได้จริง สร้างความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ให้กับผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

“กลุ่มบางเสาชงควรมีหลักสูตรท้องถิ่นที่เป็นแนวเดียวกัน ผู้เรียนจะไม่ได้สับสน เรื่องของท้องถิ่นบางเสาชง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่

ตารางที่ 4-5 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายสำคัญหรือสิ่งที่ควรเน้นย้ำ
ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธง

ความคิดเห็น	จำนวน
การนำและรักษาความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของท้องถิ่นบางเสาธง เพื่อสร้าง อัตลักษณ์ให้กับผู้เรียน	3
การใช้วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากรท้องถิ่น และฐานความรู้จากชุมชน	2
การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในชุมชนให้คงอยู่ ให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์เพื่อ สืบทอดให้คนรุ่นต่อไป	2
การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านหลักสูตร ท้องถิ่น	1
ความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง	1
การสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชน	1

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายสำคัญหรือสิ่งที่ควร
เน้นย้ำในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงคือ การนำและรักษาความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของท้องถิ่น
บางเสาธง เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับผู้เรียน รองลงมาคือความคิดเห็นว่า การใช้วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากรท้องถิ่น
และฐานความรู้จากชุมชน และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในชุมชนให้คงอยู่ ให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์
เพื่อสืบทอดให้คนรุ่นต่อไป โดยรายละเอียดข้อความความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“จุดมุ่งหมายสำคัญที่ควรเน้นย้ำในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธง
คือ การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในชุมชนให้คงอยู่ มีการสำรวจสภาพปัญหาของชุมชนและ
มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชนและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาธงกลาง

“ใช้วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากรท้องถิ่น ฐานความรู้จากชุมชน เพราะ หากชุมชนมีส่วนร่วม
จะเกิดความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าและเกิดความยั่งยืนของหลักสูตร”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านหลักสูตร
ท้องถิ่น”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“รักษาจุดเด่นของท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น อาหาร โบราณสถาน โบราณวัตถุ สัตว์
ท้องถิ่น การละเล่น ประเพณีต่าง ๆ”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“ปฏิบัติและขับเคลื่อนลงสู่การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาได้จริง
สร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ให้กับผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

“จุดมุ่งหมายสำคัญที่ควรเน้นย้ำในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชงคือความชัดเจน
ที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของบางเสาชงและผู้รู้ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่สามารถถ่ายทอดความรู้
ประสบการณ์ทักษะให้ครูผู้สอน ผู้เรียน ได้มีความรู้ประสบการณ์เพื่อสืบทอดให้คนรุ่นต่อไป
ได้อย่างต่อเนื่อง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่

ตารางที่ 4-6 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับองค์ประกอบของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ใน
หลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธง

ความคิดเห็น	จำนวน
เนื้อหาสาระเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในพื้นที่	5
เนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาหาร อาชีพ การดำรงชีวิต และความเป็นอยู่	4
เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถานที่สำคัญและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ	2
เนื้อหาสาระเกี่ยวกับอนุรักษ์ สร้างสรรค์ พัฒนาและสืบสาน จารีตประเพณี ภูมิปัญญาไทยทางด้านศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น	1
เนื้อหาสาระเกี่ยวกับบุชณียบุคคลในท้องถิ่น	1

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า องค์ประกอบของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงคือ เนื้อหาสาระเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในพื้นที่ รองลงมาความคิดเห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงควรมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาหาร อาชีพ การดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ โดยรายละเอียดข้อความความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“เนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่นที่ควรมี ได้แก่ เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในพื้นที่ และ เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับอนุรักษ์ สร้างสรรค์ พัฒนาและสืบสาน จารีตประเพณี ภูมิปัญญาไทยทางด้านศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาธงกลาง

“อาหาร อาชีพ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี เพราะเป็นสิ่งพื้นฐานที่ทำให้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความแตกต่างกันในแต่ละชุมชน สังคม”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรมต่าง ๆ ของคนใน
อำเภอบางเสาชง สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“อาหารท้องถิ่นของบางเสาชง ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม สถานที่สำคัญ และ
ปูชนียบุคคล”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“หลักสูตรท้องถิ่นควรเน้นขึ้นอยู่กับบริบทและความพร้อมของแต่ละโรงเรียน เช่น
บางโรงเรียนมีครูเอกนาฏศิลป์ เอกดนตรี หลักสูตรท้องถิ่นก็ควรจะเป็นเรื่องศิลปะการแสดง
ดนตรีของท้องถิ่น บางโรงเรียนอยู่ในย่านโรงงาน ตลาด ไร่นาสวน บ่อกึ่งบ่อปลา ก็ควรเป็น
หลักสูตรท้องถิ่นด้านอาชีพต่าง ๆ ที่หลากหลาย”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่

ตารางที่ 4-7 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน
หลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาชง

ความคิดเห็น	จำนวน
กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมี คุณภาพ	5
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยมีครู ปราชญ์ชาวบ้านใน ท้องถิ่นคอยแนะนำและให้ความรู้	3
นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน	1
นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาท้องถิ่นในลักษณะพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของ ท้องถิ่น	1
มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ	1
ครูนำสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแท้จริง	1
การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ อย่างมีคุณภาพ รองลงมาความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยมีครู ปรากฏ ชาวบ้านในท้องถิ่นคอยแนะนำและให้ความรู้ โดยรายละเอียดข้อความความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับปัจจุบัน โดยมีการจัดการเรียน การสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีครู ปรากฏ ชาวบ้านในท้องถิ่นคอยแนะนำและ ให้ความรู้ เป็นการเรียนรู้จากการลงมือทำจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ มีเนื้อหาการเรียนรู้ที่ผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่น นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัด กระบวนการเรียนการสอนและใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาท้องถิ่นในลักษณะพัฒนาเพื่อ ความยั่งยืนของท้องถิ่นนั้น ๆ”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาธงกลาง

“จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในช่วงของกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ การมีส่วนร่วม การปฏิบัติและสอดคล้องกับ การดำเนินชีวิต และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“ได้ปฏิบัติจริงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“กำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่ชัดเจน ครุมนำสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแท้จริง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

“กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงอย่างทั่วถึง ติดตามเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่

ตารางที่ 4-8 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตร

ความคิดเห็น	จำนวน
การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งองค์การบริหารปกครองท้องถิ่น ตัวแทนชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ครู บุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันระดมความคิด เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านหลักสูตรท้องถิ่น	4
การนำไปใช้จริงในสถานศึกษาและการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิด	2
การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการสะท้อนปัญหาที่แท้จริงจากการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้	2
การศึกษาสภาพพื้นฐาน ข้อมูลที่แท้จริงภายในสังคมและความต้องการของท้องถิ่น	1
การกำหนดจุดหมายสำหรับหลักสูตร	1
การอบรมความรู้ให้กับครูผู้สอนเพื่อให้มีความชัดเจนข้อมูลความรู้ของท้องถิ่นที่เป็นแนวเดียวกัน	1

จากตารางที่ 4-8 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรจะต้องใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งองค์การบริหารปกครองท้องถิ่น ตัวแทนชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ครู บุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันระดมความคิด เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมา มีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรจะต้องนำไปใช้จริงในสถานศึกษาและการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิด และการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการสะท้อนปัญหาที่แท้จริงจากการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้โดยรายละเอียดข้อความความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“จัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ จากบุคคลหรือหน่วยงานที่หลากหลาย ตัวแทนชุมชน ประชาชน ชาวบ้าน ครู บุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันระดมความคิด สร้างหลักสูตรท้องถิ่น ที่เกิดจากการศึกษาสภาพพื้นฐาน ข้อมูลที่แท้จริง ภายในสังคมและความต้องการของท้องถิ่น มีการกำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตร มีการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิด มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร และทำการปรับปรุงแก้ไขข้อที่บกพร่องหรือตกหล่น เพื่อให้หลักสูตรท้องถิ่นนั้นเหมาะสม ก่อเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและคนในสังคมท้องถิ่น กระบวนการข้างต้นนี้จะส่งผลให้หลักสูตรท้องถิ่น อำนวยความสะดวก ประสบความสำเร็จต่อไป”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาชิงช้า

“ประชุมหารือกับองค์การบริหารปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน วัด โรงเรียน ชาวบ้าน เพื่อปรึกษาหารือในการจัดกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอ”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านหลักสูตรท้องถิ่น”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“แต่ละโรงเรียนมาร่วมกันระดมความคิดว่าในบางเสาชิงช้ามีจุดเด่นจุดด้อยอะไรแล้วนำจุดนั้นมาร่วมกันพัฒนาให้ดีขึ้นและเป็นที่รู้จัก”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“การนำไปใช้จริงในสถานศึกษา รายงานการใช้และการประเมินการใช้หลักสูตร และการสะท้อนปัญหาที่แท้จริงจากการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

“ควรจัดการอบรมความรู้ให้กับครูผู้สอนเพื่อให้มีความชัดเจนข้อมูลความรู้
ของท้องถิ่นที่เป็นแนวเดียวกัน”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่

ตารางที่ 4-9 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของการสร้างจิตสำนึก
รักท้องถิ่นบางเสาธงผ่านหลักสูตรท้องถิ่น

ความคิดเห็น	จำนวน
การให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของท้องถิ่นของตนเองแล้ว ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมพัฒนาท้องถิ่น และอนุรักษ์ท้องถิ่นของตนเอง	5
สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่มีความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น	4
การให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน	3
การเทียบเคียงและบูรณาการกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยใหม่ให้ผู้เรียนนำจุดเด่นของท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิต	2
มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ	1
การใช้สื่อและนวัตกรรม งบประมาณ และเวลาในการฝึกฝน	1

จากตารางที่ 4-9 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า องค์ประกอบสำคัญของการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงผ่านหลักสูตรท้องถิ่นคือ การให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของท้องถิ่นของตนเองแล้ว ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมพัฒนาท้องถิ่น และอนุรักษ์ท้องถิ่นของตนเอง รองลงมาคือความคิดเห็นว่า ควรสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่มีความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น โดยรายละเอียดข้อความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงผ่านหลักสูตรท้องถิ่นควรเป็นหลักสูตรที่เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมพัฒนาท้องถิ่น รักษาวัฒนธรรม อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และเป็นการสร้างพลัง สร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นปลูกจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักถึงคุณค่าของชุมชนอย่างแท้จริง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาธงกลาง

“การให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาอันดีงาม ให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นใน โรงเรียน ที่บ้าน หรือชุมชน”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ การมีส่วนร่วม การปฏิบัติและสอดคล้อง กับการดำเนินชีวิต และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“ทำให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของท้องถิ่นของตนเองแล้วช่วยกันอนุรักษ์ ท้องถิ่นของตนเองไว้”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“สอดแทรกความเป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ความเป็นท้องถิ่นอย่างแท้จริง”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

“การเทียบเคียงและบูรณาการกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยใหม่ให้ผู้เรียน นำจุดเด่นของท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตและตัวตนของเขาที่เป็นส่วนหนึ่งที่มี ความสำคัญของท้องถิ่น องค์ประกอบคือ ภูมิปัญญาที่มีความรู้ประสบการณ์ของท้องถิ่น การใช้สื่อและนวัตกรรม งบประมาณ และเวลาในการฝึกฝน”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่

ตารางที่ 4-10 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของผู้อำนวยการเกี่ยวกับรูปแบบและองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนในอำเภอบางเสาธง

ความคิดเห็น	จำนวน
กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่มีส่วนร่วม สามารถนำทักษะและองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหรือของดีในชุมชน และนำเสนอของดีของตนเองในท้องถิ่นของตนเองผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ	3
นำเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยนำทุนทางวัฒนธรรม	1
ควรจัดทำแผนยกระดับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจใหม่ด้วยทุนทางวัฒนธรรม	1
ควรมีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนในอำเภอบางเสาธง และให้ความรู้ในการผลิตสื่อที่สอดคล้องกับท้องถิ่น	1
เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ให้ความรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1
การบูรณาการความรู้ที่หลากหลาย	1

จากตารางที่ 4-10 พบว่า ผู้อำนวยการส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า รูปแบบและองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนในอำเภอบางเสาธงคือ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่มีส่วนร่วม สามารถนำทักษะและองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหรือของดีในชุมชน และนำเสนอของดีของตนเองในท้องถิ่นของตนเองผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ โดยรายละเอียดข้อความคิดเห็นของผู้อำนวยการมีดังนี้

“กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนในอำเภอบางเสาธงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่มีส่วนร่วม สามารถนำทักษะและองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า หรือของดีในชุมชน ควรจัดทำแผนยกระดับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจใหม่ด้วยทุนทางวัฒนธรรม โดยสนับสนุนให้เยาวชนรุ่นใหม่ ที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ได้นำเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยนำทุนทางวัฒนธรรม เช่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอัตลักษณ์มาสร้างจุดเด่น ให้มีความน่าสนใจ ไม่ล้าสมัยและสามารถใช้ได้กับคนทุกกลุ่มวัย ซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและจะสร้างแรงมูมของการผลิตภัณฑ์ที่มาจากสิ่งใกล้ตัวอยู่ในชุมชนของตนเองมาต่อยอดสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาธงกลาง

“ควรมีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนในอำเภอบางเสาธงว่าขาดแคลนอะไร และควรส่งเสริมพัฒนาส่วนใดบ้าง จากนั้นลงพื้นที่ให้ความรู้ในการผลิตสื่อที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และสำรวจผลผลิต ผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้สื่อ”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้

“เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ให้ความรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ไม่น่าเบื่อ มีการบูรณาการความรู้ที่หลากหลาย”

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“นักเรียนนำเสนอของดีของเด่นในท้องถิ่นของตนเองผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่ตนเองใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น facebook line tiktok”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย

“กิจกรรมทูตทางวัฒนธรรม ผู้นำการเรียนรู้ของชุมชน สื่อสร้างสรรค์ เช่น คลิปวิดีโอการเรียนรู้ตามหลักสูตร ช่อง Youtube องค์กรประกอบต้องมีความชัดเจน ตั้งแต่การเริ่มต้นจัดทำหลักสูตร”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

นอกจากนี้ผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบางเสาธงได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรมที่ควรจะเป็นว่า ควรสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีรายละเอียดข้อคิดเห็นดังนี้

“เน้นกระบวนการบูรณาการ และได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่

“การนำปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน
ในสถานศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักและองค์ความรู้ที่ยั่งยืนให้กับผู้เรียนตาม
หลักสูตร”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย

“บางเสาะธงเป็นอำเภอเล็ก ๆ ของจังหวัดสมุทรปราการ แต่มีมรดก
ทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า มีอาชีพหลากหลายในท้องถิ่นที่สืบทอดมายาวนานจากบรรพบุรุษ
ที่ยังทำเพื่อการดำรงชีวิตต่อ ๆ กันมา แต่คนรุ่นหลังด้วยความเจริญและความเปลี่ยนแปลง
ของยุคสมัยปัจจุบันทำให้มองไม่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น บางอย่าง
หายไป บางอย่างกำลังจะหาย บางอย่างที่ยังอยู่ให้เห็นก็มองว่าเป็นความเคยชินว่า
เกิดมาโตมาก็เห็นแบบนี้มาตลอด รวมทั้งผู้ที่เป็นภูมิปัญญา คนรุ่นเก่าก็เริ่มหมดไป
ซึ่งน่าเสียดายมรดกของท้องถิ่นก็หายตามท่านเหล่านั้นไปด้วย ดังนั้นเราในฐานะ
สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ให้ความรู้ควรอย่างยิ่งที่ต้องนำทุนวัฒนธรรมของท้องถิ่น
มาจัดทำเป็นหลักสูตรให้ผู้เรียนซึ่งเป็นอนุชนคนรุ่นใหม่ได้เห็นความสำคัญ รักษาท้องถิ่น
และสืบทอดต่อ ๆ ไปอย่างต่อเนื่อง และให้คงอยู่คู่ท้องถิ่นสืบไป”

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนสามารถสรุปได้ว่า ผู้อำนวยการมีความต้องการให้มีการพัฒนา
หลักสูตรท้องถิ่น โดยเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา โดยปัจจุบัน
โรงเรียนมีการบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นลงในรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนในอำเภอ
บางเสาะธงควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์
ของหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะธง โดยแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องเน้นย้ำการนำและรักษาความเป็นเอกลักษณ์
โดดเด่นของท้องถิ่นบางเสาะธง เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับนักเรียน ด้วยการเรียนรู้เนื้อหาสาระเกี่ยวกับ
ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และประเพณีในพื้นที่ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง
โดยการพัฒนาหลักสูตรจะต้องใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคเพื่อสร้างจิตสำนึกด้วยการทำให้นักเรียนเห็นถึง
ความสำคัญของท้องถิ่น ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมพัฒนาท้องถิ่น และอนุรักษ์ท้องถิ่นของตนเอง โดยกิจกรรม
การเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมจะต้องส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่มีส่วนร่วม สามารถ

นำทักษะและองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหรือของดีในชุมชน และนำเสนอของดีของเด่นในท้องถิ่นของตนเองผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นแบบภาพได้ดังนี้

รูปที่ 4-1 ความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามสำหรับครูในโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัด สพป. 2 สมุทรปราการ กลุ่มบางเสาะง ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.2.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูในโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัด สพป. 2 สมุทรปราการ กลุ่มบางเสาธง ครูภูมิปัญญา ราษฎ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 21 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 76.20 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นว่า มีประสบการณ์เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สอนหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา และไม่เคยมีประสบการณ์ โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4-11 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไปและสถานภาพ (N= 21)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	5	23.80
1.2 หญิง	16	76.20
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 30 ปี	8	38.10
2.2 30-39 ปี	7	33.30
2.3 40-49 ปี	2	9.50
2.4 50-59 ปี	4	19.10
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	12	57.10
3.2 ปริญญาโท	8	38.10
3.3 อื่น ๆ	1	4.80
4. ตำแหน่ง		
4.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	8	38.10
4.2 ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้	9	42.90
4.3 ครูภูมิปัญญา	2	9.50
4.4 ราษฎ์ชาวบ้าน	2	9.50
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่		

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.1 น้อยกว่า 5 ปี	11	52.40
5.2 5-9 ปี	5	23.80
5.3 10-15 ปี	2	9.50
5.4 16-19 ปี	-	-
5.5 20 ปีขึ้นไป	2	9.50
5.6 เกษียณอายุ	1	4.80

จากตารางที่ 4-11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 76.20 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40

ตารางที่ 4-12 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น

ทูลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ควรสอนนักเรียน	จำนวน
เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	9
เป็นผู้สอนหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา	5
ไม่เคยมีประสบการณ์	5
จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ของในท้องถิ่นมาบูรณาการ	3

จากตารางที่ 4-12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นว่า มีประสบการณ์เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สอนหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา และไม่เคยมีประสบการณ์

1.2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบสอบถามสำหรับครูในโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัด สพป. 2 สมุทรปราการ กลุ่มบางเสาะง ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกท้องถิ่นบางเสาะงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สามารถสรุปได้ว่า ปัจจุบัน

การจัดการศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ และสามารถสร้างอาชีพและรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาะง โดยมีความประสงค์ให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกรัก ภาควุมิใจ และเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความต้องการจำเป็นด้านจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในอำเภอบางเสาะง มีการกำหนดและมีความประสงค์ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในบางเสาะง และมีความต้องการจำเป็นให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาะงมากที่สุด ปัจจุบันมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงผู้เรียนกับท้องถิ่นของตน มีความประสงค์ให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อระดมความคิดในการกำหนดแนวคิดในการสร้างสรรค์สื่อจากทุนทางวัฒนธรรม โดยมีความต้องการจำเป็นให้ผู้เรียนพัฒนาหรือสร้างสรรค์สื่อจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ปัจจุบันมีการใช้สื่อใบงานประกอบการเรียนรู้ มีความประสงค์ที่จะจัดการเรียนรู้ในสถานที่จริง โดยมีความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อภูมิปัญญามากที่สุด ปัจจุบันมีการใช้เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมีความประสงค์และความต้องการจำเป็นในการวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาะงมากที่สุด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบสอบถามสำหรับครูในโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัด สพป. 2 สมุทรปราการ กลุ่มบางเสาะง ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกท้องถิ่นบางเสาะงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ ดังนี้

ตารางที่ 4-13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา (N=21)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified} (I-D)/D	ระดับ
	\bar{X}	SD.	ความหมาย	\bar{X}	SD.	ความหมาย		
1.จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา								
1.1เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น บางเสาะง	3.95	.89	มาก	4.33	.56	มาก	0.10	5
1.2เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ	3.67	0.83	มาก	4.38	.57	มาก	0.19	1

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
	\bar{X}	SD.	ความหมาย	\bar{X}	SD.	ความหมาย		
สิ่งแวดล้อมและ ธรรมชาติ								
1.3 เพื่อให้ให้นักเรียนนำ ความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา หรือสิ่งแวดล้อม ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	3.76	1.01	มาก	4.38	.65	มาก	0.16	2
1.4 เพื่อให้มีทักษะในการ สร้างสรรค์สื่อจากทุน ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.71	.88	มาก	4.29	.54	มาก	0.16	2
1.5 เพื่อให้ให้นักเรียนเห็น คุณค่าวัฒนธรรม ภูมิ ปัญญา และสิ่งแวดล้อม ในอำเภอบางเสาธง	3.93	.89	มาก	4.52	.49	มากที่สุด	0.15	3
1.6 เพื่อให้ให้นักเรียนเกิด จิตสำนึก รัก และ ภาคภูมิใจวัฒนธรรม ภูมิ ปัญญา และสิ่งแวดล้อม ในอำเภอบางเสาธง	4.00	.92	มาก	4.62	.48	มากที่สุด	0.16	2
1.7 เพื่อให้นักเรียนเป็นส่วน หนึ่งในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมใน อำเภอบางเสาธง	4.10	.86	มาก	4.62	.48	มากที่สุด	0.13	4
1.8 เพื่อให้นักเรียนสามารถ สร้างอาชีพและรายได้ จากทุนทางวัฒนธรรม ท้องถิ่นบางเสาธง	4.10	1.10	มาก	4.52	.49	มากที่สุด	0.10	5
รวม	3.90	.94	มาก	4.46	.55	มาก		

ตารางที่ 4-13 สภาพปัจจุบันด้านจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และ

สิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธง และเพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างอาชีพและรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) โดยจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกรักและภาคภูมิใจวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธง และเพื่อให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธงมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$)

ผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็น ด้านจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นด้านจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาทุกรายการ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.10-0.19 รายการความต้องการจำเป็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงที่สุดคือ จุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในอำเภอบางเสาธง ($PNI_{Modified} = 0.19$)

ตารางที่ 4-14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (N=21)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$ (I-D)/D	ลำดับ
	(D)			(I)				
	\bar{X}	SD.	ความหมาย	\bar{X}	SD.	ความหมาย		
2.เนื้อหาสาระการเรียนรู้								
2.1 ความเป็นมา ความหมาย และคุณค่า ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธง	3.66	.83	มาก	4.24	.60	มาก	0.16	5
2.2 ความสำคัญของ สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติใน บางเสาธง	3.71	.82	มาก	4.43	.58	มาก	0.19	3
2.3 วัสดุอุปกรณ์และ กระบวนการผลิตสื่อ สร้างสรรค์จากทุนทาง วัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง	3.38	.89	มาก	4.10	.68	มาก	0.21	1
2.4 การอนุรักษ์และ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น บางเสาธง	3.62	.94	มาก	4.33	.64	มาก	0.20	2

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified} (I-D)/D	อันดับ
	(D)			(I)				
	\bar{X}	SD.	ความหมาย	\bar{X}	SD.	ความหมาย		
2.5 การสร้างนวัตกรรมจาก ทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่น บางเสาชิง	3.43	.90	มาก	4.10	.68	มากที่สุด	0.20	2
2.6 การเป็นผู้ประกอบการ จากทุนทางวัฒนธรรม ท้องถิ่นบางเสาชิง	3.38	.94	มาก	3.95	.78	มากที่สุด	0.17	4
รวม	3.53	.90	มาก	4.19	.68	มาก		

ตารางที่ 4-14 สภาพปัจจุบันด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชิงและ
กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.53$) โดยเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในบางเสาชิง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
($\bar{X} = 3.71$)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชิงและกิจกรรม
การเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.19$) โดยเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในบางเสาชิง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
($\bar{X} = 4.43$)

ผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็น ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่นบางเสาชิงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ครูมี
ความต้องการจำเป็นด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทุกรายการ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.16-0.21
รายการความต้องการจำเป็นที่มีค่า PNI_{Modified} สูงที่สุดคือ เนื้อหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการผลิตสื่อ
สร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาชิง (PNI_{Modified} = 0.21)

ตารางที่ 4-15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (N=21)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI _{modifie} ^d (I-D)/D	ลำดับ
	\bar{X}	SD.	ความหมาย	\bar{X}	SD.	ความหมาย		
3.กระบวนการจัดการเรียนการสอน								
3.1 การเชื่อมโยงผู้เรียนกับ ท้องถิ่นของตน	3.62	.84	มาก	4.05	.48	มาก	0.12	4
3.2 การให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับท้องถิ่น	3.48	1.05	ปานกลาง	4.10	.52	มาก	0.18	3
3.3 การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการกำหนดประเด็น ปัญหาในการเรียนรู้	3.43	.95	ปานกลาง	4.10	.60	มาก	0.20	1
3.4 การให้ผู้เรียนเรียนรู้ ร่วมกันกำหนดแนวคิดใน การสร้างสรรค์สื่อ	3.52	1.05	มาก	4.14	.64	มาก	0.18	3
3.5 การให้ผู้เรียนพัฒนา หรือสร้างสรรค์สื่อ/ นวัตกรรมต้นแบบของ ตนเองจากข้อมูลที่ได้จาก การศึกษา	3.38	.94	ปานกลาง	4.05	.72	มาก	0.20	1
3.6 การทดลองใช้สื่อ/ นวัตกรรม	3.29	.82	ปานกลาง	3.90	.68	มาก	0.19	2
3.7 ผู้สอนและผู้เรียน ร่วมกันประเมินและแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน สร้างสรรค์และสิ่งที่ได้จาก การเรียนรู้	3.38	.94	ปานกลาง	4.00	.61	มาก	0.18	3
รวม	3.44	.95	ปานกลาง	4.05	.62	มาก		

ตารางที่ 4-15 สภาพปัจจุบันด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงผู้เรียนกับท้องถิ่นของตน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.62$)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชงและ กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อระดมความคิดในการแก้ปัญหา หรือกำหนดแนวคิดในการสร้างสรรค์สื่อ/นวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$)

ผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็น ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชงและ กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนทุกรายการ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.12-0.20 รายการความต้องการจำเป็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงที่สุดคือ การให้ผู้เรียนพัฒนา หรือสร้างสรรค์สื่อ/นวัตกรรมต้นแบบของตนเองจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.20$)

ตารางที่ 4-16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็น ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ (N=21)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$ ^d (I-D)/D	ลำดับ
	\bar{X}	SD.	ความหมาย	\bar{X}	SD.	ความหมาย		
4.สื่อและแหล่งการเรียนรู้								
4.1 การใช้สื่อเทคโนโลยี	3.48	.85	ปานกลาง	4.10	.68	มาก	0.18	4
สนับสนุนการเรียนรู้								
4.2 การใช้สื่อใบงาน	3.71	.88	มาก	4.24	.52	มาก	0.14	5
ประกอบการเรียนรู้								
4.3 การใช้สื่อภูมิปัญญา	3.24	.92	ปานกลาง	4.19	.66	มาก	0.29	1
4.4 การใช้สื่อบุคคล: ครู	3.38	1.04	ปานกลาง	4.10	.86	มาก	0.21	2
ภูมิปัญญา ประชาชนท้องถิ่น								
4.5 การจัดการเรียนรู้ใน	3.57	.90	มาก	4.29	.54	มาก	0.20	3
สถานที่จริง								
4.6 การจัดการเรียนรู้โดย	3.33	.99	ปานกลาง	4.00	.75	มาก	0.20	3
ใช้พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น								
รวม	3.45	.94	ปานกลาง	4.15	.69	มาก		

ตารางที่ 4-16 สภาพปัจจุบันด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชงและ กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) โดยการใช้สื่อใบงานประกอบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.71$)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) โดยการจัดการเรียนรู้ในสถานที่จริง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$)

ผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็น ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ทุกรายการ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.18-0.29 รายการ ความต้องการจำเป็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงที่สุดคือ การใช้สื่อภูมิปัญญา ($PNI_{Modified} = 0.29$)

ตารางที่ 4-17 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (N=21)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}^d$ (I-D)/D	ลำดับ
	(D)			(I)				
	\bar{X}	SD.	ความหมาย	\bar{X}	SD.	ความหมาย		
5.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้								
5.1 การวัดและประเมิน ความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และ สิ่งแวดล้อมในอำเภอบาง เสาะง	3.38	.89	ปานกลาง	4.10	.60	มาก	0.21	1
5.2 การวัดและประเมิน การเห็นคุณค่า และ ตระหนักซาบซึ่งต่อ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และ สิ่งแวดล้อมในอำเภอบาง เสาะง	3.43	.90	ปานกลาง	4.05	.65	มาก	0.18	2
5.3 การวัดและประเมิน ทักษะปฏิบัติ การ สร้างสรรค์สื่อ/นวัตกรรม	3.38	.84	ปานกลาง	4.00	.69	มาก	0.18	2
5.4 การวัดและประเมิน พฤติกรรมและทักษะการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.43	1.00	ปานกลาง	4.05	.84	มาก	0.18	2
5.5 การใช้เครื่องมือ ประเมินผลการเรียนรู้ที่ หลากหลาย เช่น แบบ	3.48	.95	ปานกลาง	4.05	.84	มาก	0.16	4

สังเกต แบบทดสอบ แฟ้ม								
สะสมงาน เป็นต้น								
5.6 การนำผลการประเมิน	3.43	.90	ปานกลาง	4.00	.75	มาก	0.17	3
ไปปรับปรุงการจัด								
การศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่น								
รวม	3.42	.92	ปานกลาง	4.03	.73	มาก		

ตารางที่ 4-17 สภาพปัจจุบันด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) โดยการใช้เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น แบบสังเกต แบบทดสอบ แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.48$)

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) โดยการวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาชง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$)

ผลการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกรายการ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.16-0.21 รายการความต้องการจำเป็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงที่สุดคือ การวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาชง ($PNI_{Modified} = 0.21$)

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สามารถสรุปได้ว่า ปัจจุบันการจัดการศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์และสามารถสร้างอาชีพและรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาชง โดยมีความประสงค์ให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกรัก ภาคภูมิใจ และเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความต้องการจำเป็นด้านจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในอำเภอบางเสาชง มีการกำหนดและมีความประสงค์ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในบางเสาชง และมีความต้องการจำเป็นให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาชงมากที่สุด ปัจจุบันมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงผู้เรียนกับท้องถิ่นของตน มีความประสงค์ให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อระดมความคิดในการกำหนดแนวคิดในการสร้างสรรค์สื่อจากทุนทางวัฒนธรรม โดยมีความต้องการจำเป็นให้ผู้เรียนพัฒนาหรือสร้างสรรค์

สื่อจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ปัจจุบันมีการใช้สื่อใบงานประกอบการเรียนรู้ มีความประสงค์ที่จะจัดการเรียนรู้ในสถานที่จริง โดยมีความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อภูมิปัญญามากที่สุด ปัจจุบันมีการใช้เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยความประสงค์และความต้องการจำเป็นในการวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธงมากที่สุด

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้จากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับประโยชน์และความจำเป็น ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพความเป็นอยู่ และสิ่งที่มีในท้องถิ่นของตนเอง โดยปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์คือ การขาดวิทยากรที่มีความชำนาญและประสบการณ์ โดยผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีอายุมากหรือเสียชีวิตไปแล้ว และการขาดความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์คือ การสร้างความร่วมมือกับชุมชน โรงเรียน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรประสบความสำเร็จ โดยองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนบางเสาธงคือ การใช้กิจกรรมและสื่อที่หลากหลายอย่างเหมาะสมเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และการจัดอบรมควรเน้นกระบวนการผลิตสื่อและวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ควรสอนให้นักเรียนเพื่อผลิตสื่อสร้างสรรค์คือ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การแสดง และภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรม

ตารางที่ 4-18 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับประโยชน์และความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

ประโยชน์และความจำเป็น	จำนวน
นักเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพความเป็นอยู่ และสิ่งที่มีในท้องถิ่นของตนเอง	10
นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ เห็นคุณค่า เกิดจิตสำนึก หวงแหน และรักท้องถิ่น	6
นักเรียนได้เรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	5
มีความจำเป็นเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน และเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน	2
นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีคุณภาพ	2

จากตารางที่ 4-18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพความเป็นอยู่ และสิ่งที่มีในท้องถิ่นของตนเอง รองลงมาความคิดเห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่นจะทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ เห็นคุณค่า เกิดจิตสำนึก หวงแหน และรักท้องถิ่น

ตารางที่ 4-19 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
การขาดวิทยากรที่มีความชำนาญและประสบการณ์ โดยผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีอายุมากหรือเสียชีวิตไปแล้ว	5
การขาดความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	5
นักเรียนไม่สนใจและขาดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเรื่องราวต่าง ๆ ของท้องถิ่น	3
ความพร้อมและโอกาสในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง	3
ครูยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	3
การขาดความรู้และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับท้องถิ่น	2

ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม	1
ปัจจุบันคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นไม่ใช่คนในพื้นที่จึงไม่มีความผูกพันกับท้องถิ่น	1
ขาดสื่อที่นำเสนอเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่น	1

จากตารางที่ 4-19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจการมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์คือ การขาดวิทยากรที่มีความชำนาญและประสบการณ์ โดยผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีอายุมากหรือเสียชีวิตไปแล้ว และการขาดความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือความคิดเห็นว่า นักเรียนไม่สนใจและขาดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเรื่องราวต่าง ๆ ของท้องถิ่น ความพร้อมและโอกาสในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง และครูยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 4-20 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจการมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรม	จำนวน
การสร้างความร่วมมือกับชุมชน โรงเรียน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรประสบความสำเร็จ	11
การสำรวจ วิเคราะห์สภาพของท้องถิ่น อัตลักษณ์ของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ และความต้องการของผู้เรียน	2
จัดเนื้อหาสาระ ตัวชี้วัด และแนวทางการจัดกิจกรรม บุคลากรและงบประมาณ สนับสนุน ติดตามและกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง	1
ฝึกให้เด็กตระหนักและภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตน	1

จากตารางที่ 4-20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาธงและกิจการมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์คือ การสร้างความร่วมมือกับชุมชน โรงเรียน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรประสบความสำเร็จ รองลงมาคือความคิดเห็นว่าการสำรวจ วิเคราะห์สภาพของท้องถิ่น อัตลักษณ์ของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ และความต้องการของผู้เรียน

ตารางที่ 4-21 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนบางเสาะง

องค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน
การใช้กิจกรรมและสื่อที่หลากหลายอย่างเหมาะสมเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน	4
การจัดอบรมควรเน้นกระบวนการผลิตสื่อและวิธีการนำไปประยุกต์ใช้	4
กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ควรสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น	3
การเชิญผู้ที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	3
ควรมีคณะผู้จัดทำที่เป็นหลักและเครือข่ายที่ร่วมกันทำหลักสูตร	3
ต่อยอดผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและใช้วัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่น	1
มุ่งเน้นพัฒนาวิถีและการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของนักเรียน	1

จากตารางที่ 4-21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนบางเสาะงคือ การใช้กิจกรรมและสื่อที่หลากหลายอย่างเหมาะสมเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และการจัดอบรมควรเน้นกระบวนการผลิตสื่อและวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ รองลงมามีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ควรสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น เชิญผู้ที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ และควรมีคณะผู้จัดทำที่เป็นหลักและเครือข่ายที่ร่วมกันทำหลักสูตร

ตารางที่ 4-22 ค่าความถี่ของความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ควรสอนให้นักเรียนเพื่อผลิตสื่อสร้างสรรค์

ทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ควรสอนนักเรียน	จำนวน
ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การแสดง และภูมิปัญญาในท้องถิ่น	9
อาชีพ การทำเกษตรกรรม และการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น	6
พืชพรรณและสัตว์ในท้องถิ่น	2

จากตารางที่ 4-22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ควรสอนให้นักเรียนเพื่อผลิตสื่อสร้างสรรค์คือ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การแสดง และภูมิปัญญาในท้องถิ่น รองลงมามีความคิดเห็นว่า อาชีพ การทำเกษตรกรรม และการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น

ตารางที่ 4-23 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

ทูลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ควรสอนนักเรียน	จำนวน
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรม	4
ทุกภาคส่วน ร่วมมือร่วมใจ ทำจริง มีใจ มีแผนงาน กระทบการทำงาน โดยลงมือทำทันที	1
หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐ เอกชน ท้องถิ่น ต้องให้ความรู้แก่เด็กตั้งแต่ในโรงเรียน เพื่อสามารถทำเป็นอาชีพได้	1
ร่วมกันพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	1

จากตารางที่ 4-23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรม

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพความเป็นอยู่ และสิ่งที่มีในท้องถิ่นของตนเอง โดยปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์คือ การขาดวิทยากรที่มีความชำนาญ และประสบการณ์ โดยผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีอายุมากหรือเสียชีวิตไปแล้ว และการขาดความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์คือการสร้างความร่วมมือกับชุมชน โรงเรียน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรประสบความสำเร็จ โดยองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทูลทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนบางเสาะงคือ การใช้กิจกรรมและสื่อที่หลากหลายอย่างเหมาะสมเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และการจัดอบรมควรเน้นกระบวนการผลิตสื่อและวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งทูลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ควรสอนให้นักเรียนเพื่อผลิตสื่อสร้างสรรค์คือ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การแสดง และภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะงและกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรม

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามสำหรับครูในโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัด สพป. 2 สมุทรปราการ กลุ่มบางเสาธง ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีประโยชน์ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพความเป็นอยู่ และสิ่งที่มีในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีควรกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก รัก ภาคภูมิใจ และเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในอำเภอบางเสาธง ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในบางเสาธง และเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง ผ่านกระบวนการระดมความคิดในการกำหนดแนวคิดและสร้างสรรค์สื่อจากทุนทางวัฒนธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้ในสถานที่จริงและการใช้สื่อภูมิปัญญา โดยวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธง ซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นคือ การขาดวิทยากรที่มีความชำนาญ และการขาดความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องสร้างความร่วมมือกับชุมชน โรงเรียน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรประสบความสำเร็จ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

การวิจัยระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อพัฒนาร่างหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตร ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์)บางเสาธง สำหรับสถานศึกษา และ 2.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์)บางเสาธง สำหรับสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 มาเพื่อพัฒนาร่างหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชารัก(ษ์) บางเสาธง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย ความสำคัญ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตรท้องถิ่น วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัด

และประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำคำอธิบายรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภูมิหลังครึ่งเก้าบางเสาชาง	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 รักษ์ธำรงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สภาพความพร้อมด้านสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน 3 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา	จำนวน 5 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การพึ่งพาอาศัยในท้องถิ่น	จำนวน 4 ชั่วโมง

ผู้วิจัยได้นำร่างหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชาง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านวิชาสังคมศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่า $\bar{X} = 4.67$ และ $SD. = 1.31$ และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกองค์ประกอบ ยกเว้นด้านเป้าหมายของหลักสูตรที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และภาพรวมอยู่ที่ 0.99 แสดงว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น

ตารางที่ 4-24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

รายการประเมิน	\bar{x}	SD	ระดับความเหมาะสม
1. หลักการ แนวคิดและวิสัยทัศน์ของหลักสูตร			
1.1 ความสำคัญที่ต้องพัฒนาหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 ความสมเหตุสมผลของหลักการของหลักสูตร	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.73	0.46	มากที่สุด
2. เป้าหมายของหลักสูตร			
2.1 ความชัดเจนของเป้าหมาย	4.00	2.24	มาก
2.2 ความเป็นไปได้	4.00	2.24	มาก
2.3 ความเหมาะสมกับผู้เรียน	3.60	2.07	มาก
รวม	3.87	2.03	มาก
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร			
3.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด

3.2	มีความเป็นไปได้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3	ความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.67	0.49	มากที่สุด
4. โครงสร้าง / เนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ และอัตราเวลาเรียน				
4.1	ตอบสนองจุดประสงค์ของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2	ประเด็นเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3	การกำหนดหัวข้อของหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4	ความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
4.5	อัตราเวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหา	4.40	0.55	มาก
4.6	อัตราเวลาเรียนเหมาะสมกับกิจกรรม	4.40	0.55	มาก
	รวม	4.77	0.43	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้				
	สามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
	สอดคล้องกับเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
	สามารถนำไปใช้สอนได้จริง	4.80	0.45	มากที่สุด
	เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
	มีความหลากหลายน่าสนใจ	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม	4.72	0.46	มากที่สุด
6. สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้				
	เหมาะสมกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
	ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม	4.87	0.35	มากที่สุด
7. วิธีการวัดและประเมินผล				
	สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
	สอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม	4.93	0.26	มากที่สุด
	รวม	4.67	1.31	มากที่สุด

จากตาราง 4-24 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่า $\bar{X} = 4.67$ และ $SD. = 1.31$ และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า

มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เกือบทุกองค์ประกอบยกเว้นด้านเป้าหมายของหลักสูตร ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4-25 ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตร

รายการประเมิน	ดัชนีความสอดคล้อง IOC	ความหมาย
1. ความสำคัญกับหลักการของหลักสูตร	1	สอดคล้อง
2. ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตร	1	สอดคล้อง
3. หลักการกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1	สอดคล้อง
4. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสมรรถนะสำคัญ	1	สอดคล้อง
5. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1	สอดคล้อง
6. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสาระการเรียนรู้	1	สอดคล้อง
7. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	สอดคล้อง
8. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผล	0.8	สอดคล้อง
9. สาระการเรียนรู้กับโครงสร้างการเรียนรู้	1	สอดคล้อง
10. สาระการเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	1	สอดคล้อง
11. สาระการเรียนรู้กับระยะเวลาเรียน	1	สอดคล้อง
12. สาระการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	สอดคล้อง
13. กิจกรรมการเรียนรู้กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้	1	สอดคล้อง
14. กิจกรรมการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	สอดคล้อง
15. กิจกรรมการเรียนรู้กับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	1	สอดคล้อง
16. กิจกรรมการเรียนรู้กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1	สอดคล้อง
รวม	0.99	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4-25 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และภาพรวมอยู่ที่ 0.99 แสดงว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีหลักการแนวคิดวิสัยทัศน์เป้าหมายจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน และมีองค์ประกอบของหลักสูตรครบถ้วน

2. ควรกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน

3. ในบางหน่วยมีเนื้อหาและกิจกรรมมากเกินไปที่นักเรียน ม.1 จะทำเสร็จภายใน 1 ชม.

4. ในแผนการจัดการเรียนรู้ควรระบุสื่อให้ตรงกัน เช่น ในขั้นสอนระบุว่าให้ทำใบงาน แต่การวัดและประเมินผล ระบุว่าประเมินจากใบกิจกรรม

5. เป็นหลักสูตรที่มีคุณค่าต่อนักเรียนที่เกิดและเติบโตในอำเภอบางเสาธง จึงควรส่งเสริมให้เป็นหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่นักเรียนระดับชั้นอื่นสามารถเลือกตามความสนใจ

6. ในการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน จะดูจากผลการเรียนรู้ที่เราประเมินในสามส่วน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในสามส่วนนี้จะมีสมรรถนะของผู้เรียนอยู่ คงไม่ต้องประเมินซ้ำอีกก็ได้

7. การระบุเวลาในกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ (มีเฉพาะบางแผน) ถ้าต้องการแสดงให้เห็นเวลาในแต่ละขั้นของกิจกรรมก็ควรเขียนให้เหมือนกันหมดทุกแผน

8. ในแต่ละแผน ข้อที่ 2 ผลการเรียนรู้ ไม่ต้องมีคำว่าคาดหวัง เพราะคำนี้ใช้ในหลักสูตร 44 หลักสูตร 51 ใช้คำว่าผลการเรียนรู้

9. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 หัวข้อสมรรถนะสำคัญต้องตรวจสอบความสอดคล้องในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยว่าในแต่ละกิจกรรมที่ให้นักเรียนทำแล้วเกิดสมรรถนะทั้ง 5 ข้อหรือไม่ ถ้าไม่ก็ให้เลือกเฉพาะสมรรถนะที่เกิดจากกิจกรรมที่จัดเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องเขียนทุกข้อในแผน

10. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ข้อ 2 ผลการเรียนรู้ มีวงเล็บไว้ K P A แต่บางแผนไม่มี

11. ขอให้ตรวจสอบในแผนทั้งหมดในเรื่องของการเขียนลำดับตัวเลขหัวข้อในแต่ละชั้น ไม่เหมือนกัน เช่น สมรรถนะบางแผนก็มีหมายเลข บางแผนไม่มี เป็นต้น

ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปปรับแก้ไข เป็นหลักสูตรฉบับแก้ไข และจะนำไปทดลองใช้ ต่อไป

2.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมบางเสาธง ผู้วิจัยได้ประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีกับมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาธง และวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อพัฒนาร่างหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีกับมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาธง

ผู้วิจัยใช้เทคนิค Pile sorting (Susan C. Weller, A. Kumball Romney, 1988) เป็นสื่อรูปภาพ แสดงผลงานทางศิลปะวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และ หัตถกรรมมีลักษณะเป็นภาพสี จำนวน 50 รูป โดยให้ผู้เรียนเลือกรูปภาพที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ชุมชนมากที่สุด จำนวน 8 ภาพ โดยผลการประเมินความรู้ความเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาธงกับนักเรียน จำนวน 30 คน ผ่านระบบออนไลน์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักรมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาธงที่อยู่ นอกเหนือเขตพื้นที่ของตนเอง โดยนักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ใกล้บ้านหรือใกล้ โรงเรียนของตนเองเท่านั้น จึงไม่สามารถเลือกรูปภาพที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ชุมชนมากที่สุดได้

2.2.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อพัฒนาร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมมีทั้งหมด 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการทำกิจกรรมละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- 1) กิจกรรมเรียนรู้ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ในอำเภอบางเสาธง สมุทรปราการ
- 2) กิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อสร้างสรรค์
- 3) กิจกรรมเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่จากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง
- 4) กิจกรรมเรียนรู้สร้างสรรค์สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลจากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง
- 5) กิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมบางเสาธง
- 6) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบตราสัญลักษณ์โดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง
- 7) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบลวดลายสำหรับผ้าพันคอโดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรม
- 8) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบลวดลายสำหรับผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง
- 9) กิจกรรมการเรียนรู้ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง
- 10) กิจกรรมเรียนรู้สร้างสรรค์สื่อวิดีโอจากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง

ผู้วิจัยนำหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง ไปประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร (Item Objective Congruence: IOC) จาก ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-26 ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาชง

รายการประเมิน	ดัชนีความสอดคล้อง IOC	ความหมาย
1. แนวคิดของหลักสูตร	1	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร	1	สอดคล้อง
3. เนื้อหาสาระ	0.6	สอดคล้อง
4. กิจกรรมการเรียนรู้	0.8	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้	0.6	สอดคล้อง
6. การวัดและประเมินผล	0.8	สอดคล้อง
รวม	0.8	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4-26 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาชง ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และภาพรวมอยู่ที่ 0.80 แสดงว่าโครงร่างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น

2.2.3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาชง

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาชงกับกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาชง ที่ได้จากการเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) โดยมีนักเรียนที่อาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 30 คน จาก 5 โรงเรียน ประกอบด้วย

โรงเรียนวัดบัวโรย	ตำบลบางเสาชง
โรงเรียนวัดมงคลนิมิตร	ตำบลบางเสาชง
โรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่	ตำบลบางเสาชง
โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	ตำบลศิริชะจรเข้ใหญ่
โรงเรียนวัดหัวคู้	ตำบลศิริชะจรเข้่น้อย

โดยจัดเป็นกิจกรรมการฝึกอบรมออนไลน์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งปรับจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานรูปแบบทั้งการเรียนในชั้นเรียนผสมผสานกับการเรียนรู้แบบออนไลน์ โดยฝึกอบรมทุกวันเสาร์ ตั้งแต่วันเสาร์ที่ 8 มกราคม – วันเสาร์ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2565 อบรม

ผ่านโปรแกรม Zoom มีการสร้างกลุ่ม Facebook ชื่อ Youth of Bangsaothong กลุ่ม Line และทีมในโปรแกรม Canva เพื่อฝึกปฏิบัติผลิตสื่อสร้างสรรค์

ตอนที่ 3 ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์

การวิจัยระยะที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้และนำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

3.1 ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์)บางเสาธง สำหรับสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวคู้ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ระหว่างวันที่ 10 มกราคม 2565 ถึง 11 มีนาคม 2565 เวลา 20 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาดังนี้

3.1.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 4-27 คะแนนวัดความรู้ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น

	N	คะแนน เต็ม	\bar{x}	\bar{d}	S_d	t	p
ก่อนเรียน	27	100	42.70	32.074	20.52	8.120**	.000
หลังเรียน	27	100	74.77				

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 01

จากตารางที่ 4-27 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3.1.2 ผลการศึกษาเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.1.2.1 คะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธง

ตารางที่ 4-28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่น ของนักเรียนก่อนได้รับการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความรู้สึก		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
เจตคติต่อท้องถิ่นบางเสาธง				
1	มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอบางเสาธง	2.00	0.73	น้อย
2	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และคุณค่าศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธง	1.85	0.46	น้อย
3	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาธง	1.81	0.79	น้อย
4	รู้สึกเห็นความสำคัญของคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธง	1.89	0.89	น้อย
5	รู้สึกเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาธง	2.04	0.98	น้อย
6	รู้สึกรักและผูกพันกับท้องถิ่นบางเสาธง	1.81	0.96	น้อย
7	มีความสุขและพึงพอใจที่ได้อยู่ในท้องถิ่นบางเสาธง	1.81	1.00	น้อย
8	ต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ เผยแพร่ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธง	1.63	0.84	น้อย
9	ต้องการมีส่วนร่วมในการดำรงรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาธง	2.00	1.04	น้อย
10	ต้องการพัฒนานวัตกรรมและสื่อสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในบางเสาธง	1.85	0.77	น้อย
		1.87	0.51	น้อย
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง : ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น				
11	เห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางเสาธง	1.63	0.93	น้อย
12	สอบถาม ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาธง	1.81	0.56	น้อย
13	มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น	1.63	0.56	น้อย
14	สามารถเล่าถึงประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาธงด้วยความภูมิใจ	1.70	0.78	น้อย
15	มีส่วนร่วมในการสืบสานและเผยแพร่ความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาธง	1.26	0.53	น้อยที่สุด
		1.61	0.40	น้อย
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง : ด้านมรดกทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา				

16	เห็นความสำคัญของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชาง	1.93	0.87	น้อย
17	รู้จัก เข้าใจ และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นบางเสาชาง	1.81	0.96	น้อย
18	เห็นประโยชน์ของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชาง ต่อการดำเนินชีวิต	1.89	1.12	น้อย
19	ต้องการเผยแพร่วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชาง	1.63	0.74	น้อย
20	มีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชาง	1.78	0.64	น้อย
		1.81	0.68	น้อย
	จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชาง : ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			น้อย
21	เห็นความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	1.93	1.11	น้อย
22	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภูมิศาสตร์ นก สัตว์ ต่าง ๆ และพรรณพืช ในท้องถิ่นบางเสาชาง	1.85	0.53	น้อย
23	มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น บางเสาชาง	1.78	0.89	น้อย
24	ต้องการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จัก	1.81	0.88	น้อย
25	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	1.63	0.74	น้อย
		1.80	0.63	น้อย
	จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชาง : ด้านการพัฒนานวัตกรรมจากทุน ทางวัฒนธรรม			น้อย
26	เห็นความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมและสร้างสรรค์จาก ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	1.85	0.99	น้อย
27	มีความรู้ เข้าใจ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น บางเสาชาง ที่จะนำมาต่อยอดในการพัฒนานวัตกรรม	1.81	0.56	น้อย
28	สามารถเลือกและเชื่อมโยงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่นบางเสาชาง เพื่อนำมาสร้างนวัตกรรมได้	1.67	0.96	น้อย
29	ต้องการพัฒนานวัตกรรมและสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	1.74	0.53	น้อย
30	ต้องการนำนวัตกรรมและสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น บางเสาชางไปใช้สร้างอาชีพและต่อยอดเชิงพาณิชย์	1.78	0.89	น้อย
		1.78	0.70	น้อย
	รวม	1.79	0.50	น้อย

จากตารางที่ 4-28 พบว่า คะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชิง ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

3.1.2.2 คะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนภายหลังที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชิง

ตารางที่ 4-29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่น ของนักเรียนภายหลังที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความรู้สึก		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
เจตคติต่อท้องถิ่นบางเสาชิง				
1	มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอบางเสาชิง	4.96	0.19	มากที่สุด
2	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และคุณค่าศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง	4.85	0.36	มากที่สุด
3	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาชิง	4.85	0.36	มากที่สุด
4	รู้สึกเห็นความสำคัญของคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง	4.78	0.42	มากที่สุด
5	รู้สึกเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาชิง	4.81	0.40	มากที่สุด
6	รู้สึกรักและผูกพันกับท้องถิ่นบางเสาชิง	4.70	0.47	มากที่สุด
7	มีความสุขและพึงพอใจที่เินอยู่ในท้องถิ่นบางเสาชิง	4.85	0.36	มากที่สุด
8	ต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ เผยแพร่ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง	4.67	0.48	มากที่สุด
9	ต้องการมีส่วนร่วมในการดำรงรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาชิง	4.67	0.48	มากที่สุด
10	ต้องการพัฒนานวัตกรรมและสื่อสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในบางเสาชิง	4.85	0.36	มากที่สุด
		4.80	0.15	มากที่สุด
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชิง : ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น				
11	เห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางเสาชิง	4.93	0.27	มากที่สุด
12	สอบถาม ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชิง	4.85	0.36	มากที่สุด

13	มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น	4.74	0.45	มากที่สุด
14	สามารถเล่าถึงประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชางด้วยความภูมิใจ	4.63	0.49	มากที่สุด
15	มีส่วนร่วมในการสืบสานและเผยแพร่ความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชาง	4.74	0.45	มากที่สุด
		4.78	0.21	มากที่สุด
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชาง : ด้านมรดกทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา				
16	เห็นความสำคัญของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชาง	4.59	0.50	มากที่สุด
17	รู้จัก เข้าใจ และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นบางเสาชาง	4.85	0.36	มากที่สุด
18	เห็นประโยชน์ของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชาง ต่อการดำเนินชีวิต	4.67	0.48	มากที่สุด
19	ต้องการเผยแพร่วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชาง	4.89	0.32	มากที่สุด
20	มีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชาง	4.96	0.19	มากที่สุด
		4.79	0.19	มากที่สุด
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชาง : ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
21	เห็นความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	4.78	0.42	มากที่สุด
22	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภูมิศาสตร์ นก สัตว์ ต่าง ๆ และพรรณพืช ในท้องถิ่นบางเสาชาง	4.70	0.47	มากที่สุด
23	มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	4.78	0.42	มากที่สุด
24	ต้องการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จัก	4.74	0.45	มากที่สุด
25	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	4.85	0.36	มากที่สุด
		4.77	0.19	มากที่สุด
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชาง : ด้านการพัฒนาอนุรักษ์วัฒนธรรมจากทุนทางวัฒนธรรม				
26	เห็นความสำคัญของการพัฒนาอนุรักษ์วัฒนธรรมและสื่อสร้างสรรค์จาก ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	4.74	0.45	มากที่สุด
27	มีความรู้ เข้าใจ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง ที่จะนำมาต่อยอดในการพัฒนาอนุรักษ์วัฒนธรรม	4.74	0.45	มากที่สุด
28	สามารถเลือกและเชื่อมโยงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง เพื่อนำมาสร้างนวัตกรรมได้	4.70	0.47	มากที่สุด
29	ต้องการพัฒนาอนุรักษ์วัฒนธรรมและสื่อสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชาง	4.81	0.40	มากที่สุด

30	ต้องการนำนวัตกรรมและสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น บางเสาะงไปใช้สร้างอาชีพและต่อยอดเชิงพาณิชย์	4.81	0.40	มากที่สุด
		4.85	0.36	มากที่สุด
		รวม 4.96	0.19	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-29 พบว่า คะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์)
บางเสาะง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

3.1.3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาะง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 4-30 แสดงคะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่น ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น

	N	คะแนน เต็ม	\bar{x}	\bar{d}	S_d	t	P
ก่อนเรียน	27	150	53.629	89.88	14.26	32.737**	.000
หลังเรียน	27	150	143.5185				

** มีนัยสำคัญที่ระดับ01

จากตารางที่ 4-30 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาะง มีเจตคติต่อท้องถิ่น
หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1.4 ผลการประเมินหลักสูตร

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินหลังจากนำหลักสูตรนี้ไปทดลองใช้ ผลการประเมิน
หลักสูตรพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตร สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง
ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อ
ท้องถิ่นอยู่ในระดับ มากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น
พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

นอกจากนี้ได้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน
หลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาะง ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4-31 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการหลักสูตร

ลำดับ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
1	หลักสูตรนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้เรื่องราวท้องถิ่น บางเสาะง	3.78	0.80	มาก
2	หลักสูตรทำให้มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น	3.59	0.89	มาก
3	ครูผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอน	4.00	0.78	มาก
4	ครูผู้สอนมีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย	3.93	0.92	มาก
5	สื่อการเรียนรู้ทำให้เข้าใจท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น	3.70	0.78	มาก
6	เอกสารและสื่อที่ใช้เหมาะสมกับการเรียนใน แต่ละหน่วย	3.78	0.85	มาก
7	ใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย	3.67	0.55	มาก
8	การวัดผลก่อน-หลังการเรียนในแต่ละหน่วย การเรียนรู้	3.85	0.86	มาก
9	ระยะเวลาที่เรียนหลักสูตรนี้	3.81	0.88	มาก
10	ควรจัดให้มีหลักสูตรนี้ไว้ในโรงเรียนต่อไป	3.53	1.05	มาก
	รวม	4.18	3.81	มาก

จากตารางที่ 4-31 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเห็นต่อการดำเนินการหลักสูตร โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าครูผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และอันดับสาม คือ การวัดผลก่อน-หลังการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$)

3.1.5 การปรับปรุงหลักสูตร

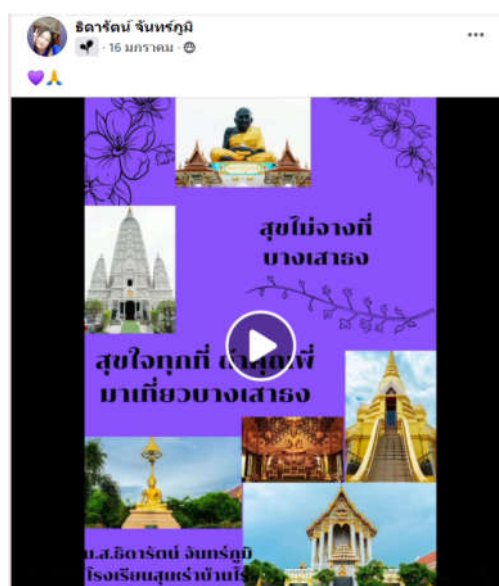
หลังจากรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้หลักสูตรแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ นอกจากนี้ได้จัดทำคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ รายละเอียดดังปรากฏในภาคผนวก

3.2 ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรม ท้องถิ่นบางเสาธง

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรม
ท้องถิ่นบางเสาธงกับกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง ที่ได้จากการเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection)
โดยมีนักเรียนที่อาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 29 คน

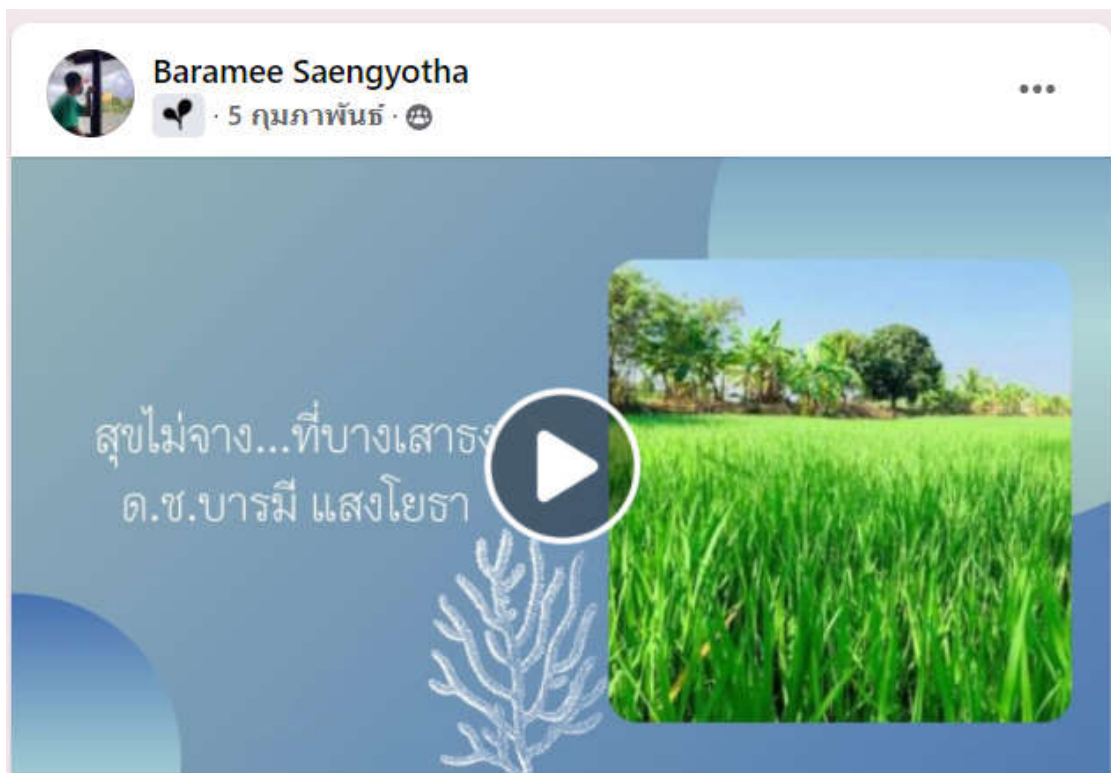
3.2.1 ผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียนหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุน วัฒนธรรม

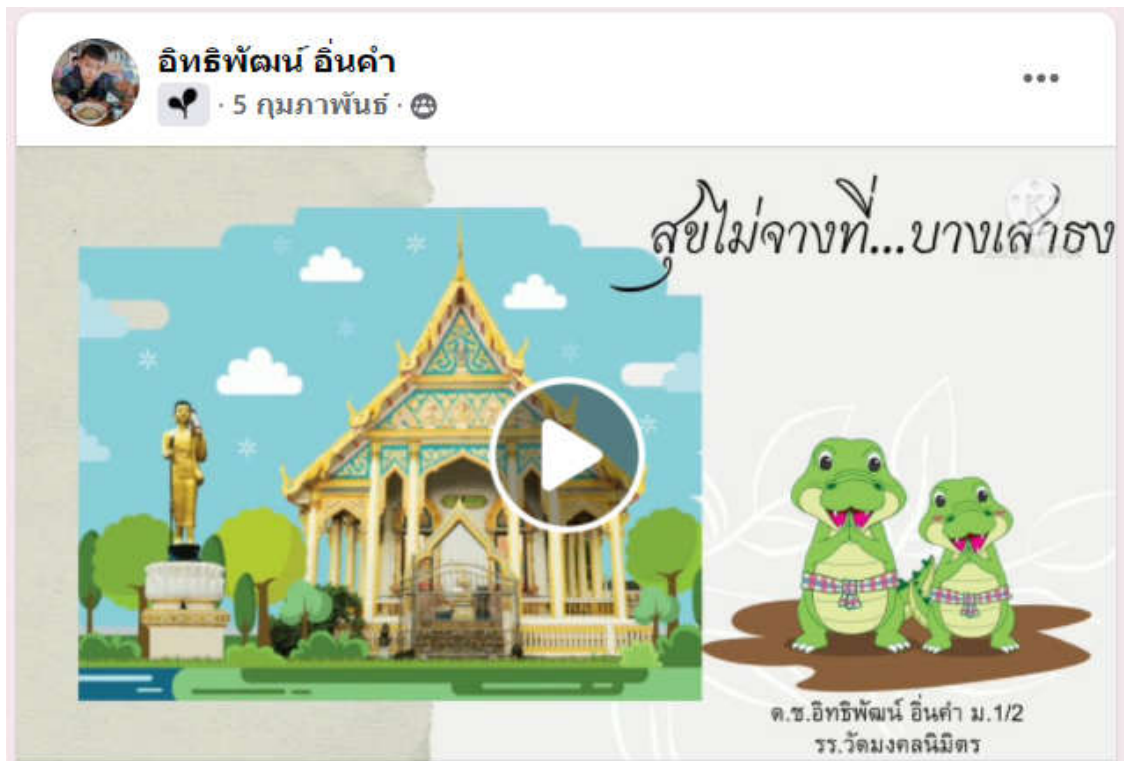
3.2.1.1 ผลงานสื่อสร้างสรรค์: สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัล

3.2.1.2 ผลงานสื่อสร้างสรรค์: สื่อวีดิทัศน์

3.2.1.3 ผลงานสื่อสร้างสรรค์: ตราสัญลักษณ์

น.ส.ธิดารัตน์ จันทร์ภูมิ
 ร.ร.สุเหร่าบ้านไร่

ด.ญ.ณาดา ศิริบาล
 ร.ร. สุเหร่าบ้านไร่

3.2.1.4 ผลงานสื่อสร้างสรรค์: การออกแบบลวดลาย

3.2.1.5 ผลงานสื่อสร้างสรรค์: การออกแบบผลิตภัณฑ์

การออกแบบขวดลายบนเสื้อ

การออกแบบขวดลายบนแก้วน้ำ

การออกแบบลวดลายบนถุงผ้า

การออกแบบขวดลายบนฉลากแอลกอฮอล์สเปรย์

3.2.2 ผลการวัดเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง

ผู้วิจัยได้วัดเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงหลังเรียนกับนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกรอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวัดเจตคติต่อท้องถิ่น ของนักเรียนภายหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกรอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม

ข้อที่	ข้อความ	ระดับเจตคติ		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
เจตคติต่อท้องถิ่นบางเสาธง				
1	มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอบางเสาธง	4.10	0.99	มาก
2	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และคุณค่าศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธง	4.10	0.94	มาก
3	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาธง	4.10	0.89	มาก
4	รู้สึกเห็นความสำคัญของคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธง	4.50	0.67	มากที่สุด
5	รู้สึกเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาธง	4.25	0.77	มาก

ข้อที่	ข้อความ	ระดับเจตคติ		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
6	รู้สึกรักและผูกพันกับท้องถิ่นบางเสาชิง	4.42	0.71	มาก
7	มีความสุขและพึงพอใจที่ได้อยู่ในท้องถิ่นบางเสาชิง	4.25	0.69	มาก
8	ต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ เผยแพร่ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง	4.20	0.81	มาก
9	ต้องการมีส่วนร่วมในการดำรงรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาชิง	4.35	0.73	มาก
10	ต้องการพัฒนานวัตกรรมและสื่อสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในบางเสาชิง	4.20	0.81	มาก
		4.25	0.80	มาก
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชิง : ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น				
11	เห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางเสาชิง	4.35	0.79	มาก
12	สอบถาม ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชิง	4.35	0.90	มาก
13	มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น	4.05	0.73	มาก
14	สามารถเล่าถึงประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชิงด้วยความภูมิใจ	4.10	0.88	มาก
15	มีส่วนร่วมในการสืบสานและเผยแพร่ความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชิง	4.11	0.87	มาก
		4.19	0.86	มาก
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชิง : ด้านมรดกทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา				
16	เห็นความสำคัญของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง	4.25	0.69	มาก
17	รู้จัก เข้าใจ และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นบางเสาชิง	4.25	0.76	มาก
18	เห็นประโยชน์ของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง ต่อการดำเนินชีวิต	4.15	0.72	มาก
19	ต้องการเผยแพร่วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง	4.25	0.76	มาก
20	มีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง	4.30	0.90	มาก
		4.24	0.77	มาก
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชิง : ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
21	เห็นความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชิง	4.30	0.78	มาก
22	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภูมิศาสตร์ นก สัตว์ ต่าง ๆ และพรรณพืช ในท้องถิ่นบางเสาชิง	4.25	0.94	มาก

ข้อที่	ข้อความ	ระดับเจตคติ			
		\bar{X}	SD.	แปลผล	
23	มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น บางเสาะง	4.15	0.96	มาก	
24	ต้องการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จัก	4.10	0.83	มาก	
25	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาะง	4.05	0.92	มาก	
		4.17	0.89	มาก	
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะง : ด้านการพัฒนานวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรม					
26	เห็นความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมและสร้างสรรค์จาก ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาะง	4.30	0.71	มาก	
27	มีความรู้ เข้าใจ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น บางเสาะง ที่จะนำมาต่อยอดในการพัฒนานวัตกรรม	4.40	0.66	มาก	
28	สามารถเลือกและเชื่อมโยงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่นบางเสาะง เพื่อนำมาสร้างนวัตกรรมได้	4.40	0.73	มาก	
29	ต้องการพัฒนานวัตกรรมและสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาะง	4.15	0.85	มาก	
30	ต้องการนำนวัตกรรมและสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น บางเสาะงไปใช้สร้างอาชีพและต่อยอดเชิงพาณิชย์	4.25	0.88	มาก	
		4.30	0.78	มาก	
		รวม	4.23	0.82	มาก

จากตารางที่ 4-32 แสดงให้เห็นว่า เจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนภายหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตร ฝึกอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) โดยเจตคติ ต่อท้องถิ่นบางเสาะงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยเฉพาะรายการวัดเจตคติด้านความรู้สึกรู้เห็น ความสำคัญของคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาะงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะง ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะง ด้านมรดกทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะง ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะง ด้านการพัฒนานวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

3.2.3 ผลการประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะและออกแบบจำนวน 5 คน ประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรม

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
รายการประเมินทักษะการสร้างสรรค์				
1	นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นบางเสาชาง	4.80	0.4	มากที่สุด
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นปัญหาในการเรียนรู้	4.20	0.4	มาก
3	นักเรียนนำเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์สื่อท้องถิ่นบางเสาชาง	4.40	0.48	มาก
4	นักเรียนสามารถกำหนดแนวคิดในการสร้างสรรค์สื่อ หรือนวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรม ดังนี้			
	● ความคิดริเริ่ม มีลักษณะแปลกใหม่แตกต่าง	4.20	0.4	มาก
	● ความคิดคล่อง รวดเร็ว แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	4.40	0.48	มาก
	● ความคิดยืดหยุ่น คิดอย่างอิสระ คิดหลากหลาย	4.80	0.4	มากที่สุด
	● ความคิดละเอียดลออ มีความรอบคอบ ประณีต สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีคุณภาพ	4.80	0.4	มากที่สุด
5	นักเรียนสามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์สื่อ หรือนวัตกรรมต้นแบบของตนเองจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา	5.00	0	มากที่สุด
6	นักเรียนทดลองใช้และสอบถามความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลงานที่ตนเองพัฒนา ก่อนนำไปใช้งานจริง	4.20	0.4	มาก
7	นักเรียนสามารถปรับปรุงและพัฒนาผลงานของตนเองก่อนการผลิตจริง	4.80	0.4	มากที่สุด
รายการประเมินผลงานสร้างสรรค์				
8	ผลงานแสดงถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่นบางเสาชาง	5.00	0	มากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
9	ผลงานนำเอาทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาะงมาใช้ในการสร้างสรรค์	4.80	0.4	มากที่สุด
10	ผลงานมีความสวยงาม ประณีต	5.00	0	มากที่สุด
11	ผลงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้หลากหลาย	5.00	0	มากที่สุด
12	ผลงานสามารถนำไปใช้งานได้จริงและต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้	4.80	0.4	มากที่สุด
รวม		4.68	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-33 แสดงให้เห็นว่า คะแนนประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) โดยคะแนนประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทุกรายการ โดยเฉพาะรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ประกอบด้วย นักเรียนสามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์สื่อ หรือนวัตกรรมต้นแบบของตนเองจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ผลงานแสดงถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่นบางเสาะง ผลงานมีความสวยงาม ประณีต และผลงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้หลากหลาย

3.3 ผลการนำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาะง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งส่วนการบริหารงานหลักสูตร ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการและศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียน ส่วนการปฏิบัติงานประกอบด้วยครูครูระดับมัธยมศึกษา กลุ่มบางเสาะง และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยผู้วิจัยได้ประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาะง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชอง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชารัก(ษ์) บางเสาชอง				
1	หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชารัก(ษ์) บางเสาชอง เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	4.80	0.52	มากที่สุด
2	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภูมิหลังครั้งเก่าบางเสาชอง	4.84	0.36	มากที่สุด
3	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 รักษ์ธำรงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.74	0.55	มากที่สุด
4	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สภาพความพร้อมด้านสังคมและเศรษฐกิจ	4.84	0.36	มากที่สุด
5	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา	4.89	0.31	มากที่สุด
6	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การพึ่งพาอาศัยในท้องถิ่น	4.84	0.36	มากที่สุด
	รวม	4.83	0.42	มากที่สุด
หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์				
1	กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชอง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรคสื่อจากทุนวัฒนธรรม	4.95	0.22	มากที่สุด
2	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 1 ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ในอำเภอบางเสาชอง สมุทรปราการ	4.80	0.41	มากที่สุด
3	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 2 การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชอง	4.90	0.31	มากที่สุด
4	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 3 สร้างสรรคสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลจากทุนวัฒนธรรมบางเสาชอง	4.79	0.41	มากที่สุด
5	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 4 ผู้ประกอบจากทุนทางวัฒนธรรมบางเสาชอง	4.79	0.41	มากที่สุด
6	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 5 ออกแบบตราสัญลักษณ์โดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรม	4.79	0.52	มากที่สุด
7	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 6 ออกแบบลวดลายโดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรม	4.90	0.31	มากที่สุด
8	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 7 กำหนดแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรม	4.84	0.36	มากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
9	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 8 พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรม บางเสาชิง	4.90	0.31	มากที่สุด
10	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 9 พัฒนาด้านแบบผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรม บางเสาชิง	4.79	0.41	มากที่สุด
11	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 10 สร้างสรรค์สื่อวีดิโอจากทุนวัฒนธรรมบาง เสาชิง	4.90	0.31	มากที่สุด
	รวม	4.85	0.37	มากที่สุด
	รวม	4.84	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-34 แสดงให้เห็นว่า คะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชิง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ คะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชิงไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) คะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

- 1) ต้องการให้จัดเป็นโครงการต่อเนื่อง และเผยแพร่กิจกรรมในโรงเรียน
- 2) เชิญวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียน
- 3) ให้วิทยากร ปรชาษฐ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน
- 4) ควรมีการจัดนิทรรศการร่วมกัน โดยกำหนดช่วงเวลาชัดเจน ต่อเนื่อง และยั่งยืน
- 5) นำไปจัดแสดงในกิจกรรมบางเสาชิงนิทรรศน์ ของกลุ่มโรงเรียนบางเสาชิง
- 6) การจัดอย่างต่อเนื่องและขยายผลสู่โรงเรียนอื่น ๆ

3.4 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยได้ประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุม
คืบข้อมูลการใช้หลักสูตร

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	SD.	แปลผล
1	รูปแบบในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.89	0.31	มากที่สุด
2	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.84	0.36	มากที่สุด
3	สถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.90	0.31	มากที่สุด
4	สื่อ อุปกรณ์ และบรรยากาศการประชุมมีความเหมาะสม	4.84	0.36	มากที่สุด
5	เจ้าหน้าที่ที่มีความสุภาพ เป็นมิตร และเป็นกันเอง	4.95	0.22	มากที่สุด
6	ท่านได้รับความรู้/ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อไป ประยุกต์ใช้	4.95	0.22	มากที่สุด
7	ภาพรวมความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมครั้งนี้	4.95	0.22	มากที่สุด
รวม		4.90	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-35 แสดงให้เห็นว่า คะแนนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืบข้อมูลการใช้
หลักสูตรภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกรายการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

5.1 สรุปผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของชุดโครงการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่น และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรคสื่อจากทุนวัฒนธรรม 2) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง และ 3) นำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรคสื่อจากทุนวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรคสื่อจากทุนวัฒนธรรม

การวิจัยระยะที่ 1 และระยะที่ 2 เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรคสื่อจากทุนวัฒนธรรม

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์ด้วยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบางเสาชง ซึ่งเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากความรู้ในท้องถิ่นทั้ง ความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ บุคคลสำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่นเกิดจากการบูรณาการและการร่วมมือกันของนักเรียน ครู และชุมชน ในการจัดการศึกษา และการสอบถามครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีประโยชน์ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพความเป็นอยู่ และสิ่งที่มีในท้องถิ่น

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยนำข้อมูลพื้นฐานจากการวิจัยระยะที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างหลักสูตร แบ่งเป็น 2 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษา รายวิชารัก(ษ์) บางเสาชง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยนำหลักสูตรรายวิชารัก(ษ์) บางเสาชง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตร พบว่า ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ว่าโครงร่างของหลักสูตรมีความสอดคล้อง

กันในทุกประเด็น โดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร พบว่า ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น

5.1.2 ผลการใช้และนำเสนอข้อมูลหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

การวิจัยระยะที่ 3 เป็นการดำเนินงานเพื่อศึกษาผลการใช้และนำเสนอข้อมูลหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

การใช้หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษา รายวิชารัก(ษ์) บางเสาธงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 27 คน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาธง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งนักเรียนมีความเห็นต่อการดำเนินการหลักสูตร โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าครูผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$)

การใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง มีนักเรียนที่อาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 29 คน โดยนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้สร้างสรรค์สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัล วิดีทัศน์ ตรายักษ์ลักษณ์ ลวดลายจากทุนทางวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์ ผลการวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนภายหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) โดยเจตคติต่อท้องถิ่นบางเสาธงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยเฉพาะรายการวัดเจตคติด้านความรู้สึกเห็นความสำคัญของคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) คะแนนประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) โดยคะแนนประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทุกรายการ โดยเฉพาะรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ประกอบด้วยนักเรียนสามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์สื่อ หรือนวัตกรรมต้นแบบของตนเองจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ผลงานแสดงถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่นบางเสาชาง ผลงานมีความสวยงาม ประณีต และผลงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างหลากหลาย

ผลการนำเสนอข้อมูลหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชาง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งส่วนการบริหารงานหลักสูตร ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการและศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียน ส่วนการปฏิบัติงานประกอบด้วยครูระดับมัธยมศึกษา กลุ่มบางเสาชาง และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชาง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ คะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชางไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) คะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) และคะแนนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตรภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

ตารางที่ 5-1 สรุปผลการดำเนินงานวิจัย

ระยะเวลา	ผลผลิต (output) ที่ระบุไว้ในสัญญา	ผลการดำเนินงาน	บรรลุเป้าหมาย (✓) (x)*
เดือนที่ 1-3 (3 เดือน)	ข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคมท้องถิ่นโดยสามารถดำเนินงานได้ 2 แนวทาง คือ 1) การปรับหลักสูตรแกนกลางให้มีความเหมาะสมกับระดับท้องถิ่น และ 2) การสร้างหลักสูตรย่อยในระดับท้องถิ่นขึ้นมาเสริมหลักสูตรแกนกลาง	✓
	โรงเรียนเป้าหมายเกิดความเข้าใจต่อความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาชางจากทุนวัฒนธรรม	- ผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบางเสาชางเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากความรู้ในท้องถิ่นทั้ง ความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ บุคคลสำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่นเกิดจากการบูรณาการและ	✓

ระยะเวลา	ผลผลิต (output) ที่ระบุไว้ในสัญญา	ผลการดำเนินงาน	บรรลุเป้าหมาย (✓) (x)*
		<p>การร่วมมือกันของนักเรียน ครู และชุมชน ในการจัดการศึกษา</p> <p>- ครู ครูภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีประโยชน์ทำให้นักเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพความเป็นอยู่ และสิ่งที่มีในท้องถิ่น</p>	
	<p>แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม</p>	<p>แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการสร้างจิตสำนึกรักบางเสาะงจะต้องทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมพัฒนา และอนุรักษ์ท้องถิ่น โดยกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม นำทักษะและความรู้มาพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าในชุมชน และนำเสนอของดีในท้องถิ่นผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ โดยมีกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกรัก ภาคภูมิใจ เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ และมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในอำเภอบางเสาะง ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาะง ผ่านกระบวนการระดมความคิดในการกำหนดแนวคิดและสร้างสรรค์สื่อจากทุนทางวัฒนธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้ในสถานที่จริงและการใช้สื่อภูมิปัญญา โดยวัดและประเมินความรู้ความเข้าใจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาะง</p>	<p>✓</p>
<p>เดือนที่ 4-6 (9 เดือน)</p>	<p>ประเมินการรับรู้ด้านวัฒนธรรมกับนักเรียน</p>	<p>ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาะงกับนักเรียนจำนวน 30 คน ผ่านระบบออนไลน์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักมรดกทางวัฒนธรรมของอำเภอบางเสาะงที่อยู่นอกเหนือเขต</p>	<p>✓</p>

ระยะเวลา	ผลผลิต (output) ที่ระบุไว้ในสัญญา	ผลการดำเนินงาน	บรรลุเป้าหมาย (✓) (×)*
		พื้นที่ของตนเอง โดยนักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจ มรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ใกล้บ้านหรือใกล้โรงเรียนของตนเองเท่านั้น จึงไม่สามารถเลือกรูปภาพที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ชุมชนมากที่สุดได้	
	การพัฒนาหลักสูตร	<p>5.1 พัฒนาร่างหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษา รายวิชารัก(ษ์) บางเสาชง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ดังนี้</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภูมิหลังครั้งเก่าบางเสาชง จำนวน 4 ชั่วโมง</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 รักษ์ธำรงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ชั่วโมง</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สภาพความพร้อมด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำนวน 3 ชั่วโมง</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา จำนวน 5 ชั่วโมง</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การพึ่งพาอาศัยในท้องถิ่น จำนวน 4 ชั่วโมง</p> <p>5.2 พัฒนาร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมมีทั้งหมด 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการทำกิจกรรมละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย</p> <p>1) กิจกรรมเรียนรู้ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ในอำเภอบางเสาชง สมุทรปราการ</p>	✓

ระยะเวลา	ผลผลิต (output) ที่ระบุไว้ในสัญญา	ผลการดำเนินงาน	บรรลุเป้าหมาย (✓) (x)*
		2) กิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อสร้างสรรค์ 3) กิจกรรมเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง 4) กิจกรรมเรียนรู้สร้างสรรค์สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลจากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง 5) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบตราสัญลักษณ์โดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง 6) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบลวดลายสำหรับผ้าพันคอโดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรม 7) กิจกรรมเรียนรู้ออกแบบลวดลายสำหรับผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง 8) กิจกรรมการเรียนรู้ออกแบบร่างผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง 9) กิจกรรมเรียนรู้พัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง 10) กิจกรรมเรียนรู้สร้างสรรค์สื่อวีดีโอจากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง	
	ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักสูตร และปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	6.1 นำร่างหลักสูตรท้องถิ่น รัก(ษ์) บางเสาชิง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านวิชาสังคมศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่า $\bar{X} = 4.67$ โดยผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ว่าโครงร่างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น โดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 6.2 นำร่างหลักสูตรฝึกอบรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร	✓

ระยะเวลา	ผลผลิต (output) ที่ระบุไว้ในสัญญา	ผลการดำเนินงาน	บรรลุเป้าหมาย (✓) (x)*
		ฝึกอบรบกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธงพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และภาพรวมอยู่ที่ 0.80 แสดงว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น	
	ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร	<p>7.1 ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษารายวิชารัก(ษ์) บางเสาธง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 27 คน</p> <p>7.2 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรบกิจกรรมเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอ บางเสาธง กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง โดยมีนักเรียนที่อาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 29 คน จาก 5 โรงเรียน ประกอบด้วย</p> <p>โรงเรียนวัดบัวโรย ตำบลบางเสาธง</p> <p>โรงเรียนวัดมงคลนิมิตร ตำบลบางเสาธง</p> <p>โรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่ ตำบลบางเสาธง</p> <p>โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย ตำบลศิริชะจรเข้ใหญ่</p> <p>โรงเรียนวัดหัวคู้ ตำบลศิริชะจรเข้หน้า</p> <p>โดยจัดเป็นกิจกรรมการฝึกอบรบออนไลน์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ซึ่งปรับจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานรูปแบบทั้งการเรียนในชั้นเรียนผสมผสานกับการเรียนรู้แบบออนไลน์ โดยฝึกอบรบทุกวันเสาร์ ตั้งแต่วันเสาร์ที่ 8 มกราคม – วันเสาร์ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2565 อบรมผ่านโปรแกรม Zoom มีการสร้างกลุ่ม Facebook ชื่อ Youth of Bangsaothong กลุ่ม Line และทีมในโปรแกรม Canva เพื่อฝึกปฏิบัติผลิตสื่อสร้างสรรค์</p>	✓

ระยะเวลา	ผลผลิต (output) ที่ระบุไว้ในสัญญา	ผลการดำเนินงาน	บรรลุเป้าหมาย (✓) (×)*
	ประเมินผลการใช้กิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูล ปรับปรุงและหลักสูตร และเขียนหลักสูตรฉบับสมบูรณ์	<p>การใช้หลักสูตรท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษารายวิชารัก(ษ์) บางเสาชงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวคู้ จำนวน 27 คน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาชงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งนักเรียนมีความเห็นต่อการดำเนินการหลักสูตร โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าครูผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$)</p> <p>การใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนในอำเภอ บางเสาชง นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้สร้างสรรค์สิ่งพิมพ์ดิจิทัล วิดีทัศน์ ตราสัญลักษณ์ ลวดลายจากทุนทางวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์ ผลการวัดเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนภายหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) โดยเจตคติต่อท้องถิ่นบางเสาชงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยเฉพาะรายการวัดเจตคติด้านความรู้สึกเห็นความสำคัญของคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) คะแนนประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรมใน</p>	✓

ระยะเวลา	ผลผลิต (output) ที่ระบุไว้ในสัญญา	ผลการดำเนินงาน	บรรลุเป้าหมาย (✓) (×)*
		<p>ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) โดยคะแนนประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทุกรายการ โดยเฉพาะรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ประกอบด้วย นักเรียนสามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์สื่อ หรือนวัตกรรมต้นแบบของตนเองจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ผลงานแสดงถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่นบางเสาะง ผลงานมีความสวยงาม ประณีต และผลงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างหลากหลาย</p> <p>ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงพัฒนาและเขียนหลักสูตรฉบับสมบูรณ์</p>	
	นำเสนอข้อมูลและคืนข้อมูลสู่ชุมชน	<p>ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น และทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์) บางเสาะง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ คะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาะงไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) คะแนนประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) และคะแนนประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตรภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) โดยมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ</p>	✓

ตารางที่ 5-2 สรุปผลผลิตที่ระบุไว้ในสัญญาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	ผลผลิต (output) ที่ระบุไว้ในสัญญา	บรรลุเป้าหมาย (✓) (x)*
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและ กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมี ทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุน วัฒนธรรม	1. ข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาหลักสูตร 2. โรงเรียนเป้าหมายเกิดความเข้าใจต่อ ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นบาง เสาธงจากทุนวัฒนธรรม 3.แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้าน วัฒนธรรม 4.ประเมินการรับรู้ด้านวัฒนธรรมกับนักเรียน 5. การพัฒนาร่างหลักสูตร 6. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของหลักสูตร และปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 7.ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการ เรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับ เยาวชนในอำเภอบางเสาธง	8.ผลการใช้หลักสูตร ด้านเจตคติ ทักษะการ สร้างสรรค์สื่อ และผลงานสื่อสร้างสรรค์	✓
3. เพื่อนำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและ กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมี ทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุน วัฒนธรรม	9.ผลการประเมินโครงการนำเสนอข้อมูลและคืน ข้อมูลสู่ชุมชน 10.รายงานวิจัยเสนอต่อผู้ให้ทุน	✓ ✓

5.2 การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบและประเด็นในการอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์

การศึกษาในขั้นตอนนี้ มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการความจำเป็นที่แท้จริง โดยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรการสร้างสรรค์สื่อ ได้มีการประชุมระดมความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมกับปราชญ์ท้องถิ่น ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมนักร้องแบบที่ทำงานเกี่ยวกับชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ทำให้ได้องค์ความรู้ที่ควรนำมาสร้างหลักสูตรเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษา ซึ่งเป็นไปตามรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler 1949,p 125) (Taba,1962,p347) ที่กล่าวว่าในการพัฒนาหลักสูตร ต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนธรรมชาติของความรู้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ โดยนำข้อมูลพื้นฐานจากการวิจัยระยะที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างหลักสูตร

การสร้างหลักสูตรครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นโครงร่างหลักสูตร โดยหลักสูตรท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม โดยมีส่วนประกอบหลักสูตรที่สำคัญ ประกอบด้วย ความสำคัญ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ประจำแต่ละหน่วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนการร่างรูปแบบหลักสูตรของนักการศึกษาหลายท่าน อาทิ วิชัย วงษ์ใหญ่ .2543 หน้า 77-80, อ่าง บัวศรี.2542 หน้า 8-9 และบุญชม ศรีสะอาด.2546.หน้า 11 ที่กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรต้องประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล

ในการตรวจสอบโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำโครงร่างหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ซึ่งเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า 0.99 แสดงว่าโครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น ซึ่งทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบ (Taba .1962 p 347) โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นหลาย ๆ ด้านมาประกอบในการพิจารณาสร้างเป็นโครงร่างหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด นอกจากนี้ก็ได้ดำเนินการ

ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฉบับร่าง ก่อนนำไปใช้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2547 หน้า 253) ที่กล่าวว่าควรมีการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำหลักสูตรไปใช้

การวิจัยระยะที่ 3 การใช้และศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึก รักท้องถิ่นบางเสาชาง

เพื่อให้แน่ใจว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหัวคู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 จำนวน 27 คน โดยใช้ระยะเวลา 20 ชั่วโมง

ผลจากการนำหลักสูตรไปใช้พบว่า นักเรียนมีความรู้เรื่องท้องถิ่นบางเสาชางหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และ นักเรียนมีเจตคติต่อท้องถิ่นบางเสาชางหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังได้ประเมินความเหมาะสมของการดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่ามีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจบ ศิริวัฒน์ (2553) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 จังหวัดสุรินทร์พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.03/90.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่น จังหวัดสุรินทร์อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา ธรรมบุตร และคณะ (2556) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ) โดยมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ 1) กระบวนการพัฒนาหลักสูตร 2) การหาคุณภาพหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตร และผลการทดลองใช้หลักสูตรพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอนเช่นเดียวกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้เป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างจิตสำนึกและทักษะการสร้างสรรค์สื่อ สถานศึกษาควรสนับสนุนการนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา

2) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ ได้ ด้วยการปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

3) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สามารถบูรณาการเนื้อหาของท้องถิ่นบางเสาะงเข้ากับ 8 กลุ่มสาระในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากการวิจัยพบว่า การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนท้องถิ่น

2) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา จึงควรมีการศึกษาวิจัยสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาที่แตกต่างออกไป

3) การวิจัยครั้งนี้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมเพื่อให้นักเรียนมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถต่อยอดในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ทั้งด้านแฟชั่น สื่อ และหัตถกรรมจากทุนทางวัฒนธรรมบางเสาะงได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (2540). **คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น**. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงวัฒนธรรม. (มปป.). **แนวทางการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์** [ออนไลน์] แหล่งที่มา

[http:// www.m-culture.go.th/surveillance/images/Download/](http://www.m-culture.go.th/surveillance/images/Download/files150612133807.pdf)

[files150612133807.pdf](http://www.m-culture.go.th/surveillance/images/Download/files150612133807.pdf) (20 มีนาคม 2564)

กาญจนา คุณารักษ์. (2553). **พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

แก้วใจ สุวรรณเวช และคณะ. (2562). **สาควศึกษา: การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ป่า**

สาควอย่างยั่งยืน. รายงานการวิจัย.มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2552) **รายงานการศึกษา**

เบื้องต้น เศรษฐกิจสร้างสรรค์ The Creative Economy [ออนไลน์] แหล่งที่มา

http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=3712&filename=economic_develop

(24 ตุลาคม 2562)

จันจิรา ขาวสะอาด. (2537). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชา ท 031**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์

มหาบัณฑิต นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉำรง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร** : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนรัช.

ทิตนา แคมมณี. (2559). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิคม ชมพูลง. (2545). **วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตร**

สถานศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาตการพิมพ์.

ปฎูล นันทวงศ์ และไพโรจน์ ต้วงวิเศษ. (2543). **หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา :

สถาบันราชภัฏสงขลา.

ประติมา ฉันทบุรณ์ตระกูล. (2562). การพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษาโดยใช้สถานที่เป็นฐานเพื่อสร้าง

นวัตกรรมศิลปวัฒนธรรมชุมชนชนานเมือง. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*

12(4) (July – August 2019): 1-18

พิกุล สีหาพงษ์. (2534). รายงานการวิจัยเรื่องการจัดทำหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์, ลัดดา ภู่เกียรติและ สุวัฒนา สุวรรณเขตนิยม. (2544). **ประมวลบทความ**

นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่3) . กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิริยะ ผลพิรุฬห์ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาประเทศไทย” **วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ 7**

(1) (มกราคม 2556) : 30-33.

_____ . (2552). **การบริหารการตลาดยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2556). **การศึกษาไทย 4.0 : การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ**. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). **ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก**. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ :อาร์แอน ปรีน จำกัด.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2556). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. นครปฐม:

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สงัด อุทรานันท์. (2528). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ :

เซนเตอร์พับลิเคชั่น.

สันต์ ธรรมบำรุง. 2527. **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ:

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2550). **การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design**.

คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2540). **หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำรา

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

อำนาจ แป้นจันทร์. (2532). **การพัฒนาหลักสูตรทฤษฎีสู่การปฏิบัติระดับโรงเรียน**. เชียงใหม่:

ส.ทรัพย์การพิมพ์.

อุดม เขยกิจวงศ์.(2545). **หลักสูตรท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุธยา (สิงหาคม 2553) “**Creative Economy ทางเลือกใหม่ ในการพัฒนา**

เศรษฐกิจไทย” [ออนไลน์] แหล่งที่มา <https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/>

ภาษาอังกฤษ

Great Schools Partnership. (2014). **COMMUNITY-BASED LEARNING**. Retrieved January5,

2021, from <https://www.edglossary.org/community-based-learning/>

Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education** 3rd ed. New York : McGraw – Hill Book

Company.

Joseph C., Said R. (2020). **Community-Based Education: A Participatory Approach to**

Achieve the Sustainable Development Goal. In: Leal Filho W., Azul A.M.,

Brandli L., Özuyar P.G., Wall T. (eds) **Quality Education**. Encyclopedia of the UN

Sustainable Development Goals. Springer, Cham. <https://doi.org/10.1007/978-3->

319-95870-5_67

UNESCO. (2016). **The four pillars of learning**. Retrieved January 5, 2021, from <http://www.unesco.org/new/en/education/networks/global-networks/aspnet/about-us/strategy/the-four-pillars-of-learning/>

UNESCO. (n.d.). **Sustainable Development Goals for Culture on the 2030 Agenda**. Retrieved January 5, 2021, from <https://en.unesco.org/sdgs/clt>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสัมภาษณ์

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ศศิเทพ ปิติพรเทพินทร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นาย สิทธิชัย บุญนาค ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้
3. นางบังคม ป้องประสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่(สามัคคีพิทยาคาร)
4. นางนิตยา รัตนา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย (เฉลิมราษฎร์พิทยาคาร)
5. นายกิตติศักดิ์ ปัจจวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสาชงกลาง (พิทักษ์ประชาสรรค์)
6. นางอุเบกขา เศรษฐสุภกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่
7. นางศศิมาภรณ์ บุญอุบลัมภ์กุล รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย
8. นายณัฐภัทร คำขวา ครูโรงเรียนวัดหัวคู้
9. ว่าที่ร้อยตรี อรรถพล เวชกามา ครูโรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่(สามัคคีพิทยาคาร)
10. นางสาวรัตนภรณ์ สุพร ครูโรงเรียนวัดศรีวารีน้อย
11. นางศิริพร ปิติภรณ์ ครูโรงเรียนวัดบัวโรย (เฉลิมราษฎร์พิทยาคาร)
12. ครูรัฐเขตต์ หิรัญ ครูโรงเรียนวัดเสาชงกลาง(พิทักษ์ประชาสรรค์)
13. ครูสรเดช บุญประดิษฐ์ ครูโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่
14. ครูกนกพร แสไพศาล ครูโรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่
15. นางอารีย์ วิทยาภรณ์ปราชญ์ท้องถิ่น
16. นายชาติชาย กลิ่นโสภณ ปราชญ์ท้องถิ่น

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน
ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอบางเสาธงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรมที่ควรจะเป็นแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์

1. การดำเนินการสัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

สถานที่.....

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

อายุ.....ปี ประสบการณ์ทำงาน.....ปี

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน.....

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

สาขาวิชา..... คณะ.....

สถาบัน.....

ตอนที่ 2 ความต้องการและแนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

1. ท่านคิดว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

2. ปัจจุบันโรงเรียนของท่านมีการพัฒนาหรือจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า โรงเรียนในอำเภอบางเสาธงควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นของตนเอง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. หลักสูตรท้องถิ่นที่ท่านต้องการควรจะเป็นหลักสูตรในลักษณะใดเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

5. จุดมุ่งหมายสำคัญหรือสิ่งที่ควรเน้นย้ำ ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธงคืออะไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

6. องค์ประกอบของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ในหลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธงควรมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

7. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น อำเภอบางเสาธงควรเป็นอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน

.....

.....

.....

8. ท่านคิดว่า ควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอย่างไรเพื่อให้การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นอำเภอบางเสาธงประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

9. การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงผ่านหลักสูตรท้องถิ่นควรเป็นอย่างไร และควรมีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

.....

10. ท่านคิดว่า กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนในอำเภอ
บางเสาธงควรเป็นอย่างไร และควรมีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกรัก
ท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความร่วมมือในการวิจัย

คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความต้องการจำเป็น
เรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่าน
หลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

คำชี้แจง

- 1) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ สำหรับการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์
- 2) แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับครูในโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 3) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง

2. อายุ (1) น้อยกว่า 30 ปี (2) 30-39 ปี

(3) 40-49 ปี (4) 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

(1)ปริญญาตรี สาขา.....

(2)ปริญญาโท สาขา.....

(3)ปริญญาเอก สาขา.....

(4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ตำแหน่ง (1) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ (โปรดระบุ).....

(2) ครู (โปรดระบุ).....

(3) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ประสบการณ์ในปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน

(1) น้อยกว่า 5 ปี (2) 5-9 ปี (3) 10-15 ปี

(4) 16-19 ปี (5) 20 ปีขึ้นไป

6. ประสบการณ์ของท่านที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น

(1) มีประสบการณ์ (โปรดระบุ).....

(2) ไม่เคยมีประสบการณ์

**ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการที่ตรงกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีเกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพปัจจุบัน”

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันในระดับมากที่สุด	(80% ขึ้นไป)
ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันในระดับมาก	(61-80%)
ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง	(41-60%)
ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันในระดับน้อย	(21-40%)
ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีคุณลักษณะในสภาพปัจจุบันในระดับน้อยที่สุด	(น้อยกว่า 20%)

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่พึงประสงค์”

ระดับ 5 หมายถึง พึงประสงค์หรือควรมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด	(80% ขึ้นไป)
ระดับ 4 หมายถึง พึงประสงค์หรือควรมีการปฏิบัติในระดับมาก	(61-80%)
ระดับ 3 หมายถึง พึงประสงค์หรือควรมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง	(41-60%)
ระดับ 2 หมายถึง พึงประสงค์หรือควรมีการปฏิบัติในระดับน้อย	(21-40%)
ระดับ 1 หมายถึง ไม่พึงประสงค์ หรือควรมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	(น้อยกว่า 20%)

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม (เฉพาะข้อ 1.1)

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ท่านมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาในด้านต่อไปนี้ ในระดับใด										
1.1 เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นบางสาธง		/				/				

ข้อ 1.1 หมายถึง ท่านเห็นว่าการกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นบางสาธงมีการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันในระดับมาก และท่านเห็นว่า พึงประสงค์หรือควรมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ท่านมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาในด้านต่อไปนี้ ในระดับใด										
1.1 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางสาขาง										
1.2 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในอำเภอบางเสาธง										
1.3 เพื่อให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาหรือสิ่งแวดล้อม ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง										
1.4 เพื่อให้มีทักษะในการสร้างสรรค์สื่อจากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง										
1.5 เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธง										
1.6 เพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกรักและภาคภูมิใจวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธง										
1.7 เพื่อให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธง										
1.8 เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างอาชีพและรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง										
2. ท่านมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในด้านต่อไปนี้ ในระดับใด										
2.1 ความเป็นมา ความหมาย และคุณค่าศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธง										
2.2 ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในบางเสาธง										
2.3 วัสดุอุปกรณ์และกระบวนการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง										
2.4 การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาธง										
2.5 การสร้างนวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่น										
2.6 การเป็นผู้ประกอบการจากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาธง										

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ท่านมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนในด้านต่อไปนี้ ในระดับใด										
3.1 การเชื่อมโยงผู้เรียนกับท้องถิ่นของตน										
3.2 การให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับท้องถิ่นบางเสาะง										
3.3 การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นปัญหาในการเรียนรู้										
3.4 การให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อระดมความคิดในการแก้ปัญหา หรือกำหนดแนวคิดในการสร้างสรรค์สื่อ/นวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรม										
3.5 การให้ผู้เรียนพัฒนาหรือสร้างสรรค์สื่อ/นวัตกรรมต้นแบบของตนเองจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา										
3.6 การทดลองใช้สื่อ/นวัตกรรม										
3.7 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์และสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้										
4. ท่านมีการจัดเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ในด้านต่อไปนี้ ในระดับใด										
4.1 การใช้สื่อเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้										
4.2 การใช้สื่อใบงานประกอบการเรียนรู้										
4.3 การใช้สื่อภูมิปัญญา										
4.4 การใช้สื่อบุคคล: ครูภูมิปัญญา ประชาชนท้องถิ่น										
4.5 การจัดการเรียนรู้ในสถานที่จริง										
4.6 การจัดการเรียนรู้โดยใช้พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น										

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. ท่านมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่อไปนี้ ในระดับใด										
5.1 การวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธง										
5.2 การวัดและประเมินการเห็นคุณค่า และตระหนัก ซาบซึ้งต่อวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในอำเภอบางเสาธง										
5.3 การวัดและประเมินทักษะปฏิบัติ การสร้างสรรค์สื่อ/นวัตกรรม										
5.4 การวัดและประเมินพฤติกรรมและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น										
5.5 การใช้เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น แบบสังเกต แบบทดสอบ แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น										
5.6 การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่น										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

3.1 ท่านเห็นว่า **หลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและมีความจำเป็น** ต่อการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 จากประสบการณ์ของท่าน ท่านเห็นว่า **ปัญหาและอุปสรรค** ของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์คืออะไร และประเด็นใดที่ควรแก้ไขเร่งด่วน

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านเห็นว่า **ควรมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร**อย่างไร เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นบางเสาะง ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ท่านเห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนบางเสาะงควร เป็นอย่างไร และควรมีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 ท่านเห็นว่า **สื่อสร้างสรรค์/นวัตกรรม**จากทุนทางวัฒนธรรม ที่ควรสอนให้นักเรียนสร้างสรรค์ประกอบด้วยอะไรบ้าง และท่านคิดว่า ทุนทางวัฒนธรรมในแถบโรงเรียนของท่านมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

ภาคผนวก ง

โครงการวิจัยเรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่าน
 หลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์
 แบบวัดเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง

คำชี้แจง

- 1) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม
- 2) แบบวัดฉบับนี้สำหรับการวัดเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง โดยแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 การวัดเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นบางเสาธง

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตอนที่ 1 การวัดเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ค่าคะแนนดังนี้

เกณฑ์ค่าระดับคะแนน

ระดับ 5 หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด / เกิดความรู้สึกทุกครั้ง
ระดับ 4 หมายถึง	เห็นด้วยมาก / เกิดความรู้สึกบ่อยครั้ง
ระดับ 3 หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง / เกิดความรู้สึกบางครั้ง
ระดับ 2 หมายถึง	เห็นด้วยน้อย / เกิดความรู้สึกนาน ๆ ครั้ง
ระดับ 1 หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด / ไม่เกิดความรู้สึกเลย

ข้อที่	รายการ	ระดับความรู้สึก				
		5	4	3	2	1
เจตคติต่อท้องถิ่นบางเสาชง						
1	มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอบางเสาชง					
2	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และคุณค่า ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชง					
3	มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาชง					
4	รู้สึกเห็นความสำคัญของคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชง					
5	รู้สึกเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาชง					
6	รู้สึกรักและผูกพันกับท้องถิ่นบางเสาชง					
7	มีความสุขและพึงพอใจที่ได้อยู่ในท้องถิ่นบางเสาชง					
8	ต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ เผยแพร่ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชง					
9	ต้องการมีส่วนร่วมในการดำรงรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นบางเสาชง					
10	ต้องการพัฒนานวัตกรรมและสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในบางเสาชง					

ข้อที่	รายการ	ระดับความรู้สึกรู้สึก				
		5	4	3	2	1
จิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชิง						
ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น						
1	เห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางเสาชิง					
2	สอบถาม ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชิง					
3	มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น					
4	สามารถเล่าถึงประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชิงด้วยความภูมิใจ					
5	มีส่วนร่วมในการสืบสานและเผยแพร่ความเป็นมาของท้องถิ่นบางเสาชิง					
ด้านมรดกทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญา						
1	เห็นความสำคัญของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง					
2	รู้จัก เข้าใจ และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นบางเสาชิง					
3	เห็นประโยชน์ของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง ต่อการดำเนินชีวิต					
4	ต้องการเผยแพร่วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง					
5	มีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นบางเสาชิง					
ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
1	เห็นความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชิง					
2	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภูมิศาสตร์ นก สัตว์ต่าง ๆ และพรรณพืช ในท้องถิ่นบางเสาชิง					
3	มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาชิง					

ข้อที่	รายการ	ระดับความรู้สึก				
		5	4	3	2	1
4	ต้องการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จัก					
5	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาธง					
ด้านการพัฒนานวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรม						
1	เห็นความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมและสื่อสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาธง					
2	มีความรู้ เข้าใจ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาธง ที่จะนำมาต่อยอดในการพัฒนานวัตกรรม					
3	สามารถเลือกและเชื่อมโยงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาธง เพื่อนำมาสร้างนวัตกรรมได้					
4	ต้องการพัฒนานวัตกรรมและสื่อสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นบางเสาธง					
5	ต้องการนำนวัตกรรมและสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นบางเสาธงไปใช้สร้างอาชีพและต่อยอดเชิงพาณิชย์					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นบางเสาธง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ

โครงการวิจัยเรื่อง การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาะงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่าน
หลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์
แบบประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม

คำชี้แจง

1) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับ
เยาวชนในอำเภอบางเสาะง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม

2) แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับการประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อ
สร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของ
นักเรียน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์
จากทุนวัฒนธรรมของนักเรียน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตอนที่ 1 การประเมินทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ค่าคะแนนดังนี้

เกณฑ์ค่าระดับคะแนน

ระดับ 5 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
รายการประเมินทักษะการสร้างสรรค์						
1	นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นบางเสาชาง					
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นปัญหาในการเรียนรู้					
3	นักเรียนนำเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์สื่อท้องถิ่นบางเสาชาง					
4	นักเรียนสามารถกำหนดแนวคิดในการสร้างสรรค์สื่อ หรือนวัตกรรมจากทุนทางวัฒนธรรม ดังนี้					
	• ความคิดริเริ่ม มีลักษณะแปลกใหม่แตกต่าง					
	• ความคิดคล่อง รวดเร็ว แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้					
	• ความคิดยืดหยุ่น คิดอย่างอิสระ คิดหลากหลาย					
	• ความคิดละเอียดลออ มีความรอบคอบ ประณีต สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีคุณภาพ					
5	นักเรียนสามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์สื่อ หรือนวัตกรรมต้นแบบของตนเองจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
6	นักเรียนทดลองใช้และสอบถามความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลงานที่ตนเองพัฒนา ก่อนนำไปใช้งานจริง					
7	นักเรียนสามารถปรับปรุงและพัฒนาผลงานของตนเอง ก่อนการผลิตจริง					
รายการประเมินผลงานสร้างสรรค์						
8	ผลงานแสดงถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่นบางเสาะง					
9	ผลงานนำเอาทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นบางเสาะงมาใช้ในการสร้างสรรค์					
10	ผลงานมีความสวยงาม ประณีต					
11	ผลงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างหลากหลาย					
12	ผลงานสามารถนำไปใช้งานได้จริงและต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการสร้างสรรค์และผลงานออกแบบสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมของนักเรียน

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

คำชี้แจง นักเรียนในฐานะผู้เรียนหลักสูตรท้องถิ่น โปรดประเมินความพึงพอใจ ต่อหลักสูตรท้องถิ่นรัก(ษ์)

บางเสารง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความคิดเห็น” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	ด้านหลักสูตร หลักสูตรนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้เรื่องราวท้องถิ่น บางเสารง					
2	หลักสูตรทำให้มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น					
3	ด้านผู้สอน ครูผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอน					
4	ครูผู้สอนมีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย					
5	ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เข้าใจท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น					
6	เอกสารและสื่อที่ใช้เหมาะสมกับการเรียนในแต่ละ หน่วย					
7	ด้านการวัดผล ใช้วิธีการวัดผลที่หลากหลาย					
8	การวัดผลก่อน-หลังการเรียนในแต่ละหน่วยการ เรียนรู้					
9	ระยะเวลาที่เรียนหลักสูตรนี้					
10	ควรจัดให้มีหลักสูตรนี้ไว้ในโรงเรียนต่อไป					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชอง
และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืน

ภายใต้การวิจัยการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชองเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชอง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม
2. แบบประเมินฉบับนี้สำหรับผู้ประเมินการนำไปใช้อย่างยั่งยืนของหลักสูตร โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชอง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชอง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตร

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชอง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อ
สร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์
ค่าคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด	(80% ขึ้นไป)
ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติในระดับมาก	(61-80%)
ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติในระดับปานกลาง	(41-60%)
ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อย	(21-40%)
ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	(น้อยกว่า 20%)

ข้อ	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชารัก(ษ์) บางเสาชอง						
1	หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชารัก(ษ์) บางเสาชอง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					
2	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภูมิหลังครั้งเก่าบางเสาชอง					
3	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 รักษ์อารยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
4	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สภาพความพร้อมด้านสังคมและเศรษฐกิจ					
5	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา					
6	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การพึ่งพาอาศัยในท้องถิ่น					
หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์						
1	กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชอง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรคส์ื่อจากทุนวัฒนธรรม					
2	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 1 ทุนวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ในอำเภอบางเสาชอง สมุทรปราการ					
3	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 2 การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชอง					
4	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 3 สร้างสรรคส์ื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลจากทุนวัฒนธรรมบางเสาชอง					
5	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 4 ผู้ประกอบจากทุนทางวัฒนธรรมบางเสาชอง					
6	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 5 ออกแบบตราสัญลักษณ์โดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรม					
7	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 6 ออกแบบลวดลายโดยใช้แรงบันดาลใจจากทุนวัฒนธรรม					
8	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 7 กำหนดแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรม					

ข้อ	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
9	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 8 พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง					
10	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 9 พัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง					
11	กิจกรรมเรียนรู้ที่ 10 สร้างสรรค์สื่อวิดีโอจากทุนวัฒนธรรมบางเสาชิง					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับในการนำหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชิง และกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้อย่างยั่งยืน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

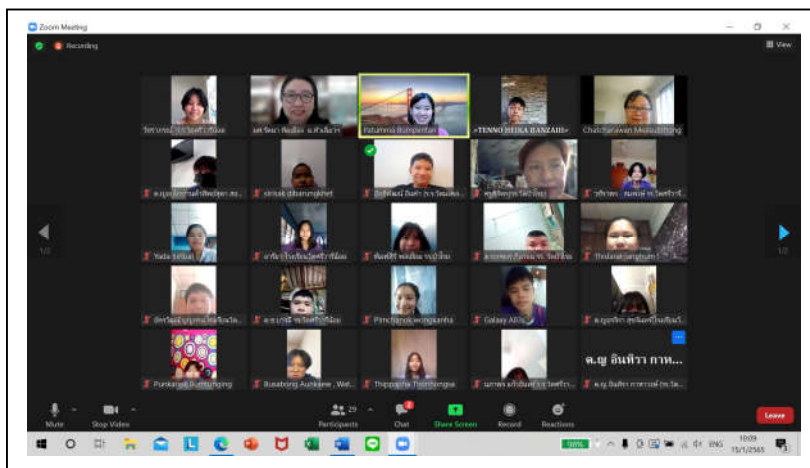
ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมคืนข้อมูลการใช้หลักสูตร

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
2	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
3	สถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
4	สื่อ อุปกรณ์ และบรรยากาศการประชุมมีความเหมาะสม					
5	เจ้าหน้าที่มีความสุภาพ เป็นมิตร และเป็นกันเอง					
6	ท่านได้รับความรู้/ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อไปประยุกต์ใช้					
7	ภาพรวมความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมครั้งนี้					

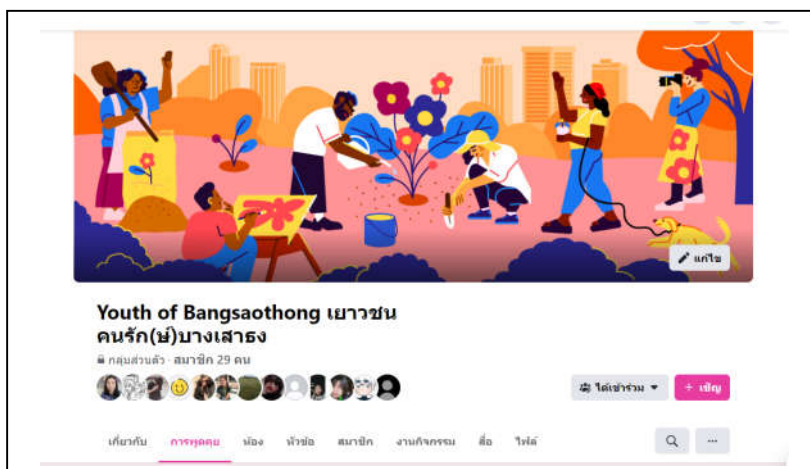
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ฅ

รายละเอียดของบรรยากาศใช้หลักสูตรฝึกอบรมกิจกรรมเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาธง และตัวอย่างผลงานผลิตสื่อสร้างสรรค์ของนักเรียนดังนี้

รูปที่ 1 กิจกรรมการฝึกอบรมออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Zoom

รูปที่ 2 กลุ่ม Facebook ชื่อ Youth of Bangsaothong

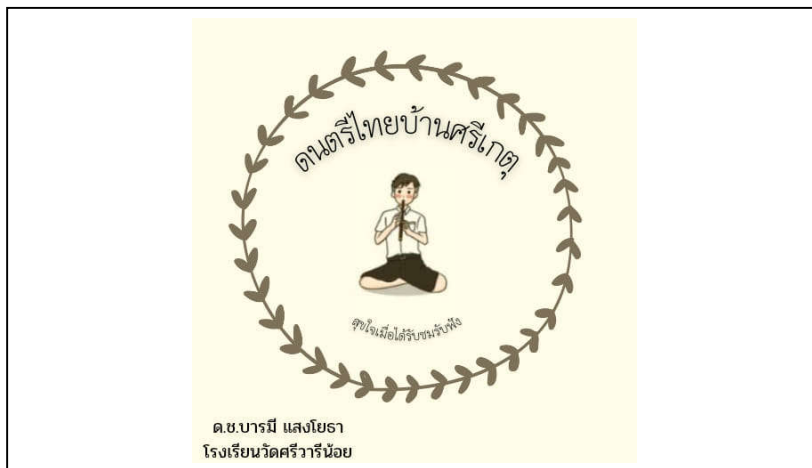
รูปที่ 3 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลจากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง

รูปที่ 4 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลจากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง

รูปที่ 5 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: ตราสัญลักษณ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง

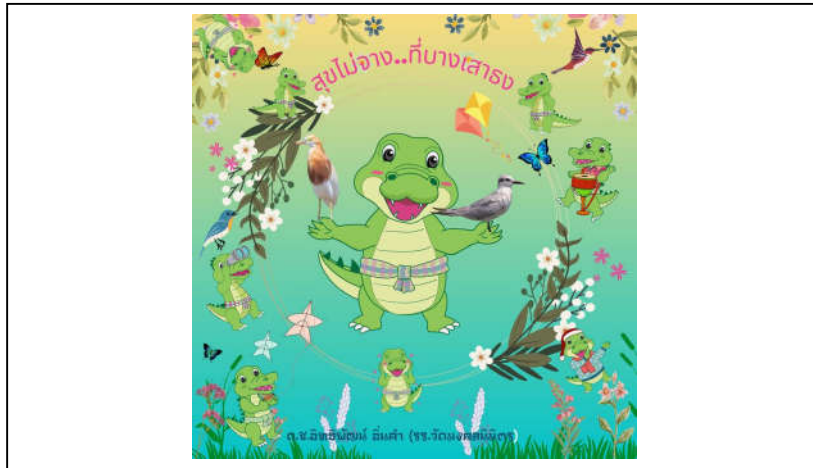
รูปที่ 6 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: ตราสัญลักษณ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง

รูปที่ 7 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: ตราสัญลักษณ์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาธง

รูปที่ 8 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบลวดลายผ้าพันคอ

รูปที่ 9 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบลวดลายผ้าพันคอ

รูปที่ 10 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบลวดลายผ้าพันคอ

รูปที่ 11 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบลวดลายสำหรับผลิตภัณฑ์

รูปที่ 12 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบผลิตภัณฑ์

รูปที่ 13 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบผลิตภัณฑ์

รูปที่ 14 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบผลิตภัณฑ์

รูปที่ 15 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบผลิตภัณฑ์

รูปที่ 16 ตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน: การออกแบบผลิตภัณฑ์

รูปที่ 17 การนำเสนอข้อมูลการใช้หลักสูตร

ภาคผนวก ญ

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI)

การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ อำเภอบางเสาชง จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขต							
โครงการ (Project)	การสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์ อำเภอบางเสาชง จังหวัดสมุทรปราการ					ลำดับ	1
วัตถุประสงค์ (Objective)	1.1.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม 1.1.2 เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง 1.1.3 เพื่อนำเสนอหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชนในอำเภอบางเสาชง เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีทักษะการสร้างสรรค์สื่อจากทุนวัฒนธรรม					วันที่	15 พ.ค.64-15 ต.ค.65
ขอบเขต (Scope)	กิจกรรม (Activity)	จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน	เป้าหมาย- กิจกรรมนำไปสู่ผลลัพธ์/ผลกระทบที่ต้องการอย่างไร	1. อำเภอบางเสาชงได้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรม 2. นักเรียนแกนนำมีจิตสำนึกและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนวัฒนธรรมบางเสาชง 3. ชุมชนเกิดความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกและมีทักษะการผลิตสื่อสร้างสรรค์จาก	ระยะเวลาในการทำกิจกรรม	15 เดือน	
	งบประมาณ	300,000.00	เงื่อนไขสมมุติฐานการตัดสินใจ	โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาชงยังไม่มีหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น	ระยะเวลาในการวิเคราะห์	15 เดือน	
					การคาดการณ์/การวิเคราะห์	Ex-ante	

e.g.	ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Identify stakeholder)		
	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)	จำนวนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม	ลักษณะที่ช่วยอธิบายความแตกต่างของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
			อายุ เพศ การศึกษา เป็นต้น
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 1	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	27	13 ปี เพศชายและหญิง การศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 2	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	29	13-15 ปี เพศชายและหญิง การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 3	ผู้อำนวยการและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	50	ตัวแทนองค์กรมีหน้าที่กำหนดนโยบายและทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 4	ครูภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านในอำเภอบางเสาธง	2	ตัวแทนทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 5	ผู้ประกอบการในอำเภอบางเสาธงที่นักเรียนเลือกมาเป็นตัวอย่างในการออกแบบสื่อสร้างสรรค์	10	ผู้ประกอบการจากทุนทางวัฒนธรรมในอำเภอบางเสาธง
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 6	นักวิจัย ม.หัวเฉียวฯ	3	นักวิจัยเป็นตัวแทนทำหน้าที่จัดการองค์ความรู้

	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	จำนวน	(หน่วย)	การมีส่วนร่วม/เกี่ยวข้อง						ควรรวมเข้าพิจารณาในการวัดผลลัพธ์ทางสังคมหรือไม่เพราะอะไร
				เป็นผู้ได้รับประโยชน์ (ผลลัพธ์ทางสังคม) ทางตรง	เป็นผู้ได้รับประโยชน์ (ผลลัพธ์ทางสังคม) ทางอ้อม	เป็นผู้แสดงความเปลี่ยนแปลงทางสังคม/สิ่งแวดล้อมได้	เป็นผู้ร่วมดำเนินโครงการ/พันธมิตร	ไม่ได้ดำเนินโครงการด้วยกัน แต่สร้างผลลัพธ์ทางสังคมในประเด็นเดียวกันและในพื้นที่เดียวกัน	อื่นๆ (โปรดระบุ)	
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 1	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	27	คน	✓						ควร เพราะเป็นผู้ได้รับ ผลประโยชน์ โดยตรงจาก โครงการ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 2	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	29	คน							
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 3	ผู้อำนวยการและครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	50	คน	✓			✓			ควร เพราะเป็นผู้ให้ข้อมูล และเป็นผู้ร่วมดำเนินการใน โครงการร่วมกัน
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 4	ครูภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านในอ	2	คน			✓				ไม่ควร เพราะเป็นเพียงผู้ให้ ข้อมูล
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 5	ผู้ประกอบการในอำเภอบางเสาธงที่ นักเรียนเลือกมาเป็นตัวอย่างในการ ออกแบบสื่อสร้างสรรค์	10	คน		✓					ไม่ควร เพราะผู้ประกอบการ ไม่ได้นำผลงานสร้างสรรค์ ไปใช้จริง
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มที่ 6	นักวิจัย ม.หัวเฉียวฯ	4	คน	✓						ไม่ควร เพราะเป็น ผู้ดำเนินการวิจัยและ เผยแพร่องค์ความรู้จาก งานวิจัย

ตัวชี้วัด และค่า financial proxy								
	ผลลัพธ์	ตัวชี้วัดทางสังคม	จำนวน, ปริมาณตัวชี้วัด (ต่อปี)	หน่วย	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด	ค่าแทนทางการเงิน (financial proxy) ถ้าผลลัพธ์เป็นตัวเงินแล้ว ให้ใส่ "1" (เพราะไม่ต้องคิดค่าแทนอีก)	มูลค่าของค่าแทนทางการเงิน (บาท)	แหล่งข้อมูลของค่าแทนทางการเงิน
ตัวอย่าง	ตัวอย่าง: มีความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น	ตัวอย่าง: จำนวนชั่วโมงที่อาสาสมัครปรับปรุงพิพิธภัณฑ์โดยความสมัครใจ	50	ชม./คน	ตัวอย่าง: จากคำบอกเล่าของสมาชิกชุมชน/บันทึกการทำงานร่วมกัน	ตัวอย่าง: ค่าเสียโอกาสแรงงานในการทำกิจกรรมฯ	37.5	ค่าจ้างแรงงานในท้องถิ่น
1	มีความรู้ เข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น	จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชง	20	ชม./คน	โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น	1	250	ค่าสอนต่อชั่วโมงต่อห้อง
2	นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาชง	จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผลผลิตสื่อสร้างสรรค์	30	ชม./คน	โครงสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ผลผลิตสื่อสร้างสรรค์	1	50	ค่าเรียน
3	ได้หลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมสื่อสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ	จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชง	20	ชม./คน	โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น	1	250	ค่าสอนต่อชั่วโมงต่อห้อง
4	ได้องค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร	จำนวนชั่วโมงที่ไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูล	6	ชม./คน	จากคำบอกเล่า	1	1,500	ค่าบรรยาย
5	ได้ฝึกทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์	จำนวนชั่วโมงในการฝึกทักษะ	15	ชม./คน	จากการเก็บข้อมูล	1	800	ค่าฝึกทักษะ
6	เกิดความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยและความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน	ได้เผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยสู่ชุมชนและสาธารณชน	1	บทความวิจัย	วารสารที่ตีพิมพ์บทความวิจัย	1	2500	ค่าตีพิมพ์วารสาร

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง							
ข้อ 1)	การอบรมเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับครูจะช่วยให้เกิดการนำความรู้ไปพัฒนาร่างหลักสูตรท้องถิ่นบางสาขางานนำไปสู่การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน						
ข้อ 2)	การนำหลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมผลิตสื่อสร้างสรรค์ไปใช้จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจเรื่องท้องถิ่นนำไปสู่การเกิดจิตสำนึกและนำทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ให้เกิดมูลค่า						
	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)	กิจกรรม (Activity)	ผลผลิต (Outputs)	ผลลัพธ์ (Outcome)	ผลลัพธ์ (Outcome)	ผลลัพธ์ (Outcome)	ผลกระทบ (Impact)
	ใครบ้างที่เปลี่ยนแปลง? (ผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มอาจเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์มากกว่า 1 chain ของ outcomes mapping)	กิจกรรมหรือการแทรกแซงของโครงการ	ผลรวมของผลผลิต	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง (หรือจะเปลี่ยนแปลง) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ผลลัพธ์มักจะเชื่อมโยงกันมากกว่า 1 mapping chain มักจะซับซ้อน) โมเดลนี้มีข้อจำกัดในการพิจารณา (ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)			
ตัวอย่าง	0	ข้อแม้ด้วยวัสดุธรรมชาติ	ผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 15 คน	ทักษะหรือประสบการณ์	มีความมั่นใจในความสามารถของตนเองและนำความรู้ไปต่อยอดในการผลิต	ได้ฉายผ้าลายใหม่ และผ่านการรับรองคุณภาพการผลิตสีเขียว	มีความภาคภูมิใจในตนเอง และสืบสานการอนุรักษ์ผ้าทออย่างต่อเนื่อง
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 1	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการเขต 2 กลุ่มบางสาข	การเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น (ข) บางสาข	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 27 คน	มีความรู้ เข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น	มีเจตคติและจิตสำนึกรักท้องถิ่น บางสาข และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียน	-	นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางสาข
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 2	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการเขต 2 กลุ่มบางสาข	การเรียนรู้กิจกรรมผลิตสื่อสร้างสรรค์	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 29 คน	มีความรู้ เข้าใจ เจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น และมีทักษะผลิตสื่อสร้างสรรค์	นำความรู้ไปออกแบบและผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรม	ได้ผลิตภัณฑ์สื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมที่เพิ่มมูลค่า	นักเรียนมีความภาคภูมิใจ เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางสาข และสร้างสรรค์สื่อจากทุนทางวัฒนธรรม
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 3	ผู้อำนวยการและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการเขต 2 กลุ่มบางสาข	กิจกรรมประสานงาน ประชุมหาแนวทางพัฒนาหลักสูตร และพัฒนาร่างหลักสูตร	ผู้อำนวยการและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการเขต 2 กลุ่มบางสาข 50 คน	ได้หลักสูตรท้องถิ่นและกิจกรรมสื่อสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ	ขยายผลสู่หลักสูตรกลุ่มสาระและระดับชั้นอื่นๆ	โรงเรียนในอำเภอบางสาข มีหลักสูตรท้องถิ่นร่วม	ครูได้ถ่ายทอดองค์ความรู้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 4	ครูภูมิปัญญาและประชาชนชาวบ้านในอำเภอบางสาข	กิจกรรมสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้องค์ความรู้ในการจัดทำหลักสูตร	ครูภูมิปัญญาและประชาชนชาวบ้านจำนวน 2 คน	ได้องค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร	-	-	องค์ความรู้ไม่สูญหายและได้รับการสืบสานอย่างต่อเนื่อง
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 5	ผู้ประกอบการในอำเภอบางสาขที่นักเรียนเลือกมาเป็นตัวอย่างในการออกแบบสื่อสร้างสรรค์	กิจกรรมฝึกอบรมการผลิตสื่อสร้างสรรค์	ได้ผลงานสร้างสรรค์จากผู้ประกอบการ 10 ตัวอย่าง	ได้ฝึกทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์	ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์จากผู้ประกอบการของท้องถิ่น	สร้างการรับรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ	คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 6	นักวิจัย ม.หัวเฉียวฯ	กิจกรรมพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรฝึกอบรม	เกิดหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรฝึกอบรม	ได้ทักษะและประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรและการทำวิจัยเชิงพื้นที่	มีความเชื่อมั่นในกระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมต่อชุมชน	ได้เผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยสู่ชุมชนและสาธารณชน	เกิดความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยและความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

Deadweight (ลบผลที่เกิดขึ้นเอง แม้ไม่มีโครงการหรือไม่มีการเข้าไปทำอะไรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)		
ตัวอย่าง: Deadweight 10% หมายถึง เป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเอง 10% และเป็นผลที่เกิดจากโครงการ 90% - ถ้าผลลัพธ์ทั้งหมดเกิดขึ้นจากโครงการ Deadweight คือ 0%		
ตัวชี้วัดทางสังคม	คำอธิบาย Deadweight	สัดส่วน Deadweight (%)
ตัวอย่าง: จำนวนชั่วโมงที่อาสาสมัครปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ด้วยความสมัครใจ	ตัวอย่าง: ชุมชนมีการดูแลพิพิธภัณฑ์อยู่แล้ว 10 ชม ต่อคนต่อปี	25.00%
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชง	หลักสูตรท้องถิ่นเกิดจากโครงการวิจัย	0.00%
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	ยังไม่มีหลักสูตรฝึกอบรมผลิตสื่อสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรม	0.00%
จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชง	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	0.00%
ได้องค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	0.00%
ได้ฝึกทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	0.00%
ได้เผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยสู่ชุมชนและสาธารณชน	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	0.00%

Attribution (ลบผลที่เกิดจากงานขององค์กร/โครงการอื่น ที่สร้างผลลัพธ์ในลักษณะเดียวกัน)		
ตัวอย่าง: Attribution 10% หมายถึง เป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากองค์กรอื่นๆ 90% และเป็นผลที่เกิดจากโครงการ 10% - ถ้าผลลัพธ์ทั้งหมดเกิดขึ้นจากโครงการ Attribution คือ 100%		
ตัวชี้วัดทางสังคม	คำอธิบาย Attribution	สัดส่วน Attribution (%)
ตัวอย่าง: จำนวนชั่วโมงที่อาสาสมัครปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ด้วยความสมัครใจ	ตัวอย่าง: ชุมชนระบุว่า อบต. ได้ให้งบประมาณประมาณ 20 % ในการสนับสนุนกิจกรรมนี้และบที่เหลืออีก 80% มาจากโครงการนี้	80.00%
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชง	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	100.00%
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	100.00%
จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาชง	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	100.00%
ได้องค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	100.00%
ได้ฝึกทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	100.00%
ได้เผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยสู่ชุมชนและสาธารณชน	ผลลัพธ์จากโครงการวิจัย	100.00%

Displacement (ลบผลลัพธ์ที่ทดแทนมาจากที่อื่น)		
ตัวอย่าง: Displacement 10% หมายถึง เป็นผลลัพธ์ที่ทดแทนผลลัพธ์จากที่อื่น 10% และเป็นผลที่เกิดจาก โครงการ 90% - ถ้าผลลัพธ์ทั้งหมดเกิดขึ้นจาก โครงการ Displacement คือ 0%		
ตัวชี้วัดทางสังคม	คำอธิบาย Displacement	สัดส่วน Displacement (%)
ตัวอย่าง: จำนวนชั่วโมงที่อาสาสมัครปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานด้วยความสมัครใจ	ไม่มีผลลัพธ์ทดแทนจาก โครงการอื่น หรือองค์กรอื่น	0.00%
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาธง	ไม่มีผลลัพธ์ทดแทนจาก โครงการอื่น หรือองค์กรอื่น	0.00%
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	ไม่มีผลลัพธ์ทดแทนจาก โครงการอื่น หรือองค์กรอื่น	0.00%
จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาธง	ไม่มีผลลัพธ์ทดแทนจาก โครงการอื่น หรือองค์กรอื่น	0.00%
ได้องค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร	ไม่มีผลลัพธ์ทดแทนจาก โครงการอื่น หรือองค์กรอื่น	0.00%
ได้ฝึกทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์	ไม่มีผลลัพธ์ทดแทนจาก โครงการอื่น หรือองค์กรอื่น	0.00%
ได้เผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยสู่ชุมชนและสาธารณชน	ไม่มีผลลัพธ์ทดแทนจาก โครงการอื่น หรือองค์กรอื่น	0.00%

Drop off (อัตราการลดลงของผลลัพธ์ทางสังคม)		
ตัวอย่าง: Drop off 10% หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นค่อยๆ ลดลงที่อัตรา 10% ต่อปี ในช่วงระยะเวลาที่ประเมิน หากไม่มีการใส่ทรัพยากรเพิ่มเติมในปีต่อไป - ถ้าคาดการณ์ว่าผลลัพธ์จะไม่ลดลงเลยในแต่ละปีในช่วงเวลาที่		
ตัวชี้วัดทางสังคม	คำอธิบาย Displacement	สัดส่วน % ต่อปี
ตัวอย่าง: จำนวนชั่วโมงที่อาสาสมัครปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานด้วยความสมัครใจ	คาดว่าอาสาสมัครทำงานในอัตราเท่าเดิมในช่วงการประเมิน	0.00%
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาธง	คาดว่านักเรียนจะเรียนในจำนวนชั่วโมงเท่าเดิมในช่วงการประเมิน	0.00%
จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์	คาดว่านักเรียนจะเรียนในจำนวนชั่วโมงเท่าเดิมในช่วงการประเมิน	0.00%
จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนหลักสูตรท้องถิ่นรัก (ษ์) บางเสาธง	คาดว่าครูจะสอนในจำนวนชั่วโมงเท่าเดิมในช่วงการประเมิน	0.00%
ได้องค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร	คาดว่าผลลัพธ์จะไม่ลดลงในช่วงเวลาประเมิน	0.00%
ได้ฝึกทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์	คาดว่าผลลัพธ์จะลดลง	10.00%
ได้เผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยสู่ชุมชนและสาธารณชน	คาดว่าผลลัพธ์จะไม่ลดลงในช่วงเวลาประเมิน	0.00%

				ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	Do not overclaim																					
อัตราผลตอบแทน (ผลตอบแทน) = (ต้นทุน) / (มูลค่าปัจจุบันสุทธิ) - (ต้นทุน)	3.50%	มูลค่าการลงทุนสุทธิ (NPV) -		300,000	-	-	กรณีฐาน																					
ผู้มีส่วนได้เสีย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)			
	จำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ผลสัมฤทธิ์ทางสังคม	ตัวชี้วัดทางสังคม	จำนวนปริมาณตัวชี้วัด (ต่อปี)	ผลผลิตที่เกิดขึ้นทั้งหมด (output) (1)*(4)	สัมประสิทธิ์การวัด (financial proxy) (2)*(5)	"มูลค่าของสัมประสิทธิ์การวัด"	มูลค่าสัมประสิทธิ์ทางสังคมต่อปี (5)*(7)	สัดส่วน deadweight	มูลค่าของผลผลิตที่เป็น deadweight (8)*(9)	มูลค่าของผลผลิตที่หัก deadweight (8)-(10)	สัดส่วน attribution	มูลค่าของผลผลิตที่หัก deadweight IM = attribution (11)*(12)	สัดส่วน displacement	มูลค่าของผลผลิตที่หัก deadweight, attribution IM = displacement (13)*(14)	สัดส่วน drop off	มูลค่าปีที่ 1	มูลค่าปีที่ 2 (17)-(17)*(16)	มูลค่าปีที่ 3 (18)-(18)*(16)	มูลค่าสัมประสิทธิ์รวม (17)+(18)+(19)+(20)+(21)+(22)+(23)	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราคิดลด 3.5% $NPV = \sum_{t=1}^n \frac{R_t}{(1+i)^t}$							
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 1	27	มีขวัญกำลังใจ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น	จำนวนชั่วโมงที่พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยที่กลุ่มงานต่าง (0) บางสาขา	20	540	1	250	135,000.00	0.00%	-	135,000.00	100.00%	135,000.00	0.00%	135,000.00	0.00%	135,000.00	135,000.00	135,000.00	135,000.00	405,000.00	B178,220.89						
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 2	29	ผู้ชำนาญการและครูผู้ฝึกสอนที่มีคุณภาพ	จำนวนชั่วโมงที่พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยที่กลุ่มงานต่าง และสร้างสรรคใหม่จากบุคลากรในหน่วยงาน	30	870	1	50	43,500.00	0.00%	-	43,500.00	100.00%	43,500.00	0.00%	43,500.00	0.00%	43,500.00	43,500.00	43,500.00	43,500.00	130,500.00	B121,871.21						
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 3	50	ผู้ชำนาญการและครูผู้ฝึกสอนที่มีคุณภาพ	จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนหลักสอนที่อื่น (0) บางสาขา	20	1000	1	250	250,000.00	0.00%	-	250,000.00	100.00%	250,000.00	0.00%	250,000.00	0.00%	250,000.00	250,000.00	250,000.00	250,000.00	750,000.00	B700,409.25						
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 4	2	ครูผู้ฝึกสอนและวิทยากรที่มีคุณภาพ	จำนวนชั่วโมงที่วิทยากรสอน	6	12	1	1500	18,000.00	0.00%	-	18,000.00	100.00%	18,000.00	0.00%	18,000.00	0.00%	18,000.00	18,000.00	18,000.00	18,000.00	54,000.00	ไม่ปรากฏ						
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 5	10	ผู้ประกอบในหน่วยงานที่มีวิสัยทัศน์	จำนวนชั่วโมงในการฝึกทักษะ	15	150	1	800	120,000.00	0.00%	-	120,000.00	100.00%	120,000.00	0.00%	120,000.00	10.00%	120,000.00	108,000.00	97,200.00	325,200.00	ไม่ปรากฏ							
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มที่ 6	3	นักวิจัยและทีมงาน น.หัวเฉียว	จำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติงานวิจัยและงานวิจัยที่กลุ่มงานและสาขาอื่นๆ	1	3	1	2500	7,500.00	0.00%	-	7,500.00	100.00%	7,500.00	0.00%	7,500.00	0.00%	7,500.00	7,500.00	7,500.00	7,500.00	22,500.00	ไม่ปรากฏ						
CR ที่คำนวณพบจากรายการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดของ บพข.																												
																									มูลค่าประเมิน	B1,208,501.45		
																										มูลค่าการลงทุน	B289,855.07	
																											อัตราส่วน ROI	4.14

ผลลัพธ์และตัวชี้วัดทางสังคมที่ไม่ได้ทำการประเมิน		
ผลลัพธ์ทางสังคม	ตัวชี้วัดที่เหมาะสม	วิธีการวัด
ได้องค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร	ค่าแทนการเงินที่สะท้อนมูลค่าเป็นตัวเงิน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการอบรมเพิ่มพูนองค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร	การอธิบายองค์ความรู้ที่ควรมีในหลักสูตร การถ่ายทอดองค์ความรู้
ได้ฝึกทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์	ค่าแทนการเงินที่สะท้อนมูลค่าเป็นตัวเงิน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมพัฒนาผลิตสื่อสร้างสรรค์รูปแบบต่าง ๆ	ผลิตภัณฑ์สื่อสร้างสรรค์
ได้ทักษะและประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรและการทำวิจัยเชิงพื้นที่	ค่าแทนการเงินที่สะท้อนมูลค่าเป็นตัวเงิน ได้แก่ ความสัมพันธ์กับชุมชนในการทำวิจัยเชิงพื้นที่ ความเชี่ยวชาญในการวิจัยเชิงพื้นที่	การนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปต่อยอดในชุมชน

ผู้มีส่วนได้เสีย		จำนวนผู้มีส่วนได้เสีย	ผลลัพธ์	ระยะเวลา		การถ่วงน้ำหนัก (Weighting)	การให้มูลค่าทางการเงิน (Valuation approach: monetary)		
		#REF!	ตัวอย่าง: มีความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น	ระยะเวลาการเกิดผลลัพธ์	ผลลัพธ์เริ่มขึ้น	อธิบายวิธีการให้มูลค่าผลลัพธ์จากการเปลี่ยนแปลงแต่ละรายการ โดยใช้มาตราส่วน 1 ถึง 10 หรือถามว่าการเปลี่ยนแปลงใดสำคัญและเทียบอันกับการเปลี่ยนแปลงอันใดที่สุด	มูลค่าทางการเงินของผลลัพธ์แต่ละรายการ (หมายเหตุ: หากการวิเคราะห์ไม่ได้ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นตัวเลข	แหล่งเก็บข้อมูล	อธิบายวิธีการวัดผลและแหล่งเก็บข้อมูล
ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มที่ 1	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	27	นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง			Scale 1-10	8		
ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มที่ 1	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	29	นักเรียนมีความภาคภูมิใจ เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่นบางเสาธง และสร้างสรรค์สื่อจากทุนทางวัฒนธรรม			Scale 1-10	8		
ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มที่ 2	ผู้อำนวยการและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มบางเสาธง	50	ครูได้ถ่ายทอดองค์ความรู้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น			Scale 1-10	8		
ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มที่ 6	นักวิจัยและทีมงาน ม.หัวเฉียวฯ	3	เกิดความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยและความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน			Scale 1-10	8		